

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ & ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ»
Κέρκυρα, Μάιος 2022

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

**Φρέντερικ Ντάγκλας, «Τι σημαίνει για τον δούλο
η 4^η Ιουλίου;»**

Frederick Douglass, “What to the slave is the Fourth of July?”

Μετάφραση & Σχολιασμός

Κατερίνα Γεωργοπούλου, Ξ 2019304

Επιβλέπων: Παναγιώτης Κελάνδριος
Μέλη Επιτροπής Εποπτείας: Σωτήρης Λίβας, Σωτήριος Κεραμίδας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	5
Φρέντερικ Ντάγκλας – Λίγα λόγια για τη ζωή του.....	5
“What to the slave is the Fourth of July?” ή «Τι σημαίνει για τον δούλο η 4η Ιουλίου;».....	7
ORATION, Delivered in Corinthian Hall, Rochester, by Frederick Douglass.....	11
Τι σημαίνει για τον δούλο η 4η Ιουλίου;.....	53
Μεταφραστική διαδικασία.....	79
Πρόλογος.....	81
Το «πακέτο μεταφραστικών οδηγιών».....	82
Παραδείγματα εφαρμογής.....	83
Επίλογος.....	90
Βιβλιογραφία.....	91

Φρέντερικ Ντάγκλας – Λίγα λόγια για τη ζωή του

Ο Φρέντερικ Ντάγκλας υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους και πιο δημοφιλείς ρήτορες του αφροαμερικανικού κινήματος για την κατάργηση της δουλείας. Ήταν γιος σκλάβας, της Χάριετ Μπέιλι και ενός λευκού που πιθανολογείται ότι ήταν το αφεντικό του, του Άαρντ Άντονι. Γεννήθηκε στο Μέριλαντ, τον Φεβρουάριο του 1818 – η ακριβής ημερομηνία δεν είναι γνωστή. Το πρώτο του όνομα ήταν Φρέντερικ Αουγκούστους Ουάσιγκτον Μπέιλι.

Το 1826 η μητέρα του πεθαίνει και τον στέλνουν για πρώτη φορά στη Βαλτιμόρη, στο σπίτι του Χιου Όουλντ, όπου στην αρχή δουλεύει ως παιδί για τα θελήματα και στη συνέχεια ως ανειδίκευτος εργάτης σε ναυπηγείο. Έναν χρόνο μετά, ζητά από τη γυναίκα του αφεντικού του, τη Σοφία Όουλντ, να του μάθει να διαβάζει κι έτσι ξεκινά να μαθαίνει την αλφάβητο και κάποιες απλές λέξεις. Η εκπαίδευσή του διακόπτεται απότομα όταν το μαθαίνει το αφεντικό του, ωστόσο, εκείνος συνεχίζει μόνος του. Δώδεκα χρονών καταφέρνει να αγοράσει ένα χρησιμοποιημένο αντίτυπο του *The Columbian Orator*, μιας συλλογής σημαντικών ομιλιών με θέμα την ελευθερία, την ισότητα και τη δικαιοσύνη. Το εγχειρίδιο αυτό, που περιλάμβανε δοκίμια, διαλόγους και σημαντικές ομιλίες με θέμα την ελευθερία, την ισότητα και τη δικαιοσύνη διανεμόνταν στα σχολεία στις αρχές του δέκατου ένατου αιώνα με στόχο την καλλιέργεια του λεξιλογίου και της ανάπτυξης επιχειρημάτων στον δημόσιο διάλογο. Από εκεί εξοικειώνεται με τον ρητορικό λόγο· διαβάζει ξανά και ξανά ομιλίες για τα ανθρώπινα δικαιώματα του Τσαρλς Τζέιμς Φοξ, του Ρίτσαρντ Σέρινταν κ.ά., αλλά και του Σωκράτη, του Κικέρωνα, του Κάτονα, του Τζορτζ Ουάσιγκτον και του Ναπολέοντα. Αργότερα στις αυτοβιογραφίες του γράφει ότι οι ομιλίες αυτές: «με βοήθησαν να βρω τις λέξεις για πολλές σκέψεις που πολλές φορές έρχονταν ξαφνικά στο μυαλό μου σαν αστραπές και ξεθώριαζαν γιατί τους έλειπαν τα λόγια» (Douglass, όπως αναφέρεται στο: Colaiaco 2006, σ. 11). Μαθαίνει για την ύπαρξη του αντιδουλοκτητικού κινήματος χάρη σε ένα άρθρο εφημερίδας που πέφτει τυχαία στα χέρια του. Το 1834, ο Όουλντ στέλνει τον Φρέντερικ στον Έντουαρντ Κόβεϊ, έναν φτωχό αγρότη, ως βοηθό του στα χωράφια. Ο Κόβεϊ είχε τη φήμη σκληρού και βάρβαρου «νεγρο-δαμαστή»: λευκού που αναλάμβανε, με αντάλλαγμα τη δουλειά στα χωράφια του, να κάμψει το ηθικό και τις αντιστάσεις των νεαρών σκλάβων χρησιμοποιώντας οποιοδήποτε μέσο θεωρούσε πρόσφορο γι' αυτόν τον σκοπό. «Πολλοί δουλοκτήτες θεωρούσαν κερδοφόρο να παραχωρήσουν τους σκλάβους τους για έναν χρόνο στον κ. Κόβεϊ να τους εκπαιδεύσει, χωρίς άλλη αμοιβή. Κι εκείνος, χάρη στη φήμη του, μπορούσε χωρίς κόστος να έχει στη δούλεψή του νεαρούς εργάτες» (Douglass 2006, σ. 11). Μετά από πολλούς μήνες ξυλοδαρμών και βασανιστηρίων, ο Φρέντερικ, με αφορμή μία ακόμη απόπειρα του Κόβεϊ να τον δέσει και να τον μαστιγώσει, αποφασίζει για πρώτη φορά να αντισταθεί και να τον αντιμετωπίσει, ανταποδίδοντας τα χτυπήματα. Αρχίζουν να παλεύουν. «Η αναμέτρησή μου με τον κ. Κόβεϊ ήταν το σημείο καμπής στη ζωή μου ως σκλάβου. Αναζωπύρωσε τις λιγοστές σπιθές ελευθερίας και αισθάνθηκα να ενηλικιώνομαι. Ξαναθυμήθηκα τη χαμένη μου αυτοπεποίθηση και τη λαχτάρα μου να είμαι ελεύθερος» (Douglass 2006, σ. 78).

Δύο χρόνια μετά από το περιστατικό αυτό και έπειτα από μία αποτυχημένη απόπειρα απόδρασης επιστρέφει στη Βατλιμόρη και στο σπίτι του Χιου και της Σοφίας Όουλντ, όπου αρχίζει να εργάζεται σε ναυπηγείο. Στις 3 Σεπτεμβρίου 1838 καταφέρνει να δραπετεύσει και φτάνει στη Νέα Υόρκη. Αλλάζει το όνομά του σε Φρέντερικ Τζόνσον για να αποφύγει τη σύλληψη. Παντρεύεται την Άννα Μιούρεϊ και μετακομίζουν στη Μασαχουσέτη, στο Νιου Μπέντφορντ όπου βρίσκει δουλειά ως ανειδίκευτος εργάτης. Αλλάζει για τελευταία φορά το όνομά του σε Φρέντερικ Ντάγκλας, εμπνευσμένο από το όνομα ενός ήρωα από το ποίημα *Lady of the Lake* του Γουόλτερ Σκοτ. Το 1839 βρίσκει δουλειά ως εργάτης σε ναυπηγείο και εγγράφεται συνδρομητής στην εφημερίδα *The Liberator*, του Γουίλιαμ Λόιντ Γκάρισον, υποστηρικτή της κατάργησης της δουλείας. Τον Απρίλιο παρακολουθεί μία ομιλία του Γκάρισον και λαμβάνει επίσημα τον τίτλο του πάστορα από την Αφρικανική Μεθοδική Επισκοπική Εκκλησία της Σιών (African Methodist Episcopal Zion Church). Το 1841, δίνει την πρώτη του ομιλία κατά της δουλείας στο Νιου Μπέντφορντ και στη συνέχεια στο Ναντάκετ όπου λαμβάνει θερμή ανταπόκριση από το κοινό και ιδιαίτερα από τον Γκάρισον με τον οποίο συνδέονται πλέον στενά. Χάρη στις ρητορικές του ικανότητες γίνεται πολύ γρήγορα γνωστός και η Οργάνωση για την Κατάργηση της δουλείας της Μασαχουσέτης (Massachusetts Anti-Slavery Society) του αναθέτει επί πληρωμή τη διεξαγωγή ομιλιών, θέση που διατηρεί μέχρι το 1845.

Το 1845, για να αποδείξει την ταυτότητά του, δημοσιεύει την πρώτη του αυτοβιογραφία με τίτλο, *Narrative of the Life of Frederick Douglass, an American Slave, Written by Himself*. Κυκλοφορεί σε 5.000 αντίτυπα τα οποία εξαντλούνται μέσα σε τέσσερις μήνες. Μέχρι το 1848 επανεκδίδεται εννέα φορές στα αγγλικά και μεταφράζεται στα γαλλικά και τα γερμανικά. Έχοντας πλέον αποκαλύψει την ταυτότητά του και φοβούμενος ότι μπορεί να τον συλλάβουν ως δραπετή καταφεύγει στην Αγγλία, κάνοντας παράλληλα εκεί μια μεγάλη περιοδεία ομιλιών. Επιστρέφει στις ΗΠΑ το 1847, αφού έναν χρόνο νωρίτερα (τον Δεκέμβριο 1846) δύο Αγγλίδες υποστηρίκτριες του αντιδουλοκτητικού κινήματος, οι Άννα και Έλεν Ρίτσαρντσον έχουν εξαγοράσει την ελευθερία του από τον Χιου Όουλντ έναντι 711,66 δολαρίων. Μετακομίζει με την οικογένειά του στο Ρότσεστερ της Νέας Υόρκης, κέντρο πολιτικής δράσης κατά της δουλείας και τελευταίο σταθμό για τους δραπετές-δούλους πριν τη διαφυγή τους στον Καναδά. Στη βιβλιοθήκη του πλέον περιλαμβάνονται έργα όπως η Αγία Γραφή, το Κοράνι, και έργα των Σέξπιρ, Γουόλτερ Σκοτ, Ντίκενς, Τζον Λοκ, Έντμουντ Μπερκ, Τένισον, Ουγκό, Χέρμαν Μέλβιλ κ.ά. Εκεί ξεκινά την έκδοση της εφημερίδας *North Star*. Τον Ιούλιο 1848, είναι ο μοναδικός άντρας που συμμετέχει ενεργά στο συνέδριο για την ισότητα των γυναικών στη Νέα Υόρκη, συνέδριο το οποίο εγκαινιάζει επισήμως το κίνημα για τα δικαιώματα των γυναικών στην Αμερική, και σηματοδοτεί την έναρξη της μακρόχρονης δέσμευσης του Ντάγκλας στο ζήτημα της γυναικείας χειραφέτησης. Την ίδια εποχή φιλοξενεί στο σπίτι του δούλους που έχουν δραπετεύσει από τον Νότο και φυγαδεύονται στον Καναδά· γνωρίζει τον Τζον Μπράουν.

Το 1851, ιδρύεται η εφημερίδα *Frederick Douglass' Paper*, μετά από συνένωση της δικής του *North Star* με την εφημερίδα του Γκέριτ Σμιθ, *Liberty Party Paper*, που εκδίδει έως το 1860. Διαφωνεί κι έρχεται σε ρήξη με τον Γκάρισον, καθώς πλέον υποστηρίζει ότι το Σύνταγμα των ΗΠΑ είναι σαφώς κατά της δουλείας και ότι στο κείμενο του Συντάγματος ενσαρκώνονται οι αρχές της ισότητας που, εφόσον ερμηνευτούν σωστά, μπορούν να οδηγήσουν στην κατάργηση της δουλείας στην

Αμερική. Τέσσερα χρόνια μετά, το 1855, εκδίδεται η δεύτερη αυτοβιογραφία του, *My Bondage and My Freedom*. Το 1859, έπειτα από μια αποτυχημένη απόπειρα ένοπλης εξέγερσης μαύρων στην περιοχή της Πενσυλβάνια, συλλαμβάνεται και απαγχονίζεται ο Τζον Μπράουν. Στην αλληλογραφία του Τζον Μπράουν ανακαλύπτουν μία επιστολή του Ντάγκλας κι έτσι φυγαδεύεται στον Καναδά και από εκεί στην Αγγλία. Το 1860 απαλλάσσεται από τις κατηγορίες, επιστρέφει στις ΗΠΑ και ξεκινά εκστρατεία υποστήριξης του Αβραάμ Λίνκολν, ο οποίος εκλέγεται πρόεδρος τον Νοέμβριο του ίδιου έτους. Το 1866, έναν χρόνο μετά τη δολοφονία του Λίνκολν, ηγείται μιας ομάδας εκπροσώπων που επισκέπτονται τον πρόεδρο Τζόνσον διεκδικώντας το δικαίωμα ψήφου των μαύρων. Το 1874, διορίζεται πρόεδρος σε τράπεζα που είχε ιδρυθεί με σκοπό να δώσει τη δυνατότητα αποταμίευσης και επενδύσεων σε μαύρους Αμερικανούς· η τράπεζα χρεωκοπεί και κλείνει. Το 1881, δημοσιεύει την τρίτη και τελευταία αυτοβιογραφία του με τίτλο, *Life and Times of Frederick Douglass*. Δύο χρόνια μετά τον θάνατο της πρώτης του γυναίκας, παντρεύεται την Έλεν Πιτς, μια λευκή που εργαζόταν στο Υποθηκοφυλακείο του Ρότσεστερ. Ο μικτός γάμος αναστατώνει φίλους, οικογένεια και γνωστούς. Το 1894, δίνει στην Επισκοπική Εκκλησία στην Ουάσινγκτον, την τελευταία από τις σημαντικότερες ομιλίες του με τίτλο «The Lessons of the Hour», καταδικάζοντας την πρακτική του λιντσαρίσματος. Πεθαίνει στις 25 Φεβρουαρίου 1895 από ανακοπή, επιστρέφοντας από μια ομιλία του σε συγκέντρωση για τα δικαιώματα των γυναικών, στην Ουάσινγκτον.

“What to the slave is the Fourth of July?” ή «Τι σημαίνει για τον δούλο η 4^η Ιουλίου;»

Δεκατέσσερα χρόνια μετά την απόδρασή του από τον Νότο, ο Φρέντερικ Ντάγκλας έχει πλέον αποκτήσει τη φήμη ενός από τους δεινότερους ρήτορες κατά της δουλείας. Εγκαταστημένος στο Ρότσεστερ κι έχοντας δώσει ήδη αρκετές ομιλίες για το ζήτημα της απελευθέρωσης των δούλων στο Κορίνθιαν Χολ, ο Σύνδεσμος Γυναικών για την Κατάργηση της Δουλείας του Ρότσεστερ (Rochester Ladies’ Anti-Slavery Society) τον προσκαλεί να μιλήσει σε εκδήλωση για την επέτειο της Ημέρας της Ανεξαρτησίας της 4^{ης} Ιουλίου. Η εκδήλωση γίνεται την επόμενη ημέρα, 5 Ιουλίου, σύμφωνα με κάποιους διότι εκείνη τη χρονιά η 4^η Ιουλίου έπεφτε Κυριακή –και άρα ημέρα αργίας–, σύμφωνα με κάποιους άλλους διότι στη Νέα Υόρκη οι μαύροι πολίτες συνήθιζαν να γιορτάζουν την 5^η και όχι την 4^η Ιουλίου με αφορμή την ημερομηνία κατάργησης της δουλείας στην πολιτεία το 1827. Σύμφωνα με πολλές πηγές ο Ντάγκλας είχε αρνηθεί την πρόσκληση του Συνδέσμου για τις 4 Ιουλίου κι επέμενε η ομιλία να γίνει στις 5, όπως και έγινε τελικά. (Green, 2020) Για τον λόγο αυτό, η ομιλία είναι γνωστή και ως «Ομιλία της 5^{ης} Ιουλίου». Την παρακολούθησαν εξακόσια άτομα –κυρίως λευκοί υποστηρικτές της κατάργησης της δουλείας και πριν ο Ντάγκλας ανέβει στο βήμα, αναγνώστηκε η Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας.

Συνάντησα το κείμενο αυτό κατά τη διάρκεια μιας μεταφραστικής μου άσκησης πάνω στο *Narrative of the Life of Frederick Douglass*, στην πρώτη βιογραφία του. Εκεί ο Ντάγκλας δίνει ιδιαίτερη έμφαση σε δύο κορυφαία γεγονότα που τον οδήγησαν στην απελευθέρωσή του: την εκπαίδευσή του στην ανάγνωση και την απόφασή του να αντισταθεί στο αφεντικό του, ανταποδίδοντας τα χτυπήματά του.

Το πρώτο γεγονός αντικατοπτρίζει –σύμφωνα με κάποιους μελετητές του– το καντιανό ιδανικό του διαφωτισμού που διαμόρφωσε την πεποίθησή του ότι ο ορθός

λόγος και η πειθώ μπορούν σταδιακά να βελτιώσουν την κοινωνία. Στο *Narrative...* αναφέρει με έμφαση ότι η ικανότητα ανάγνωσης είναι καίριας σημασίας για τη χειραφέτηση. Γράφει χαρακτηριστικά ότι οι γαιοκτήμονες δουλοκτήτες δικαιολογημένα απαγόρευαν στους σκλάβους τους να μάθουν να διαβάζουν διότι, μέσω της μόρφωσης, θα συνειδητοποιούσαν την ανθρώπινη υπόστασή τους και τον πόθο τους για ελευθερία (Kohn 2005: 499) και το δουλοκτητικό σύστημα θα κατέρρεε.

Δεύτερο κορυφαίο γεγονός στη ζωή του Ντάγκλας είναι η αντίστασή του και η πάλη με το αφεντικό του, τον Έντουαρντ Κόβεϊ. Στη δεύτερη αυτοβιογραφία του, ο Ντάγκλας αφήνει να εννοηθεί ότι αυτή η πράξη αντίστασης υπήρξε επιβεβαίωση μιας αρχέγονης ισότητας και «κρίσιμο σημείο στη μέχρι τότε ζωή του ως δούλου». Δίνει μάλιστα την εντύπωση ότι η συνειδητοποίηση της δικής του ανθρώπινης αξιοπρέπειας επιτεύχθηκε εντέλει όχι μέσω της μόρφωσης ή της σκληρής δουλειάς αλλά μέσω της βίας (Kohn 2005: 499).

Αυτά τα δύο στοιχεία καθορίζουν και διαπερνούν όλη τη ζωή του Φρέντερικ Ντάγκλας και μετά τη δραπέτευσή του. Από τη μία πλευρά, ο ορθός λόγος, η πειθώ και ο διαφωτισμός –στοιχεία καντιανά– και από την άλλη η διαλεκτική του αφέντη και του δούλου του Χέγκελ –η συνείδηση του εαυτού που αναδεικνύεται μέσα από την πάλη και την αναγνώρισή του από τον Άλλο. Η ελευθερία που επιτυγχάνεται μέσα από τη μόρφωση και τον Λόγο δεν αρκεί εάν δεν αναγνωρίζεται από τους άλλους. Για τον Ντάγκλας η βίαιη πάλη αποδείχτηκε αναγκαία όταν συνειδητοποίησε ότι: «Τα βιβλία δεν με προστάτευαν από τον Κόβεϊ» (Kohn 2005: 504).

Με κυρίαρχο στοιχείο την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, ο Φρέντερικ Ντάγκλας βρισκόταν πάντοτε μεταξύ δύο κόσμων: μισός μαύρος και μισός λευκός, μορφωμένος δούλος και ελεύθερος πολίτης, φιλειρηνιστής-οπαδός της μη βίας και θερμός υποστηρικτής της ένοπλης εξέγερσης των δούλων και του αμερικανικού εμφυλίου πολέμου, βαθιά θρησκευόμενος και ταυτόχρονα σφοδρός κατήγορος της αμερικανικής εκκλησίας και υπέρμαχος της ορθολογικής ερμηνείας νομικών κειμένων όπως το αμερικανικό Σύνταγμα. Βίωσε αυτή τη μεθόριο και με συνεχείς αγώνες προσπάθησε να συγκεράσει τα δύο άκρα και να αναδείξει την αξία της συμπερίληψης.

Το κείμενο της ομιλίας του για την 4^η Ιουλίου συμπυκνώνει τις θέσεις του και το όραμά του για το αμερικανικό έθνος. Πιστεύω, ωστόσο, ότι οι αξίες της ελευθερίας και της ισότητας που αναδεικνύονται μέσα από την επιχειρηματολογία του δεν περιορίζονται μόνο σ' αυτό. Αν αντικαθιστούσαμε τον «δούλο» του αμερικανικού Νότου του 1852, με τον «πρόσφυγα» ή τον «μετανάστη» στην Ελλάδα –και όχι μόνο– του σήμερα, θα βλέπαμε ότι, σε ένα γενικότερο πλαίσιο, η υποκρισία κρατικών θεσμών απέναντι στα ανθρώπινα δικαιώματα όταν πρόκειται για επιχειρηματικά συμφέροντα είναι κάτι που συνεχίζει να υπάρχει. Κρατώ τα λόγια του Ντάγκλας: «Να υπερασπιστείς το δίκιο ενάντια στο άδικο, τον αδύναμο ενάντιο στον ισχυρό και τον καταπιεσμένο ενάντια στον δυνάστη! Εκεί βρίσκεται η πραγματική αξία...». Ο Φρέντερικ Ντάγκλας ενσαρκώνει, κατά τη γνώμη μου, μια πολύ ιδιαίτερη φυσιογνωμία. Κι αυτό, διότι όχι μόνον μετουσιώνει τα βιώματά του σε κινητήρια δύναμη της δικής του απελευθέρωσης, αλλά καταφέρνει να αποστασιοποιηθεί αρκετά από αυτά ώστε να τα περιγράψει, να τα μετατρέψει σε ορθό Λόγο και επιχειρήματα, και μέσα από μια σαφή διαλεκτική να αναδείξει τις θεμελιώδεις αρχές της ανθρώπινης ύπαρξης και υπόστασης. Για τους λόγους αυτούς διάλεξα να μεταφράσω αυτό το κείμενο στο πλαίσιο της διπλωματικής μου εργασίας.

Το κείμενο της ομιλίας δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά σε φυλλάδιο μετά την ομιλία στο Ρότσεστερ με τον λιτό τίτλο «Ομιλία, Δοθείσα στο Κορίνθιαν Χολ του Ρότσεστερ από τον Φρέντερικ Ντάγκλας, 5 Ιουλίου 1852» (“Oration, Delivered in Corinthian Hall, Rotsester, by Frederick Douglass, July 5th, 1852”), ωστόσο είναι γνωστό με τον τίτλο «Τι σημαίνει για τον Δούλο η 4^η Ιουλίου», με τον οποίο δημοσιεύτηκε μερικά χρόνια αργότερα ένα απόσπασμά του που συνόδευε τη δεύτερη αυτοβιογραφία του Ντάγκλας (*My Bondage and My Freedom*), το 1855 (Green, 2020). Η μετάφραση στηρίχτηκε στη φωτογραφική ανατύπωση του φυλλαδίου που κυκλοφόρησε λίγες ημέρες μετά την ομιλία του την οποία παραθέτω στη συνέχεια.

150-
E.O.M.
✓

8

ORATION,

DELIVERED IN CORINTHIAN HALL, ROCHESTER,

BY FREDERICK DOUGLASS,

JULY 5TH, 1852.

Published by Request.

ROCHESTER:

PRINTED BY LEE, MANN & CO., AMERICAN BUILDING.

1852

ORATION,

DELIVERED IN CORINTHIAN HALL, ROCHESTER,

BY FREDERICK DOUGLASS,

JULY 5TH, 1852.

Published by Request.

ROCHESTER:

PRINTED BY LEE, MANN & CO., AMERICAN BUILDING.
1852.

FREDERICK DOUGLASS ESQ. :

Dear Sir—The Ladies of the “Rochester Anti Slavery Sewing Society,” desire me to return you their most sincere thanks for the eloquent and able address delivered in Corinthian Hall, on the 5th of July. Anticipating its speedy publication in Pamphlet form, they request that you will furnish them with one hundred copies for distribution.

In behalf of the Society,

SUSAN F. PORTER, President.

ORATION.

Mr. President, Friends and Fellow Citizens .

HE who could address this audience without a quailing sensation, has stronger nerves than I have. I do not remember ever to have appeared as a speaker before any assembly more shrinkingly, nor with greater distrust of my ability, than I do this day. A feeling has crept over me, quite unfavorable to the exercise of my limited powers of speech. The task before me is one which requires much previous thought and study for its proper performance. I know that apologies of this sort are generally considered flat and unmeaning. I trust, however, that mine will not be so considered. Should I seem at ease, my appearance would much misrepresent me. The little experience I have had in addressing public meetings, in country school houses, avails me nothing on the present occasion.

The papers and placards say, that I am to deliver a 4th July oration. This certainly, sounds large, and out of the common way, for me. It is true that I have often had the privilege to speak in this beautiful Hall, and to address many who now honor me with their presence. But neither their familiar faces, nor the perfect gage I think I have of Corinthian Hall, seems to free me from embarrassment.

The fact is, ladies and gentlemen, the distance between this platform and the slave plantation, from which I escaped, is considerable — and the difficulties

to be overcome in getting from the latter to the former, are by no means slight. That I am here to-day, is, to me, a matter of astonishment as well as of gratitude. You will not, therefore, be surprised, if in what I have to say, I evince no elaborate preparation, nor grace my speech with any high sounding exordium. With little experience and with less learning, I have been able to throw my thoughts hastily and imperfectly together ; and trusting to your patient and generous indulgence, I will proceed to lay them before you.

This, for the purpose of this celebration, is the 4th of July. It is the birthday of your National Independence, and of your political freedom. This, to you, is what the Passover was to the emancipated people of God. It carries your minds back to the day, and to the act of your great deliverance ; and to the signs, and to the wonders, associated with that act, and that day. This celebration also marks the beginning of another year of your national life ; and reminds you that the Republic of America is now 76 years old. I am glad, fellow-citizens, that your nation is so young. Seventy-six years, though a good old age for a man, is but a mere speck in the life of a nation. Three score years and ten is the allotted time for individual men ; but nations number their years by thousands. According to this fact, you are, even now only in the beginning of your national career, still lingering in the period of childhood. I repeat, I am glad this is so. There is hope in the thought, and hope is much needed, under the dark clouds which lower above the horizon. The eye of the reformer is met with angry flashes, portending disastrous times ; but

his heart may well beat lighter at the thought that America is young, and that she is still in the impressible stage of her existence. May he not hope that high lessons of wisdom, of justice and of truth, will yet give direction to her destiny? Were the nation older, the patriot's heart might be sadder, and the reformer's brow heavier. Its future might be shrouded in gloom, and the hope of its prophets go out in sorrow. There is consolation in the thought, that America is young.—Great streams are not easily turned from channels, worn deep in the course of ages. They may sometimes rise in quiet and stately majesty, and inundate the land, refreshing and fertilizing the earth with their mysterious properties. They may also rise in wrath and fury, and bear away, on their angry waves, the accumulated wealth of years of toil and hardship. They, however, gradually flow back to the same old channel, and flow on as serenely as ever. But, while the river may not be turned aside, it may dry up, and leave nothing behind but the withered branch, and the unsightly rock, to howl in the abyss-sweeping wind, the sad tale of departed glory. As with rivers so with nations.

Fellow-citizens, I shall not presume to dwell at length on the associations that cluster about this day. The simple story of it is, that, 76 years ago, the people of this country were British subjects. The style and title of your "sovereign people" (in which you now glory) was not then born. You were under the British Crown. Your fathers esteemed the English Government as the home government; and England as the fatherland. This home government,

you know, although a considerable distance from your home, did, in the exercise of its parental prerogatives, impose upon its colonial children, such restraints, burdens and limitations, as, in its mature judgment, it deemed wise, right and proper.

But, your fathers, who had not adopted the fashionable idea of this day, of the infallibility of government, and the absolute character of its acts, presumed to differ from the home government in respect to the wisdom and the justice of some of those burdens and restraints. They went so far in their excitement as to pronounce the measures of government unjust, unreasonable, and oppressive, and altogether such as ought not to be quietly submitted to. I scarcely need say, fellow-citizens, that my opinion of those measures fully accords with that of your fathers. Such a declaration of agreement on my part, would not be worth much to anybody. It would, certainly, prove nothing, as to what part I might have taken, had I lived during the great controversy of 1776. To say *now* that America was right, and England wrong, is exceedingly easy. Everybody can say it; the dastard, not less than the noble brave, can flip-pantly discant on the tyranny of England towards the American Colonies. It is fashionable to do so; but there was a time when, to pronounce against England, and in favor of the cause of the colonies, tried men's souls. They who did so were accounted in their day, plotters of mischief, agitators and rebels, dangerous men. To side with the right, against the wrong, with the weak against the strong, and with the oppressed against the oppressor! *here* lies the merit, and the one which, of all others, seems un-

fashionable in our day. The cause of liberty may be stabbed by the men who glory in the deeds of your fathers. But, to proceed.

Feeling themselves harshly and unjustly treated, by the home government, your fathers, like men of honesty, and men of spirit, earnestly sought redress. They petitioned and remonstrated; they did so in a decorous, respectful, and loyal manner. Their conduct was wholly unexceptionable. This, however, did not answer the purpose. They saw themselves treated with sovereign indifference, coldness and scorn. Yet they persevered. They were not the men to look back.

As the sheet anchor takes a firmer hold, when the ship is tossed by the storm, so did the cause of your fathers grow stronger, as it breasted the chilling blasts of kingly displeasure. The greatest and best of British statesmen admitted its justice, and the loftiest eloquence of the British Senate came to its support. But, with that blindness which seems to be the unvarying characteristic of tyrants, since Pharoah and his hosts were drowned in the Red sea, the British Government persisted in the exactions complained of.

The madness of this course, we believe, is admitted now, even by England; but we fear the lesson is wholly lost on our present rulers.

Oppression makes a wise man mad. Your fathers were wise men, and if they did not go mad, they became restive under this treatment. They felt themselves the victims of grievous wrongs, wholly incurable in their colonial capacity. With brave men there is always a remedy for oppression. Just here, the idea of a total separation of the colonies from the crown was born! It was a startling idea, much more

so, than we, at this distance of time, regard it. The timid and the prudent (as has been intimated) of that day, were, of course, shocked and alarmed by it.

Such people lived then, had lived before, and will, probably, ever have a place on this planet; and their course, in respect to any great change, (no matter how great the good to be attained, or the wrong to be redressed by it,) may be calculated with as much precision as can be the course of the stars. They hate all changes, but silver, gold and copper change ! Of this sort of change they are always strongly in favor.

These people were called tories in the days of your fathers; and the appellation, probably, conveyed the same idea that is meant by a more modern, though a somewhat less euphonious term, which we often find in our papers, applied to some of our old politicians.

Their opposition to the then dangerous thought was earnest and powerful; but, amid all their terror and affrighted vociferations against it, the alarming and revolutionary idea moved on, and the country with it.

On the 2d of July, 1776, the old Continental Congress, to the dismay of the lovers of ease, and the worshippers of property, clothed that dreadful idea with all the authority of national sanction. They did so in the form of a resolution; and as we seldom hit upon resolutions, drawn up in our day, whose transparency is at all equal to this, it may refresh your minds and help my story if I read it.

Resolved, That these united colonies *are*, and of right, ought to be free and Independent States; that they *are* absolved from all allegiance to the British Crown; and that all political connection between them and the State of Great Britain *is*, and ought to be, dissolved.

Citizens, your fathers made good that resolution. They succeeded; and to-day you reap the fruits of their success. The freedom gained is yours; and you, therefore, may properly celebrate this anniversary. The 4th of July is the first great fact in your nation's history—the very ring-bolt in the chain of your yet undeveloped destiny.

Pride and patriotism, not less than gratitude, prompt you to celebrate and to hold it in perpetual remembrance. I have said that the Declaration of Independence is the RINGBOLT to the chain of your nation's destiny; so, indeed, I regard it. The principles contained in that instrument are saving principles. Stand by those principles, be true to them on all occasions, in all places, against all foes, and at whatever cost.

From the round top of your ship of state, dark and threatening clouds may be seen. Heavy billows, like mountains in the distance, disclose to the leeward huge forms of flinty rocks! That *bolt* drawn, that *chain* broken, and all is lost. *Cling to this day—cling to it*, and to its principles, with the grasp of a storm-tossed mariner to a spar at midnight.

The coming into being of a nation, in any circumstances, is an interesting event. But, besides general considerations, there were peculiar circumstances which make the advent of this republic an event of special attractiveness.

The whole scene, as I look back to it, was simple, dignified and sublime.

The population of the country, at the time, stood at the insignificant number of three millions. The country was poor in the munitions of war. The

population was weak and scattered, and the country a wilderness unsubdued. There were then no means of concert and combination, such as exist now. Neither steam nor lightning had then been reduced to order and discipline. From the Potomac to the Delaware was a journey of many days. Under these, and innumerable other disadvantages, your fathers declared for liberty and independence and triumphed.

Fellow Citizens, I am not wanting in respect for the fathers of this republic. The signers of the Declaration of Independence were brave men. They were great men too—great enough to give fame to a great age. It does not often happen to a nation to raise, at one time, such a number of truly great men. The point from which I am compelled to view them is not, certainly the most favorable; and yet I cannot contemplate their great deeds with less than admiration. They were statesmen, patriots and heroes, and for the good they did, and the principles they contended for, I will unite with you to honor their memory.

They loved their country better than their own private interests; and, though this is not the highest form of human excellence, all will concede that it is a rare virtue, and that when it is exhibited, it ought to command respect. He who will, intelligently, lay down his life for his country, is a man whom it is not in human nature to despise. Your fathers staked their lives, their fortunes, and their sacred honor, on the cause of their country. In their admiration of liberty, they lost sight of all other interests.

They were peace men; but they preferred revolution to peaceful submission to bondage. They were

quiet men ; but they did not shrink from agitating against oppression. They showed forbearance ; but that they knew its limits. They believed in order ; but not in the order of tyranny. With them, nothing was "*settled*" that was not right. With them, justice, liberty and humanity were "*final*;" not slavery and oppression. You may well cherish the memory of such men. They were great in their day and generation. Their solid manhood stands out the more as we contrast it with these degenerate times.

How circumspect, exact and proportionate were all their movements ! How unlike the politicians of an hour ! Their statesmanship looked beyond the passing moment, and stretched away in strength into the distant future. They seized upon eternal principles, and set a glorious example in their defence. Mark them !

Fully appreciating the hardships to be encountered, firmly believing in the right of their cause, honorably inviting the scrutiny of an on-looking world, reverently appealing to heaven to attest their sincerity, soundly comprehending the solemn responsibility they were about to assume, wisely measuring the terrible odds against them, your fathers, the fathers of this republic, did, most deliberately, under the inspiration of a glorious patriotism, and with a sublime faith in the great principles of justice and freedom, lay deep, the corner-stone of the national superstructure, which has risen and still rises in grandeur around you.

Of this fundamental work, this day is the anniversary. Our eyes are met with demonstrations of

joyous enthusiasm. Banners and penants wave exultingly on the breeze. The din of business, too, is hushed. Even mammon seems to have quitted his grasp on this day. The ear-piercing fife and the stirring drum unite their accents with the ascending peal of a thousand church bells. Prayers are made, hymns are sung, and sermons are preached in honor of this day; while the quick martial tramp of a great and multitudinous nation, echoed back by all the hills, valleys and mountains of a vast continent, bespeak the occasion one of thrilling and universal interest—a nation's jubilee.

Friends and citizens, I need not enter further into the causes which led to this anniversary. Many of you understand them better than I do. You could instruct me in regard to them. That is a branch of knowledge in which you feel, perhaps, a much deeper interest than your speaker. The causes which led to the separation of the colonies from the British crown have never lacked for a tongue. They have all been taught in your common schools, narrated at your firesides, unfolded from your pulpits, and thundered from your legislative halls, and are as familiar to you as household words. They form the staple of your national poetry and eloquence.

I remember, also, that, as a people, Americans are remarkably familiar with all facts which make in in their own favor. This is esteemed by some as a national trait—perhaps a national weakness. It is a fact, that whatever makes for the wealth or for the reputation of Americans, and can be had *cheap*! will be found by Americans. I shall not be charged with slandering Americans, if I say I think the Ameri-

can side of any question may be safely left in American hands.

I leave, therefore, the great deeds of your fathers to other gentlemen whose claim to have been regularly descended will be less likely to be disputed than mine !

THE PRESENT

My business, if I have any here to-day, is with the present. The accepted time with God and his cause is the ever-living now.

“ Trust no future, however pleasant,
Let the dead past bury its dead ;
Act, act in the living present,
Heart within, and God overhead.”

We have to do with the past only as we can make it useful to the present and to the future. To all inspiring motives, to noble deeds which can be gained from the past, we are welcome. But now is the time, the important time. Your fathers have lived, died, and have done their work, and have done much of it well. You live and must die, and you must do your work. You have no right to enjoy a child's share in the labor of your fathers, unless your children are to be blest by your labors. You have no right to wear out and waste the hard-earned fame of your fathers to cover your indolence. Sydney Smith tells us that men seldom eulogize the wisdom and virtues of their fathers, but to excuse some folly or wickedness of their own. This truth is not a doubtful one. There are illustrations of it near and remote, ancient and modern. It was fashionable, hundreds of years ago,

for the children of Jacob to boast, we have "Abraham to our father," when they had long lost Abraham's faith and spirit. That people contented themselves under the shadow of Abraham's great name, while they repudiated the deeds which made his name great. Need I remind you that a similar thing is being done all over this country to-day? Need I tell you that the Jews are not the only people who built the tombs of the prophets, and garnished the sepulchres of the righteous? Washington could not die till he had broken the chains of his slaves. Yet his monument is built up by the price of human blood, and the traders in the bodies and souls of men, shout—"We have Washington to *our father*."—Alas! that it should be so; yet so it is.

"The evil that men do, lives after them,
The good is oft' interred with their bones."

Fellow-citizens, pardon me, allow me to ask, why am I called upon to speak here to-day? What have I, or those I represent, to do with your national independence? Are the great principles of political freedom and of natural justice, embodied in that Declaration of Independence, extended to us? and am I, therefore, called upon to bring our humble offering to the national altar, and to confess the benefits and express devout gratitude for the blessings resulting from your independence to us?

Would to God, both for your sakes and ours, that an affirmative answer could be truthfully returned to these questions! Then would my task be light, and my burden easy and delightful. For *who* is there so cold, that a nation's sympathy could not warm him?

Who so obdurate and dead to the claims of gratitude, that would not thankfully acknowledge such priceless benefits? Who so stolid and selfish, that would not give his voice to swell the hallelujahs of a nation's jubilee, when the chains of servitude had been torn from his limbs? I am not that man. In a case like that, the dumb might eloquently speak, and the "lame man leap as an hart."

But, such is not the state of the case. I say it with a sad sense of the disparity between us. I am not included within the pale of this glorious anniversary! Your high independence only reveals the immeasurable distance between us. The blessings in which you, this day, rejoice, are not enjoyed in common.—The rich inheritance of justice, liberty, prosperity and independence, bequeathed by your fathers, is shared by you, not by me. The sunlight that brought life and healing to you, has brought stripes and death to me. This Fourth July is *yours*, not *mine*. *You* may rejoice, *I* must mourn. To drag a man in fetters into the grand illuminated temple of liberty, and call upon him to join you in joyous anthems, were inhuman mockery and sacrilegious irony. Do you mean, citizens, to mock me, by asking me to speak to-day? If so, there is a parallel to your conduct. And let me warn you that it is dangerous to copy the example of a nation whose crimes, towering up to heaven, were thrown down by the breath of the Almighty, burying that nation in irrecoverable ruin! I can to-day take up the plaintive lament of a peeled and woe-smitten people!

"By the rivers of Babylon, there we sat down. Yea! we wept when we remembered Zion. We

hanged our harps upon the willows in the midst thereof. For there, they that carried us away captive, required of us a song ; and they who wasted us required of us mirth, saying, Sing us one of the songs of Zion. How can we sing the Lord's song in a strange land ? If I forget thee, O Jerusalem, let my right hand forget her cunning. If I do not remember thee, let my tongue cleave to the roof of my mouth."

Fellow-citizens ; above your national, tumultuous joy, I hear the mournful wail of millions ! whose chains, heavy and grievous yesterday, are, to-day, rendered more intolerable by the jubilee shouts that reach them. If I do forget, if I do not faithfully remember those bleeding children of sorrow this day, " may my right hand forget her cunning, and may my tongue cleave to the roof of my mouth ! " To forget them, to pass lightly over their wrongs, and to chime in with the popular theme, would be treason most scandalous and shocking, and would make me a reproach before God and the world. My subject, then, fellow-citizens, is AMERICAN SLAVERY. I shall see, this day, and its popular characteristics, from the slave's point of view. Standing, there, identified with the American bondman, making his wrongs mine, I do not hesitate to declare, with all my soul, that the character and conduct of this nation never looked blacker to me than on this 4th of July ! Whether we turn to the declarations of the past, or to the professions of the present, the conduct of the nation seems equally hideous and revolting. America is false to the past, false to the present, and solemnly binds herself to be false to the future. Standing with God and the crushed and bleeding slave on this occasion, I will, in

the name of humanity which is outraged, in the name of liberty which is fettered, in the name of the constitution and the Bible, which are disregarded and trampled upon, dare to call in question and to denounce, with all the emphasis I can command, everything that serves to perpetuate slavery—the great sin and shame of America! “I will not equivocate; I will not excuse;” I will use the severest language I can command; and yet not one word shall escape me that any man, whose judgment is not blinded by prejudice, or who is not at heart a slaveholder, shall not confess to be right and just.

But I fancy I hear some one of my audience say, it is just in this circumstance that you and your brother abolitionists fail to make a favorable impression on the public mind. Would you argue more, and denounce less, would you persuade more, and rebuke less, your cause would be much more likely to succeed. But, I submit, where all is plain there is nothing to be argued. What point in the anti-slavery creed would you have me argue? On what branch of the subject do the people of this country need light? Must I undertake to prove that the slave is a man? That point is conceded already. Nobody doubts it. The slaveholders themselves acknowledge it in the enactment of laws for their government. They acknowledge it when they punish disobedience on the part of the slave. There are seventy-two crimes in the State of Virginia, which, if committed by a black man, (no matter how ignorant he be,) subject him to the punishment of death; while only two of the same crimes will subject a white man to the like punishment.—What is this but the acknowledgement that the slave

is a moral, intellectual and responsible being. The manhood of the slave is conceded. It is admitted in the fact that Southern statute books are covered with enactments forbidding, under severe fines and penalties, the teaching of the slave to read or to write.—When you can point to any such laws, in reference to the beasts of the field, then I may consent to argue the manhood of the slave. When the dogs in your streets, when the fowls of the air, when the cattle on your hills, when the fish of the sea, and the reptiles that crawl, shall be unable to distinguish the slave from a brute, *then* will I argue with you that the slave is a man !

For the present, it is enough to affirm the equal manhood of the negro race. Is it not astonishing that, while we are ploughing, planting and reaping, using all kinds of mechanical tools, erecting houses, constructing bridges, building ships, working in metals of brass, iron, copper, silver and gold ; that, while we are reading, writing and cyphering, acting as clerks, merchants and secretaries, having among us lawyers, doctors, ministers, poets, authors, editors, orators and teachers ; that, while we are engaged in all manner of enterprises common to other men, digging gold in California, capturing the whale in the Pacific, feeding sheep and cattle on the hill-side, living, moving, acting, thinking, planning, living in families as husbands, wives and children, and, above all, confessing and worshipping the Christian's God, and looking hopefully for life and immortality beyond the grave, we are called upon to prove that we are men !

Would you have me argue that man is entitled to liberty ? that he is the rightful owner of his own

body? You have already declared it. Must I argue the wrongfulness of slavery? Is that a question for Republicans? Is it to be settled by the rules of logic and argumentation, as a matter beset with great difficulty, involving a doubtful application of the principle of justice, hard to be understood? How should I look to-day, in the presence of Americans, dividing, and subdividing a discourse, to show that men have a natural right to freedom? speaking of it relatively, and positively, negatively, and affirmatively. To do so, would be to make myself ridiculous, and to offer an insult to your understanding.—There is not a man beneath the canopy of heaven, that does not know that slavery is wrong *for him*.

What, am I to argue that it is wrong to make men brutes, to rob them of their liberty, to work them without wages, to keep them ignorant of their relations to their fellow men, to beat them with sticks, to flay their flesh with the lash, to load their limbs with irons, to hunt them with dogs, to sell them at auction, to sunder their families, to knock out their teeth, to burn their flesh, to starve them into obedience and submission to their masters? Must I argue that a system thus marked with blood, and stained with pollution, is *wrong*? No! I will not. I have better employment for my time and strength, than such arguments would imply.

What, then, remains to be argued? Is it that slavery is not divine; that God did not establish it; that our doctors of divinity are mistaken? There is blasphemy in the thought. That which is inhuman, cannot be divine! *Who* can reason on such a proposition? They that can, may; I cannot. The time for such argument is past.

At a time like this, scorching irony, not convincing argument, is needed. O! had I the ability, and could I reach the nation's ear, I would, to day, pour out a fiery stream of biting ridicule, blasting reproach, withering sarcasm, and stern rebuke. For it is not light that is needed, but fire; it is not the gentle shower, but thunder. We need the storm, the whirlwind, and the earthquake. The feeling of the nation must be quickened; the conscience of the nation must be roused; the propriety of the nation must be startled; the hypocrisy of the nation must be exposed; and its crimes against God and man must be proclaimed and denounced.

What, to the American slave, is your 4th of July? I answer; a day that reveals to him, more than all other days in the year, the gross injustice and cruelty to which he is the constant victim. To him, your celebration is a sham; your boasted liberty, an unholy license; your national greatness, swelling vanity; your sounds of rejoicing are empty and heartless; your denunciations of tyrants, brass fronted impudence; your shouts of liberty and equality, hollow mockery; your prayers and hymns, your sermons and thanksgivings, with all your religious parade, and solemnity, are, to him, mere bombast, fraud, deception, impiety, and hypocrisy—a thin veil to cover up crimes which would disgrace a nation of savages. There is not a nation on the earth guilty of practices, more shocking and bloody, than are the people of these United States, at this very hour.

Go where you may, search where you will, roam through all the monarchies and despotisms of the old world, travel through South America, search out ev-

ery abuse, and when you have found the last, lay your facts by the side of the every day practices of this nation, and you will say with me, that, for revolting barbarity and shameless hypocrisy, America reigns without a rival.

THE INTERNAL SLAVE TRADE.

Take the American slave-trade, which we are told by the papers, is especially prosperous just now. Ex-Senator Benton tells us that the price of men was never higher than now. He mentions the fact to show that slavery is in no danger. This trade is one of the peculiarities of American institutions. It is carried on in all the large towns and cities in one half of this confederacy; and millions are pocketed every year, by dealers in this horrid traffic. In several states, this trade is a chief source of wealth. It is called (in contradistinction to the foreign slave-trade) "*the internal slave-trade*." It is, probably, called so, too, in order to divert from it the horror with which the foreign slave-trade is contemplated. That trade has long since been denounced by this government, as piracy. It has been denounced with burning words, from the high places of the nation, as an execrable traffic. To arrest it, to put an end to it, this nation keeps a squadron, at immense cost, on the coast of Africa. Everywhere, in this country, it is safe to speak of this foreign slave-trade, as a most inhuman traffic, opposed alike to the laws of God and of man. The duty to extirpate and destroy it, is admitted even by our DOCTORS OF DIVINITY. In order to put an end to it, some of these last have consented that their colored brethren (nominally free) should leave this country, and

establish themselves on the western coast of Africa ! It is, however, a notable fact, that, while so much execration is poured out by Americans, upon those engaged in the foreign slave-trade, the men engaged in the slave-trade between the states pass without condemnation, and their business is deemed honorable.

Behold the practical operation of this internal slave-trade, the American slave-trade, sustained by American politics and American religion. Here you will see men and women, reared like swine, for the market. You know what is a swine-drover ? I will show you a man-drover. They inhabit all our Southern States. They perambulate the country, and crowd the highways of the nation, with droves of human stock. You will see one of these human flesh jobbers, armed with pistol, whip and bowie-knife, driving a company of a hundred men, women, and children, from the Potomac to the slave market at New Orleans. These wretched people are to be sold singly, or in lots, to suit purchasers. They are food for the cotton-field, and the deadly sugar-mill. Mark the sad procession, as it moves wearily along, and the inhuman wretch who drives them. Hear his savage yells and his blood-chilling oaths, as he hurries on his affrighted captives ! There, see the old man, with locks thinned and gray. Cast one glance, if you please, upon that young mother, whose shoulders are bare to the scorching sun, her briny tears falling on the brow of the babe in her arms. See, too, that girl of thirteen, weeping, *yes !* weeping, as she thinks of the mother from whom she has been torn ! The drove moves tardily. Heat and sorrow have nearly consumed their strength ; suddenly you hear a quick

snap, like the discharge of a rifle; the fetters clank, and the chain rattles simultaneously; your ears are saluted with a scream, that seems to have torn its way to the centre of your soul! The crack you heard, was the sound of the slave-whip; the scream you heard, was from the woman you saw with the babe. Her speed had faltered under the weight of her child and her chains! that gash on her shoulder tells her to move on. Follow this drove to New Orleans. Attend the auction; see men examined like horses; see the forms of women rudely and brutally exposed to the shocking gaze of American slave-buyers. See this drove sold and separated for ever; and never forget the deep, sad sobs that arose from that scattered multitude. Tell me citizens, WHERE, under the sun, you can witness a spectacle more fiendish and shocking. Yet this is but a glance at the American slave-trade, as it exists, at this moment, in the ruling part of the United States.

I was born amid such sights and scenes. To me the American slave-trade is a terrible reality. When a child, my soul was often pierced with a sense of its horrors. I lived on Philpot Street, Fell's Point, Baltimore, and have watched from the wharves, the slave ships in the Basin, anchored from the shore, with their cargoes of human flesh, waiting for favorable winds to waft them down the Chesapeake. There was, at that time, a grand slave mart kept at the head of Pratt Street, by Austin Woldfolk. His agents were sent into every town and county in Maryland, announcing their arrival, through the papers, and on flaming "*hand-bills*," headed CASH FOR NEGROES. These men were generally well dressed men, and very cap-

tivating in their manners. Ever ready to drink, to treat, and to gamble. The fate of many a slave has depended upon the turn of a single card ; and many a child has been snatched from the arms of its mother, by bargains arranged in a state of brutal drunkenness.

The flesh-mongers gather up their victims by dozens, and drive them, chained, to the general depot at Baltimore. When a sufficient number have been collected here, a ship is chartered, for the purpose of conveying the forlorn crew to Mobile, or to New Orleans. From the slave prison to the ship, they are usually driven in the darkness of night ; for since the anti-slavery agitation, a certain caution is observed.

In the deep still darkness of midnight, I have been often aroused by the dead heavy footsteps, and the pitious cries of the chained gangs that passed our door. The anguish of my boyish heart was intense ; and I was often consoled, when speaking to my mistress in the morning, to hear her say that the custom was very wicked ; that she hated to hear the rattle of the chains, and the heart-rending cries. I was glad to find one who sympathised with me in my horror.

Fellow-citizens, this murderous traffic is, to-day, in active operation in this boasted republic. In the solitude of my spirit, I see clouds of dust raised on the highways of the South ; I see the bleeding footsteps ; I hear the doleful wail of fettered humanity, on the way to the slave-markets, where the victims are to be sold like *horses*, *sheep*, and *swine*, knocked off to the highest bidder. There I see the tenderest ties ruthlessly broken, to gratify the lust, caprice and rapacity of

the buyers and sellers of men. My soul sickens at the sight.

“Is this the land your Fathers loved,
The freedom which they toiled to win?
Is this the earth whereon they moved?
Are these the graves they slumber in?”

But a still more inhuman, disgraceful, and scandalous state of things remains to be presented.

By an act of the American Congress, not yet two years old, slavery has been nationalized in its most horrible and revolting form. By that act, Mason & Dixon's line has been obliterated; New York has become as Virginia; and the power to hold, hunt, and sell men, women and children, as slaves, remains no longer a mere state institution, but is now an institution of the whole United States. The power is co-extensive with the star-spangled banner, and American Christianity. Where these go, may also go the merciless slave-hunter. Where these are, man is not sacred. He is a bird for the sportsman's gun. By that most foul and fiendish of all human decrees, the liberty and person of every man are put in peril. Your broad republican domain is hunting ground for *men*. *Not* for thieves and robbers, enemies of society, merely, but for men guilty of no crime. Your law-makers have commanded all good citizens to engage in this hellish sport. Your President, your Secretary of State, your *lords*, *nobles*, and ecclesiastics, enforce, as a duty you owe to your free and glorious country, and to your God, that you do this accursed thing. Not fewer than forty Americans, have, within the past two years, been hunted down, and, without a moment's warning, hurried away in chains, and con-

signed to slavery, and excruciating torture. Some of these have had wives and children, dependent on them for bread; but of this, no account was made. The right of the hunter to his prey, stands superior to the right of marriage, and to *all* rights in this republic, the rights of God included! For black men there are neither law, justice, humanity, nor religion. The Fugitive Slave *Law* makes MERCY TO THEM, A CRIME; and bribes the judge who tries them. An AMERICAN JUDGE GETS TEN DOLLARS FOR EVERY VICTIM HE CONSIGNS to slavery, and five, when he fails to do so. The oath of any two villians is sufficient, under this hell-black enactment, to send the most pious and exemplary black man into the remorseless jaws of slavery! His own testimony is nothing. He can bring no witnessess for himself. The minister of American justice is bound, by the law to hear but *one* side; and *that* side, is the side of the oppressor. Let this damning fact be perpetually told. Let it be thundered around the world, that, in tyrant-killing, king-hating, people-loving, democratic, Christian America, the seats of justice are filled with judges, who hold their offices under an open and palpable *bribe*, and are bound, in deciding in the case of a man's liberty, *to hear only his accusers!*

In glaring violation of justice, in shameless disregard of the forms of administering law, in cunning arrangement to entrap the defenceless, and in diabolical intent, this Fugitive Slave Law stands alone in the annals of tyrannical legislation. I doubt if there be another nation on the globe, having the brass and the baseness to put such a law on the statute-book. If any man in this assembly thinks differently from

me in this matter, and feels able to disprove my statements, I will gladly confront him at any suitable time and place he may select.

RELIGIOUS LIBERTY

I take this law to be one of the grossest infringements of Christian Liberty, and, if the churches and ministers of our country were not stupidly blind, or most wickedly indifferent, they, too, would so regard it.

At the very moment that they are thanking God for the enjoyment of civil and religious liberty, and for the right to worship God according to the dictates of their own consciences, they are utterly silent in respect to a law which robs religion of its chief significance, and makes it utterly worthless to a world lying in wickedness. Did this law concern the "*mint, anise and cummin*"—abridge the right to sing psalms, to partake of the sacrament, or to engage in any of the ceremonies of religion, it would be smitten by the thunder of a thousand pulpits. A general shout would go up from the church, demanding *repeal, repeal, instant repeal!*—And it would go hard with that politician who presumed to solicit the votes of the people without inscribing this motto on his banner. Further, if this demand were not complied with, another Scotland would be added to the history of religious liberty, and the stern old covenanters would be thrown into the shade. A John Knox would be seen at every church door, and heard from every pulpit, and Fillmore would have no more quarter than was shown by Knox, to the beautiful, but threacherous Queen Mary of Scotland.—The fact that the church

of our country, (with fractional exceptions,) does not esteem "the Fugitive Slave Law" as a declaration of war against religious liberty, implies that that church regards religion simply as a form of worship, an empty ceremony, and *not* a vital principle, requiring active benevolence, justice, love and good will towards man. It esteems sacrifice above mercy; psalm-singing above right doing; solemn meetings above practical righteousness. A worship that can be conducted by persons who refuse to give shelter to the houseless, to give bread to the hungry, clothing to the naked, and who enjoin obedience to a law forbidding these acts of mercy, is a curse, not a blessing to mankind. The Bible addresses all such persons as "scribes, pharisees, hypocrites, who pay tithe of *mint, anise, and cummin*, and have omitted the weightier matters of the law, judgment, mercy and faith."

THE CHURCH RESPONSIBLE.

But the church of this country is not only indifferent to the wrongs of the slave, it actually takes sides with the oppressors. It has made itself the bulwark of American slavery, and the shield of American slave-hunters. Many of its most eloquent Divines, who stand as the very lights of the church, have shamelessly given the sanction of religion, and the bible, to the whole slave system.—They have taught that man may, properly, be a slave; that the relation of master and slave is ordained of God; that to send back an escaped bondman to his master is clearly the duty of all the followers of the Lord Jesus Christ; and this horrible blasphemy is palmed off upon the world for christianity.

For my part, I would say, welcome infidelity! welcome atheism! welcome anything! in preference to the gospel, *as preached by those Divines!* They convert the very name of religion into an engine of tyranny, and barbarous cruelty, and serve to confirm more infidels, in this age, than all the infidel writings of Thomas Paine, Voltaire, and Bolingbroke, put together, have done? These ministers make religion a cold and flinty-hearted thing, having neither principles of right action, nor bowels of compassion. They strip the love of God of its beauty, and leave the throne of religion a huge, horrible, repulsive form. It is a religion for oppressors, tyrants, man-stealers, and *thugs*. It is not that "*pure and undefiled religion*" which is from above, and which is "*first pure, then peaceable, easy to be entreated, full of mercy and good fruits, without partiality, and without hypocrisy.*" But a religion which favors the rich against the poor; which exalts the proud above the humble; which divides mankind into two classes, tyrants and slaves; which says to the man in chains, *stay there*; and to the oppressor, *oppress on*; it is a religion which may be professed and enjoyed by all the robbers and enslavers of mankind; it makes God a respecter of persons, denies his fatherhood of the race, and tramples in the dust the great truth of the brotherhood of man. All this we affirm to be true of the popular church, and the popular worship of our land and nation—a religion, a church and a worship which, on the authority of inspired wisdom, we pronounce to be an abomination in the sight of God. In the language of Isaiah, the American church might be well addressed, "Bring no more vain oblations; incense is an

abomination unto me : the new moons and Sabbaths, the calling of assemblies, I cannot away with ; it is iniquity, even the solemn meeting. Your new moons, and your appointed feasts my soul hateth. They are a trouble to me ; I am weary to bear them ; and when ye spread forth your hands I will hide mine eyes from you. Yea ! when ye make many prayers, I will not hear. **YOUR HANDS ARE FULL OF BLOOD** ; cease to do evil, learn to do well ; seek judgment ; relieve the oppressed ; judge for the fatherless ; plead for the widow."

The American church is guilty, when viewed in connection with what it is doing to uphold slavery ; but it is superlatively guilty when viewed in connection with its ability to abolish slavery.

The sin of which it is guilty is one of omission as well as of commission. Albert Barnes but uttered what the common sense of every man at all observant of the actual state of the case will receive as truth, when he declared that "There is no power out of the church that could sustain slavery an hour, if it were not sustained in it."

Let the religious press, the pulpit, the sunday school, the conference meeting, the great ecclesiastical, missionary, bible and tract associations of the land array their immense powers against slavery, and slave-holding ; and the whole system of crime and blood would be scattered to the winds, and that they do not do this involves them in the most awful responsibility of which the mind can conceive.

In prosecuting the anti-slavery enterprise, we have been asked to spare the church, to spare the ministry ; but *how*, we ask, could such a thing be done ? We are

met on the threshold of our efforts for the redemption of the slave, by the church and ministry of the country, in battle arrayed against us; and we are compelled to fight or flee. From *what* quarter, I beg to know, has proceeded a fire so deadly upon our ranks, during the last two years, as from the Northern pulpit? As the champions of oppressors, the chosen men of American theology have appeared—men, honored for their so called piety, and their real learning. The LORDS of Buffalo, the SPRINGS of New York, the LATHROPS of Auburn, the COXES and SPENCERS of Brooklyn, the GANNETS and SHARPS of Boston, the DEWEYS of Washington, and other great religious lights of the land, have, in utter denial of the authority of *Him*, by whom they professed to be called to the ministry, deliberately taught us, against the example of the Hebrews, and against the remonstrance of the Apostles, they teach *that we ought to obey man's law before the law of God.*"

My spirit wearies of such blasphemy; and how such men can be supported, as the "standing types and representatives of Jesus Christ," is a mystery which I leave others to penetrate. In speaking of the American church, however, let it be distinctly understood that I mean the *great mass* of the religious organizations of our land. There are exceptions, and I thank God that there are. Noble men may be found, scattered all over these Northern States, of whom Henry Ward Beecher, of Brooklyn, Samuel J. May, of Syracuse, and my esteemed friend* on the platform, are shining examples; and let me say further, that, upon these men lies the duty to inspire our ranks

* Rev. R. R. Raymond.

with high religious faith and zeal, and to cheer us on in the great mission of the slave's redemption from his chains.

RELIGION IN ENGLAND AND RELIGION IN AMERICA.

One is struck with the difference between the attitude of the American church towards the anti-slavery movement, and that occupied by the churches in England towards a similar movement in that country. There, the church, true to its mission of ameliorating, elevating, and improving the condition of mankind, came forward promptly, bound up the wounds of the West Indian slave, and restored him to his liberty. There, the question of emancipation was a high religious question. It was demanded, in the name of humanity, and according to the law of the living God. The Sharps, the Clarksons, the Wilberforces, the Buxtons, the Burchells and the Knibbs, were alike famous for their piety, and for their philanthropy. The anti-slavery movement *there*, was not an anti church movement, for the reason that the church took its full share in prosecuting that movement: and the anti-slavery movement in this country will cease to be an anti-church movement, when the church of this country shall assume a favorable, instead of a hostile position towards that movement.

Americans! your republican politics, not less than your republican religion, are flagrantly inconsistent. You boast of your love of liberty, your superior civilization, and your pure christianity, while the whole political power of the nation, (as embodied in

the two great political parties, is solemnly pledged to support and perpetuate the enslavement of three millions of your countrymen. You hurl your anathemas at the crowned headed tyrants of Russia and Austria, and pride yourselves on your Democratic institutions, while you yourselves consent to be the mere *tools* and *body-guards* of the tyrants of Virginia and Carolina. You invite to your shores fugitives of oppression from abroad, honor them with banquets, greet them with ovations, cheer them, toast them, salute them, protect them, and pour out your money to them like water; but the fugitives from your own land, you advertise, hunt, arrest, shoot and kill. You glory in your refinement, and your universal education; yet you maintain a system as barbarous and dreadful, as ever stained the character of a nation—a system begun in avarice, supported in pride, and perpetuated in cruelty. You shed tears over fallen Hungary, and make the sad story of her wrongs the theme of your poets, statesmen and orators, till your gallant sons are ready to fly to arms to vindicate her cause against her oppressors; but, in regard to the ten thousand wrongs of the American slave, you would enforce the strictest silence, and would hail him as an enemy of the nation who dares to make those wrongs the subject of public discourse! You are all on fire at the mention of liberty for France or for Ireland; but are as cold as an iceberg at the thought of liberty for the enslaved of America.—You discourse eloquently on the dignity of labor; yet, you sustain a system which, in its very essence, casts a stigma upon labor. You can bare your bosom to the storm of British artillery, to throw off a three-

penny tax on tea ; and yet wring the last hard earned farthing from the grasp of the black laborers of your country. You profess to believe " that, of one blood, God made all nations of men to dwell on the face of all the earth," and hath commanded all men, everywhere to love one another ; yet you notoriously hate, (and glory in your hatred,) all men whose skins are not colored like your own. You declare, before the world, and are understood by the world to declare, that you "*hold these truths to be self evident, that all men are created equal ; and are endowed by their Creator with certain inalienable rights ; and that, among these are, life, liberty, and the pursuit of happiness ;* and yet, you hold securely, in a bondage, which according to your own Thomas Jefferson, "*is worse than ages of that which your fathers rose in rebellion to oppose,*" a seventh part of the inhabitants of your country.

Fellow-citizens ! I will not enlarge further on your national inconsistencies. The existence of slavery in this country brands your republicanism as a sham, your humanity as a base pretence, and your christianity as a lie. It destroys your moral power abroad it corrupts your politicians at home. It saps the foundation of religion ; it makes your name a hissing, and a bye-word to a mocking earth. It is the antagonistic force in your government, the only thing that seriously disturbs and endangers your *Union*. It fetters your progress ; it is the enemy of improvement, the deadly foe of education ; it fosters pride ; it breeds insolence ; it promotes vice ; it shelters crime ; it is a curse to the earth that supports it ; and yet, you cling to it, as if it were the sheet an-

chor of all your hopes. Oh! be warned! be warned! a horrible reptile is coiled up in your nation's bosom; the venomous creature is nursing at the tender breast of your youthful republic; *for the love of God, tear away*, and fling from you the hideous monster, and *let the weight of twenty millions, crush and destroy it forever!*

THE CONSTITUTION.

But it is answered in reply to all this, that precisely what I have now denounced is, in fact, guaranteed and sanctioned by the Constitution of the United States; that, the right to hold, and to hunt slaves is a part of that Constitution framed by the illustrious Fathers of this Republic.

Then, I dare to affirm, notwithstanding all I have said before, your fathers stooped, basely stooped.

“To palter with us in a double sense:

And keep the word of promise to the ear,

But break it to the heart.”

And instead of being the honest men I have before declared them to be, they were the veriest imposters that ever practised on mankind. *This* is the inevitable conclusion, and from it there is no escape; but I differ from those who charge this baseness on the framers of the Constitution of the United States. *It is a slander upon their memory*, at least, so I believe. There is not time now to argue the constitutional question at length; nor have I the ability to discuss it as it ought to be discussed. The subject has been handled with masterly power by Lysander Spooner, Esq., by William Goodell, by Samuel E. Sewall, Esq., and last, though not least, by Gerritt Smith, Esq. These gentlemen have, as I think, fully

and clearly vindicated the Constitution from any design to support slavery for an hour.

Fellow-citizens ! there is no matter in respect to which, the people of the North have allowed themselves to be so ruinously imposed upon, as that of the pro-slavery character of the Constitution. In *that* instrument I hold there is neither warrant, license, nor sanction of the hateful thing ; but interpreted, as it *ought* to be interpreted, the Constitution is a GLORIOUS LIBERTY DOCUMENT. Read its preamble, consider its purposes. Is slavery among them ? Is it at the gateway ? or is it in the temple ? it is neither. While I do not intend to argue this question on the present occasion, let me ask, if it be not somewhat singular that, if the Constitution were intended to be, by its framers and adopters, a slaveholding instrument, why neither *slavery*, *slaveholding*, nor *slave* can anywhere be found in it. What would be thought of an instrument, drawn up, *legally* drawn up, for the purpose of entitling the city of Rochester to a track of land, in which no mention of land was made ? Now, there are certain rules of interpretation, for the proper understanding of all legal instruments. These rules are well established. They are plain, common-sense rules, such as you and I, and all of us, can understand and apply, without having passed years in the study of law. I scout the idea that the question of the constitutionality, or unconstitutionality of slavery, is not a question for the people. I hold that every American citizen has a right to form an opinion of the constitution, and to propagate that opinion, and to use all honorable means to make his opinion the prevailing one. With-

out this right, the liberty of an American citizen would be as insecure as that of a Frenchman. Ex-Vice-President Dallas tells us that the constitution is an object to which no American mind can be too attentive, and no American heart too devoted. He further says, the constitution, in its words, is plain and intelligible, and is meant for the home-bred, unsophisticated understandings of our fellow-citizens. Senator Berrien tells us that the Constitution is the fundamental law, that which controls all others. The charter of our liberties, which every citizen has a personal interest in understanding thoroughly. The testimony of Senator Breese, Lewis Cass, and many others that might be named, who are everywhere esteemed as sound lawyers, so regard the constitution. I take it, therefore, that it is not presumption in a private citizen to form an opinion of that instrument.

Now, take the constitution according to its plain reading, and I defy the presentation of a single pro-slavery clause in it. On the other hand it will be found to contain principles and purposes, entirely hostile to the existence of slavery.

I have detained my audience entirely too long already. At some future period I will gladly avail myself of an opportunity to give this subject a full and fair discussion.

Allow me to say, in conclusion, notwithstanding the dark picture I have this day presented, of the state of the nation, I do not despair of this country. There are forces in operation, which must inevitably, work the downfall of slavery. "*The arm of the Lord is not shortened,*" and the doom of slavery is certain.

I, therefore, leave off where I began, with *hope*. While drawing encouragement from "the Declaration of Independence," the great principles it contains, and the genius of American Institutions, my spirit is also cheered by the obvious tendencies of the age. Nations do not now stand in the same relation to each other that they did ages ago. No nation can now shut itself up, from the surrounding world, and trot round in the same old path of its fathers without interference. The time *was* when such could be done. Long established customs of hurtful character could formerly fence themselves in, and do their evil work with social impunity. Knowledge was then confined and enjoyed by the privileged few, and the multitude walked on in mental darkness. But a change has now come over the affairs of mankind. Walled cities and empires have become unfashionable. The arm of commerce has borne away the gates of the strong city. Intelligence is penetrating the darkest corners of the globe. It makes its pathway over and under the sea, as well as on the earth. Wind, steam, and lightning are its chartered agents. Oceans no longer divide, but link nations together. From Boston to London is now a holiday excursion. Space is comparatively annihilated.—Thoughts expressed on one side of the Atlantic, are distinctly heard on the other.

The far off and almost fabulous Pacific rolls in grandeur at our feet. The Celestial Empire, the mystery of ages, is being solved. The fiat of the Almighty, "*Let there be Light*," has not yet spent its force. No abuse, no outrage whether in taste, sport or avarice, can now hide itself from the all-pervading

light. The iron shoe, and crippled foot of China must be seen, in contrast with nature. *Africa must rise and put on her yet unwoven garment.* “*Ethiopia shall stretch out her hand unto God.*” In the fervent aspirations of William Lloyd Garrison, I say, and let every heart join in saying it :

God speed the year of jubilee
 The wide world o'er !
 When from their galling chains set free,
 Th' oppress'd shall vilely bend the knee,
 And wear the yoke of tyranny
 Like brutes no more.
 That year will come, and freedom's reign,
 To man his plundered rights again
 Restore.

God speed the day when human blood
 Shall cease to flow !
 In every clime be understood,
 The claims of human brotherhood,
 And each return for evil, good,
 Not blow for blow ;
 That day will come all feuds to end,
 And change into a faithful friend
 Each foe.

God speed the hour, the glorious hour,
 When none on earth
 Shall exercise a lordly power,
 Nor in a tyrant's presence cower ;
 But all to manhood's stature tower,
 By equal birth !
 THAT HOUR WILL COME, to each, to all,
 And from his prison-house, the thrall
 Go forth.

Until that year, day, hour, arrive,
 With head, and heart, and hand I'll strive,
 To break the rod, and rend the gyve,
 The spoiler of his prey deprive—
 So witness Heaven !
 And never from my chosen post,
 Whate'er the peril or the cost,
 Be driven.

Ομιλία, Δοθείσα στο Κορίνθιαν Χολ του Ρότσεστερ από τον
Φρέντερικ Ντάγκλας,
5 Ιουλίου 1852

ή

Τι σημαίνει για τον δούλο η 4η Ιουλίου;

Κε Πρόεδρε, Φίλοι και Συμπολίτες,

Όποιος μπορεί να σταθεί εμπρός σε ένα ακροατήριο σαν το σημερινό και να μιλήσει χωρίς να τρέμει έχει μεγαλύτερο κουράγιο από εμένα. Δεν θυμάμαι να έχω βρεθεί άλλη φορά ως ομιλητής σε μια συνάθροιση, με τόσο δέος και τόσες αμφιβολίες για τις ικανότητές μου όσο σήμερα. Ένα συναίσθημα με έχει πλημμυρίσει που με δυσκολεύει στην άσκηση των λιγοστών ρητορικών μου δυνατοτήτων. Το καθήκον που έχω αναλάβει απαιτεί μεγάλη περίσκεψη και μελέτη για να το φέρω εις πέρας όπως του αρμόζει. Ξέρω ότι, γενικώς, δικαιολογίες σαν αυτές θεωρούνται ανούσιες και χωρίς σημασία. Πιστεύω, ωστόσο, ότι δεν θα σκεφτείτε το ίδιο για τις δικές μου. Εάν στεκόμουν με άνεση μπροστά σας θα ήταν παραπλανητικό. Στην προκειμένη περίπτωση, η μικρή εμπειρία που έχω αποκτήσει από δημόσιες ομιλίες σε επαρχιακά σχολεία δεν με βοηθά.

Οι εφημερίδες και οι αφίσες λένε ότι πρόκειται να βγάλω έναν λόγο για την 4η [του] Ιουλίου. Αυτό σίγουρα μου ακούγεται μεγαλεπήβολο και ασυνήθιστο. Η αλήθεια είναι ότι είχα συχνά το προνόμιο να βρεθώ σε αυτήν την όμορφη αίθουσα, και να μιλήσω σε πολλούς από εσάς που σήμερα με τιμάτε με την παρουσία σας. Ωστόσο, ούτε τα οικεία πρόσωπα ούτε η περίοπτη θέση στην οποία βρίσκομαι αυτή τη στιγμή με απαλλάσσουν από την αμηχανία.

Η αλήθεια είναι, κυρίες και κύριοι, ότι μεταξύ αυτού του βήματος και της φυτείας των δούλων από όπου δραπέτευσα η απόσταση είναι πολύ μεγάλη, και τα εμπόδια που έπρεπε να υπερβώ για να βρεθώ από το ένα στο άλλο επ' ουδενί αμελητέα. Το γεγονός ότι βρίσκομαι σήμερα εδώ μου προκαλεί έκπληξη αλλά και αίσθημα ευγνωμοσύνης. Μην εκπλαγείτε, λοιπόν, εάν ο λόγος μου δεν είναι περίτεχνα προετοιμασμένος ούτε στολισμένος με βαρύγδουπα προοίμια. Με τη φτωχή εμπειρία και τις ακόμη λιγότερες γνώσεις μου κατάφερα να συγκεντρώσω βιαστικά και πρόχειρα τις σκέψεις μου και, προσβλέποντας στην υπομονή και τη γενναιοδωρή επιείκειά σας, θα προσπαθήσω να τις καταθέσω ενώπιόν σας.

Σκοπός αυτού του εορτασμού είναι η 4η Ιουλίου. Είναι η επέτειος της Εθνικής σας Ανεξαρτησίας και της πολιτικής σας ελευθερίας. Για εσάς είναι ό,τι η γιορτή της Μεγάλης Εξόδου για τους απελεύθερους του Θεού. Ταξιδεύει τη σκέψη σας πίσω στον χρόνο και στον αγώνα που δώσατε για τη μεγάλη σας απελευθέρωση· αλλά και στα σύμβολα και στα θαύματα που συνδέονται με αυτόν τον αγώνα και εκείνη την ημέρα. Ο εορτασμός αυτός σηματοδοτεί επίσης την αρχή ενός νέου έτους του εθνικού σας βίου και σας κάνει να αναλογιστείτε ότι η Δημοκρατία της Αμερικής γίνεται σήμερα εβδομήντα έξι ετών. Χαίρομαι, συμπολίτες, που το έθνος σας είναι τόσο νεαρό. Εβδομήντα έξι χρόνια, παρότι για τον άνθρωπο είναι βαθιά γηρατειά, για τη ζωή ενός έθνους δεν είναι παρά μια στιγμή. Εβδομήντα χρόνια είναι ο μέσος όρος ζωής για τον άνθρωπο· τα έθνη όμως μετρούν τα χρόνια τους με χιλιετίες. Σύμφωνα με αυτό, σήμερα βρίσκεστε ακόμη στην αρχή της εθνικής σας σταδιοδρομίας, διανύετε αργά την περίοδο της παιδικής ηλικίας. Ξαναλέω ότι χαίρομαι που συμβαίνει αυτό. Αυτή η σκέψη κρύβει μέσα της την ελπίδα, και τη χρειαζόμαστε την ελπίδα όταν μαύρα σύννεφα σκεπάζουν τον ορίζοντα. Οι άγριες αστραπές που αντικρύζει ο μεταρρυθμιστής [της κοινωνίας], προμηνύουν καταστροφικές εποχές· η καρδιά του, όμως, μπορεί να χτυπά πιο ανάλαφρα στη σκέψη ότι η Αμερική βρίσκεται σε νεαρή ηλικία και στο εύπλαστο στάδιο της ύπαρξής της. Δεν μπορεί άραγε να ελπίζει ότι θα λάβει ευγενή διδάγματα σοφίας, δικαιοσύνης και αλήθειας που ίσως τελικά καθοδηγήσουν το πεπρωμένο της; Εάν το έθνος ήταν γηραιότερο, η λύπη του αγνού

πατριώτη θα ήταν μεγαλύτερη, ο μεταρρυθμιστής πιο σκυθρωπός. Πυκνό σκοτάδι θα σκέπαζε το μέλλον του και οι ελπίδες που έθρεψαν οι προφήτες του θα βυθίζονταν στην απόγνωση. Είναι παρήγορη η σκέψη ότι η Αμερική βρίσκεται σε νεαρή ηλικία. Οι μεγάλοι ποταμοί δεν στρέφονται εύκολα αλλού όταν το ρεύμα έχει σκάψει βαθιά την κοίτη τους για αιώνες. Μερικές φορές μπορεί να φουσκώνουν με όλο το σιωπηλό κι επιβλητικό μεγαλείο τους και να πλημμυρίζουν τη γη αναζωογονώντας και γονιμοποιώντας το χώμα με τις μυστηριώδεις ιδιότητές τους. Μπορεί επίσης να φουσκώνουν με οργή και μένος και να παρασέρνουν με τα θυμωμένα κύματά τους πλούτο μαζεμένο με βάσανα και κόπους χρόνων. Κι όμως, σιγά σιγά γυρνούν πάλι στην παλιά τους κοίτη και συνεχίζουν να κυλούν ήρεμα όπως πριν. Όμως, ακόμη κι αν τα ποτάμια δεν αλλάζουν πορεία μπορεί να στερεύσουν, αφήνοντας πίσω τους ξερόκλαδα κι αποκρουστικούς βράχους να ουρλιάζουν στον μανιασμένο άνεμο, μοιρολογώντας για τα περασμένα μεγαλεία τους. Το ίδιο συμβαίνει και με τα έθνη.

Συμπολίτες, δεν τολμώ να επιμείνω κι άλλο στους συνειρμούς που γεννιούνται γύρω από αυτήν την ημέρα. Η απλή ιστορία έχει ως εξής: πριν από εβδομήντα έξι χρόνια ο λαός αυτής της χώρας ήταν Βρετανοί υπήκοοι. Το όνομα και η προσφώνηση του «κυρίαρχου λαού» σας (που σήμερα τιμάτε) δεν είχε γεννηθεί ακόμη. Βρισκόσασταν υπό το Βρετανικό Στέμμα. Οι πρόγονοί σας θεωρούσαν την Αγγλική Κυβέρνηση ως κυβέρνηση της χώρας τους· και την Αγγλία ως πατρίδα τους. Αυτή η κυβέρνηση, ξέρετε, παρότι βρισκόταν αρκετά μακριά από τη χώρα σας, κατά την άσκηση των κηδεμονικών της προνομίων, επέβαλλε στους αποικιακούς της γόνους εκείνους τους περιορισμούς, τα όρια και τους φραγμούς που έκρινε συνετούς, δίκαιους και αρμόζοντες σύμφωνα με τη δική της ώριμη κρίση.

Οι πρόγονοί σας, όμως, που δεν είχαν ασπαστεί την τότε κυρίαρχη άποψη του αλάνθαστου της κυβέρνησης και του απόλυτου χαρακτήρα των πράξεών της, τόλμησαν να διαφωνήσουν μαζί της όσον αφορά στη σύνεση και στη δικαιοσύνη κάποιων ορίων και φραγμών. Τόσο έντονη ήταν, μάλιστα, η διαφωνία τους που έφτασαν να καταγγείλουν τα κυβερνητικά μέτρα ως άδικα, παράλογα και καταπιεστικά και μάλιστα σε τέτοιο βαθμό που κανείς δεν όφειλε να υπακούει αδιαμαρτύρητα. Δεν χρειάζεται να πω, συμπολίτες, ότι η γνώμη μου για αυτά τα μέτρα συμφωνεί πλήρως με αυτήν των προγόνων σας. Αυτή η δήλωση εκ μέρους μου μπορεί να φαίνεται άνευ σημασίας σε κάποιον. Ασφαλώς το ποια θέση θα είχα πάρει εάν ζούσα το 1776 κατά τη διάρκεια του επίμαχου ζητήματος, δεν αποδεικνύει απολύτως τίποτα. Το να πω *σήμερα* ότι η Αμερική είχε δίκιο και η Αγγλία άδικο είναι εξαιρετικά εύκολο. Όλοι μπορούν να το πουν· είτε λιπόψυχος είτε ευγενής και θαρραλέος, μπορεί κανείς εξίσου επιπόλαια να εκφέρει άποψη για την τυραννία που ασκούσε η Αγγλία στις αμερικανικές αποικίες. Κάτι τέτοιο είναι σήμερα του συρμού· υπήρχε όμως μια εποχή όπου το να στραφεί κάποιος κατά της Αγγλίας και να υπερασπιστεί το δίκαιο των αποικιών τον έβαζε σε δοκιμασίες. Όσοι το έκαναν εκείνη την εποχή θεωρούνταν συνωμότες, ταραχοποιοί και επαναστάτες, επικίνδυνοι άνθρωποι. Να υπερασπιστείς το δίκιο ενάντια στο άδικο, τον αδύναμο ενάντια στον ισχυρό και τον καταπιεσμένο ενάντια στον δυνάστη! Εκεί βρίσκεται η πραγματική αξία και αυτό που, κυρίως, στις μέρες μας δεν είναι του συρμού. Εκείνοι που σήμερα θριαμβολογούν για τις πράξεις των προγόνων σας μπορεί να επιβουλεύονται τον αγώνα για την ελευθερία. Στο θέμα μας, όμως.

Οι πρόγονοί σας, ως έντιμοι και αξιοπρεπείς άνθρωποι που ήταν, αισθανόμενοι ότι η κυβέρνηση της χώρας τούς αντιμετώπιζε σκληρά και άδικα, διεκδίκησαν χωρίς

περιστροφές την αποκατάστασή τους. Έκαναν διαβήματα, και διαμαρτυρίες· και το έκαναν με τρόπο κόσμιο, με σεβασμό και ευγένεια. Η στάση τους ήταν άψογη αλλά, παρόλα αυτά δεν βρήκαν ανταπόκριση. Είδαν να τους αντιμετωπίζουν με υπεροψία, με ψυχρότητα κι αλαζονεία. Αλλά εκείνοι επέμεναν. Γι' αυτούς δεν υπήρχε επιστροφή. Όπως η άγκυρα γαντζώνεται πιο γερά όταν το πλοίο χτυπιέται από την καταιγίδα, έτσι δυνάμωνε κι ο αγώνας των προγόνων σας όταν ερχόταν αντιμέτωπος με τα τρομακτικά χτυπήματα της βασιλοπρεπούς δυσαρέσκειας. Οι μεγαλύτεροι και σημαντικότεροι Βρετανοί πολιτικοί αναγνώριζαν τον δίκαιο αγώνα τους και οι καλύτεροι ρήτορες της Βρετανικής Γερουσίας τον υποστήριζαν. Όμως, η βρετανική κυβέρνηση επέμενε στις άδικες αξιώσεις της με εκείνη την τύφλωση που φαίνεται να είναι κοινό χαρακτηριστικό όλων των τυράννων, από την εποχή που ο Φαραώ και ο στρατός του πνίγηκε στην Ερυθρά Θάλασσα.

Πιστεύουμε ότι σήμερα, ακόμη και η Αγγλία έχει πάρει το μάθημά της από αυτόν τον παραλογισμό· για τους σημερινούς κυβερνώντες μας, όμως, φοβούμαστε ότι το μάθημα αυτό πήγε εντελώς χαμένο.

Η καταπίεση ωθεί και τον πιο συνετό άνθρωπο στον παραλογισμό. Οι πρόγονοί σας ήταν σοφοί άνθρωποι και ακόμη κι αυτοί που δεν παραλογίστηκαν άρχισαν να δυσανασχετούν με αυτήν τη μεταχείριση. Ένωσαν ότι ήταν θύματα κατάφωρης αδικίας, αθεράπευτης όσο ίσχυε η αποικιακή κυριαρχία. Αλλά οι τολμηροί βρίσκουν πάντα αντίδοτο στην καταπίεση. Έτσι γεννήθηκε η ιδέα της απόσχισης των αποικιών από το στέμμα! Ήταν μια συνταρακτική ιδέα, πολύ περισσότερο από όσο, μετά από τόσο καιρό, τη θεωρούμε εμείς σήμερα. Όσοι τότε ήταν άτολμοι και πειθήνιοι (καθώς είχαν ταυτιστεί με το καθεστώς), φυσικά, αναστατώθηκαν και τρόμαξαν.

Τέτοιοι άνθρωποι ζούσαν τότε, τέτοιοι ζούσαν και πριν από αυτούς και, πιθανόν, τέτοιοι άνθρωποι θα υπάρχουν πάντα πάνω σ' αυτόν τον πλανήτη: η θέση τους, σε σχέση με κάθε μεγάλη αλλαγή (όσο σημαντικό και αν είναι το αγαθό που επιτυγχάνεται ή η αδικία που αποκαθίσταται) μπορεί να υπολογιστεί με τόση ακρίβεια όσο και η θέση των πλανητών. Μισούν κάθε αλλαγή που δεν έχει να κάνει με το ασήμι, τον χρυσό και τον χαλκό! Τέτοιες αλλαγές τις υποστηρίζουν πάντα με σθένος.

Οι άνθρωποι αυτοί λέγονταν τότε *τόρις*¹ την εποχή των προγόνων σας και η ονομασία αυτή πιθανόν να είχε το ίδιο νόημα με αυτό μιας πιο σύγχρονης, αν και λιγότερο εύηχης λέξης, που διαβάζουμε συχνά στις εφημερίδες μας για κάποιους παλαιούς πολιτικούς μας.²

Η αντίστασή τους στην τότε παράτολμη ιδέα υπήρξε απερίφραστη και ισχυρή. Όμως, παρά τις τρομοκρατημένες και φοβισμένες κραυγές τους εναντίον της, η ιδέα της εξέγερσης και της επανάστασης προχώρησε μπροστά και το ίδιο έκανε και η χώρα.

Στις 2 Ιουλίου 1776, το παλαιό Ηπειρωτικό Κογκρέσο³ προς απογοήτευση των εραστών των ανέσεων και των λάτρων της ιδιοκτησίας περιέβαλλε αυτή την

¹ Tories, Loyalists, Royalists, ή King's Men: Αμερικανοί έποικοι που παρέμειναν πιστοί στο βρετανικό στέμμα την περίοδο της Αμερικανικής Επανάστασης. Οι πατριώτες επαναστάτες τους αποκαλούσαν "πρόσωπα επιζήμια για την απελευθέρωση της Αμερικής".

² Πιθανόν ο Ντάγκλας εννοεί λέξεις όπως «βασιλόφρονες» και «άνθρωποι του βασιλιά». (Πληροφορία ανακτημένη από τον ιστότοπο: <https://www.owleyes.org/text/what-to-the-slave-is-the-fourth-of-july/read/text-of-douglass-speech#root-170>) [ημερομηνία πρόσβασης: 14.04.2022]

³ Το Δεύτερο Ηπειρωτικό Κογκρέσο συγκλήθηκε για πρώτη φορά το καλοκαίρι του 1775 στη Φιλαδέλφεια της Πενσυλβάνια και, στις 4 Ιουλίου 1776, υιοθέτησε τη Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας

τρομακτική ιδέα με όλο το κύρος μιας θεμελιώδους εθνικής αρχής. Και το έκανε με τη μορφή ψηφίσματος και, καθώς σπανίως συναντάμε στις μέρες μας ψηφίσματα που έχουν συνταχθεί με τέτοια διαύγεια, θα ανανέωνε τη μνήμη σας και θα βοηθούσε σε αυτά που έχω να σας πω εάν σας το διάβαζα.

Αποφασίζουμε: ότι αυτές οι ενωμένες αποικίες αποτελούν και, δικαιωματικά, οφείλουν να αποτελέσουν ελεύθερες και Ανεξάρτητες Πολιτείες· ότι απαλλάσσονται από κάθε υποταγή προς το Βρετανικό Στέμμα· και ότι κάθε πολιτικός δεσμός μεταξύ αυτών και του Βρετανικού Κράτους λύεται όπως και το οφείλει.⁴

Πολίτες, οι πρόγονοί σας τήρησαν αυτήν την απόφαση. Πέτυχαν· και εσείς σήμερα απολαμβάνετε τους καρπούς αυτής της επιτυχίας. Η ελευθερία που κέρδισαν σας ανήκει και, για αυτό κι εσείς μπορείτε να εορτάζετε αυτήν την επέτειο. Η 4η Ιουλίου είναι το πρώτο σημαντικό γεγονός στην ιστορία του έθνους σας –ο συνδυετικός κρίκος στην αλυσίδα τού, προς το παρόν ανεκπλήρωτου, πεπρωμένου σας.

Το αίσθημα υπερηφάνειας και πατριωτισμού αλλά και ευγνωμοσύνης σας παρακινούν να εορτάσετε και να διατηρήσετε την ανάμνηση αυτής της ημέρας για πάντα. Είπα ότι η Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας είναι ο ΣΥΝΔΕΤΙΚΟΣ ΚΡΙΚΟΣ στην αλυσίδα του εθνικού σας πεπρωμένου, κι έτσι, πράγματι, τη θεωρώ. Οι αρχές που περιλαμβάνονται σε αυτό το νομικό κείμενο είναι σωτήριες αρχές. Υπερασπιστείτε αυτές τις αρχές, τηρείστε τις πάντα, παντού, ενάντια σε όλα τα εμπόδια και με κάθε κόστος.

Από την κορυφή του πλοίου που λέγεται κράτος, φαίνονται μαύρα και απειλητικά σύννεφα. Σύννεφα βαριά, που από μακριά μοιάζουν με βουνά που στις απάνεμες πλαγιές τους κρύβουν βράχια κοφτερά. Αν χαθεί αυτός ο *κρίκος*, αν σπάσει η *αλυσίδα* όλα θα χαθούν. *Γραπώστε αυτήν την ημέρα – γραπωθείτε απ' αυτήν και τις αρχές της, όπως ο θαλασσοδαρμένος ναυτικός το κατάρτι τα μεσάνυχτα.*

Η γέννηση ενός έθνους είναι, οπωσδήποτε, ένα ενδιαφέρον γεγονός. Όμως, πέρα από γενικές προϋποθέσεις, υπήρξαν κάποιες πολύ ιδιαίτερες συνθήκες που καθιστούν την έλευση αυτού του κράτους γεγονός που προκαλεί ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Η εικόνα, όπως τη φέρνω στο μυαλό μου σήμερα, ήταν μεν απλή, αλλά επιβλητική και μεγαλειώδης.

Ο πληθυσμός της χώρας τότε ανερχόταν στον ασήμαντο αριθμό των τριών εκατομμυρίων. Δεν υπήρχαν πολεμοφόδια. Ο πληθυσμός ήταν αδύναμος και διασκορπισμένος και η χώρα μια άγρια ερημιά. Δεν υπήρχαν τότε τρόποι συντονισμού και οργάνωσης, όπως υπάρχουν σήμερα. Ούτε ο ατμός είχε υποταχθεί ούτε ο κεραυνός είχε τιθασευτεί. Από το Πότομακ έως το Ντελαγουέαρ το ταξίδι κρατούσε πολλές ημέρες. Και κάτω από αυτές και από αναρίθμητες άλλες δυσκολίες, οι πρόγονοί σας διακήρυξαν την ελευθερία και την ανεξαρτησία τους και θριάμβευσαν. Συμπολίτες, τρέφω μεγάλο σεβασμό για τους προπάτορες αυτής της δημοκρατικής πολιτείας. Αυτοί που υπέγραψαν τη Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας ήταν γενναίοι

δεκατριών αποικιών από τη Μεγάλη Βρετανία, αναφερόμενο στο νέο έθνος ως «Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής».

⁴ Απόσπασμα από τη Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας των ΗΠΑ. Η μετάφραση έχει αντληθεί από τον ιστότοπο του wikisource στη διεύθυνση: <https://bit.ly/3rnRn6k>.

άνδρες. Ήταν επίσης σπουδαίοι άνδρες— αρκετά σπουδαίοι μάλιστα για να προσδώσουν αίγλη σε μια σπουδαία εποχή. Σπάνια συμβαίνει σ' ένα έθνος να αναδεικνύονται ταυτόχρονα τόσο πραγματικά σπουδαίοι άνδρες. Το σημείο απ' όπου είμαι αναγκασμένος να τους κρίνω δεν είναι, βέβαια, το πιο ευνοϊκό· αλλά παρόλα αυτά δεν μπορώ παρά να τους θαυμάσω όταν συλλογίζομαι τις σπουδαίες τους πράξεις. Ήταν πολιτικές προσωπικότητες, πατριώτες και ήρωες και τιμώ κι εγώ μαζί με εσάς τη μνήμη τους για το αγαθό που προσέφεραν και τις αρχές για τις οποίες αγωνίστηκαν.

Αγαπούσαν τη χώρα τους περισσότερο από τα προσωπικά τους συμφέροντα· και παρόλο που αυτό δεν αποτελεί την ευγενέστερη μορφή ανθρώπινης αρετής, όλοι θα συμφωνήσουν ότι η αρετή αυτή είναι σπάνια και ότι όταν τη συναντάμε της οφείλουμε σεβασμό. Εκείνος που, συνειδητά, βάζει σε δεύτερη μοίρα τη ζωή του για την πατρίδα του είναι άνδρας για τον οποίο ο έπαινος είναι στην ανθρώπινη φύση. Οι πρόγονοί σας έβαλαν σε κίνδυνο τη ζωή τους, την περιουσία τους και την ιερή τους υπόληψη για χάρη της πατρίδας τους. Ο πόθος τους για την ελευθερία επισκίαζε όλα τα υπόλοιπα συμφέροντα.

Δεν ήταν φιλοπόλεμοι άνθρωποι· αλλά προτίμησαν να επαναστατήσουν από το να υποταχθούν αδιαμαρτύρητα στη σκλαβιά. Ήταν φιλήσυχoi άνθρωποι· αλλά δεν δίστασαν να ξεσηκωθούν ενάντια στην καταπίεση. Υπήρξαν μακρόθυμοι· αλλά γνώριζαν τα όρια της μακροθυμίας τους. Πίστευαν στην τήρηση της τάξης· αλλά όχι στην τάξη που όριζε η τυραννία. Γι' αυτούς τίποτα δεν ήταν «μόνιμο» αν δεν ήταν και δίκαιο. «Οριστικό» γι' αυτούς ήταν η δικαιοσύνη, η ελευθερία και η ανθρωπιά· όχι η σκλαβιά και η καταπίεση. Ορθώς περιβάλλετε με σεβασμό και αγάπη τη μνήμη τέτοιων ανθρώπων. Ήταν σπουδαίοι άνθρωποι για την εποχή τους και τη γενιά τους. Το σθένος και η ανδρεία τους αναδεικνύεται ακόμη περισσότερο όταν τη συγκρίνουμε με την εκφυλισμένη εποχή μας.

Πόσο προσεκτικές, ακριβείς και μετρημένες ήταν όλες οι κινήσεις τους! Πόσο διαφορετικοί από τους καιροσκόπους πολιτικούς! Η πολιτική τους οξυδέρκεια ξεπερνούσε το τώρα και ξεδιπλωνόταν με αμείωτη ένταση στο μακρινό μέλλον. Έμειναν πιστά αφοσιωμένοι σε διηνεκές αξίες και τις υπερασπίστηκαν δίνοντας ένα λαμπρό παράδειγμα. Ακολουθήστε το!

Έχοντας πλήρη επίγνωση των δυσκολιών που θα αντιμετώπιζαν, πιστεύοντας ακράδαντα στο δίκαιο του αγώνα τους, προσελκύνοντας με την αξιοπρέπειά τους το ζωηρό ενδιαφέρον του υπόλοιπου κόσμου που τους παρακολουθούσε κάθε λεπτό, ορκιζόμενοι με ευλάβεια στον Θεό για την εντιμότητά τους, με πλήρη συνείδηση της ιερής ευθύνης που επρόκειτο να αναλάβουν, ζυγιάζοντας με φρόνηση τις τρομερές αντιξοότητες που θα συναντούσαν, οι πρόγονοί σας, οι προπάτορες αυτού του κράτους, με πλήρη επίγνωση, εμπνεόμενοι από λαμπρό πατριωτισμό και με απόλυτη πίστη στις σπουδαίες αρχές της δικαιοσύνης και της ελευθερίας έβαλαν τον θεμέλιο λίθο του εθνικού οικοδομήματος που ορθώθηκε και συνεχίζει να ορθώνεται με μεγαλοπρέπεια γύρω σας.

Σήμερα είναι η επέτειος αυτής της θεμελίωσης. Παντού αντικρίζουμε ενθουσιώδεις εκδηλώσεις χαράς. Λάβαρα και σημαίες κυματίζουν πανηγυρικά στον αέρα. Ο θόρυβος από τα μαγαζιά έχει κι αυτός κοπάσει. Ακόμη και ο θεός του χρήματος⁵

⁵ “Even Mammon seems to have quitted his grasp on this day”: Η αναφορά αντλείται από το Κατά Ματθαίον 6:24.

μοιάζει να έχει ελευθερώσει από την αρπάγη του αυτήν τη μέρα. Οι διαπεραστικοί ήχοι από τις φλογέρες και τα δυνατά ταμπόurla ενώνονται με τις κωδωνοκρουσίες από χιλιάδες εκκλησίες. Ύμνοι και δοξολογίες ψάλλονται, διαγγέλματα εκδίδονται προς τιμήν αυτής της ημέρας, ενώ ο γρήγορος στρατιωτικός βηματισμός ενός σπουδαίου και πολυπληθούς έθνους που αντηχεί από τους λόφους, τις πεδιάδες και τα βουνά μιας απέραντης ηπείρου μαρτυρά τη μία και μοναδική περίσταση που συγκεντρώνει τον θαυμασμό και το ενδιαφέρον ολόκληρου του πλανήτη, το ιωβηλαίο έτος⁶ ενός έθνους.

Φίλοι και συμπολίτες, δεν χρειάζεται να επεκταθώ περισσότερο στις αιτίες που οδήγησαν σε αυτήν την επέτειο. Πολλοί από εσάς τις καταλαβαίνετε πολύ καλύτερα από εμένα. Εσείς θα μπορούσατε να μου τις διδάξετε. Αυτός είναι ένας κλάδος της γνώσης για το οποίο εσείς τρέφετε, ενδεχομένως, πολύ μεγαλύτερο ενδιαφέρον από τον ομιλητή σας. Οι αιτίες που οδήγησαν στην απόσχιση των αποικιών από το βρετανικό στέμμα μνημονεύονται με κάθε ευκαιρία. Τις διδάσκετε στα σχολεία, τις διηγείστε στις οικογενειακές σας συγκεντρώσεις, τις αφηγείστε από τους άμβωνες και τις εξακοντίζετε στις αίθουσες των κοινοβουλίων σας, και σας είναι τόσο οικείες σαν τις καθημερινές σας συζητήσεις. Είναι η ραχοκοκκαλιά της εθνικής σας ποίησης και ρητορικής.

Θυμάμαι, επίσης, ότι ως λαός οι Αμερικανοί είναι ιδιαίτερα εξοικειωμένοι με όσα γεγονότα είναι υπέρ τους. Αυτό, πολλοί το θεωρούν εθνικό χαρακτηριστικό –ενώ άλλοι εθνικό ελάττωμα. Είναι γεγονός πως οτιδήποτε είναι προς όφελος της περιουσίας ή της υπόληψης των Αμερικανών και μπορεί να αγοραστεί *φθηνά* (!) οι Αμερικανοί θα το βρουν. Δεν κινδυνεύω να κατηγορηθώ ότι συκοφαντώ τους Αμερικανούς εάν πω ότι την υπεράσπιση οποιουδήποτε αμερικανικού ζητήματος μπορούν εγγυημένα να την αναλάβουν οι ίδιοι.

Συνεπώς, αφήνω την αφήγηση των ανδραγαθημάτων των προγόνων σας σε άλλους κυρίους, οι οποίοι μπορούν να υποστηρίξουν ότι είναι κανονικοί απόγονοί τους με πολύ λιγότερες πιθανότητες να αμφισβητηθούν από ό,τι εγώ!

ΤΟ ΠΑΡΟΝ

Η δουλειά μου, εάν έχω κάποια δουλειά εδώ σήμερα, αφορά το παρόν. Το αέναο τώρα είναι ο καιρός της χάρης Του και ο λόγος Του.⁷

«Στο αύριο θάρρητα μην βάζεις, όσο κι αν αυτό σε τέρπει,
άψυχο είναι το χθες, κι ας θάψει τους νεκρούς του·
Στο ζωντανό το σήμερα, να δράσεις εσύ πρέπει,
με του Θεού τη χάρη και την καρδιά στον νου σου.»⁸

⁶ Ιωβηλαίο έτος: κάθε πεντηκοστό έτος το οποίο, σύμφωνα με τον Μωσαϊκό νόμο ήταν έτος αγρανάπαυσης και απελευθέρωσης όλων των δούλων με τις οικογένειές τους.

⁷ “The accepted time with God and his cause is the ever-living now”, Παύλος, *Προς Κορινθίους Β΄*, 6:2.

⁸ Απόσπασμα από το ποίημα του Henry Wadsworth Longfellow, *A Psalm of Life - What the heart of the young man said to the psalmist* (1831, 1841):

“Trust no future, however pleasant,
Let the dead past bury its dead;
Act, act in the living present,
Heart within and God overhead.”

Ασχολούμαστε με το παρελθόν μόνο όσο αυτό μας είναι χρήσιμο για το παρόν και το μέλλον. Όλα τα υψηλά κίνητρα και οι ευγενείς πράξεις που μπορούμε να αντλήσουμε από το παρελθόν είναι καλοδεχούμενα. Αλλά ζούμε στο παρόν κι αυτό είναι το παν. Οι πρόγονοί σας έζησαν, πέθαναν, επιτέλεσαν το έργο τους και ως επί το πλείστον το επιτέλεσαν καλά. Εσείς ζείτε, θα πεθάνετε και πρέπει να επιτελέσετε το δικό σας έργο. Δεν έχετε δικαίωμα να απολαμβάνετε το μερίδιο που κληρονομήσατε από το έργο των προγόνων σας εκτός εάν κληροδοτήσετε στα δικά σας παιδιά το δικό σας έργο. Δεν έχετε δικαίωμα να εξαντλήσετε και να σπαταλήσετε τη φήμη που με τόσο κόπο απέκτησαν οι πρόγονοί σας για να καλύψετε τη δική σας σκηνή. Ο Σίντνεϋ Σμιθ⁹ λέει ότι οι άνθρωποι εξυμνούν τη σοφία και τις αρετές των προγόνων τους μόνο όταν θέλουν να δικαιολογηθούν για τη δική τους απερισκεψία και τις δικές τους αδυναμίες. Αυτή η αλήθεια είναι αναμφισβήτητη. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα: κοντινά και μακρινά, παλιά και νέα. Ήταν σύνηθες, αιώνες πριν, τα παιδιά του Ιακώβ να καυχούνται ότι «ο Αβραάμ ήταν ο προπάτοράς μας», όταν προ πολλού είχαν χάσει και την πίστη και το πνεύμα του. Αυτοί οι άνθρωποι επαναπαύονταν στη σκιά του δοξασμένου ονόματος του Αβραάμ, ενώ ταυτόχρονα αποκήρυτταν τα έργα χάρη στα οποία αυτό το όνομα δοξαζόταν. Χρειάζεται άραγε να σας θυμίσω ότι κάτι παρόμοιο συμβαίνει σήμερα σε ολόκληρη τη χώρα; Χρειάζεται άραγε να σας πω ότι οι Εβραίοι δεν ήταν ο μοναδικός λαός που έχτιζε τους τάφους των προφητών και στόλιζε τα μνημεία των δικαίων;¹⁰ Ο Ουάσινγκτον πέθανε αφού πρώτα έσπασε τις αλυσίδες των δούλων του. Κι όμως το μνημείο του χτίστηκε με το αίμα ανθρώπων και οι έμποροι ψυχών κι ανθρώπων φωνάζουν δυνατά ότι «ο Ουάσινγκτον ήταν ένας από τους προπάτορές μας». Αλίμονο! Δεν θα έπρεπε να είναι έτσι· κι όμως είναι.

«Το κακό που κάνουν οι άνθρωποι ζει και μετά απ'τους ίδιους,
Το καλό συχνά θάβεται μαζί με τα κόκκαλά τους».¹¹

Ζητώ να με συγχωρέσετε, συμπολίτες, και να μου επιτρέψετε να ρωτήσω γιατί με καλέσατε να μιλήσω εδώ σήμερα; Τι κοινό έχω εγώ ή αυτοί που εκπροσωπώ με τη δική σας εθνική ανεξαρτησία; Μήπως οι σπουδαίες αρχές της πολιτικής ελευθερίας και του φυσικού δικαίου που περιέχει η Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας, περιλαμβάνουν κι εμάς και, κατά συνέπεια, προσκλήθηκα για να μεταφέρω το ταπεινό μας ανάθημα στον εθνικό βωμό, να παραθέσω τα οφέλη που αποκομίζουμε και να εκφράσω την ύψιστη ευγνωμοσύνη μας για τα αγαθά που απολαμβάνουμε εμείς χάρη στη δική σας ανεξαρτησία;

Μα τον Θεό, μακάρι για το κοινό καλό και το δικό σας και το δικό μας, να μπορούσε κανείς να δώσει με ειλικρίνεια μια καταφατική απάντηση σ' αυτά τα ερωτήματα! Γιατί τότε το έργο που έχω αναλάβει θα μου ήταν πιο εύκολο και το

⁹ Sydney Smith (1771-1845). Αγγλικανός ιερέας, ο οποίος συνέβαλε με τα δοκίμια και τους λόγους του στη χειραφέτηση των καθολικών και την κοινοβουλευτική μεταρρύθμιση.

¹⁰ "...built the tombs of the prophets, and garnished the sepulchres of the righteous", Κατά Ματθαίον, 23:29.

¹¹ «The evil that men do, lives after them, The good is oft-interred with their bones». Απόσπασμα από το έργο του Γ. Σέξπιρ, *Ιούλιος Καίσαρας*, Πράξη Γ', Σκηνή 2. (Γουίλιαμ Σαίξπηρ, *Ιούλιος Καίσαρας*, μτφ. Βασ. Ρώτας, Βούλα Δαμιανάκου, εκδ. Επικαιρότητα, Αθήνα 1989).

φορτίο μου πιο ελαφρύ και ευχάριστο. Γιατί *ποιος* μπορεί να είναι τόσο ψυχρός που η συμπόνοια ενός ολόκληρου έθνους να μην μπορεί να ζεστάνει; Ποιος, τόσο ανένδοτος και αχάριστος που να μην αναγνωρίζει με ευγνωμοσύνη τέτοια ανεκτίμητα οφέλη; Ποιος, τόσο απαθής κι εγωιστής που να μην ενώνει τη φωνή του με τους πανηγυρισμούς της απελευθέρωσης ενός έθνους, όταν τα δεσμά που τον κρατούσαν δεμένο χειροπόδαρα έχουν σπάσει; Δεν είμαι τέτοιος άνθρωπος. Εάν ίσχυε κάτι τέτοιο, ο τραυλός θα ρητόρευε και «ο χωλός, θεραπευμένος πλέον, θα πηδούσε σαν το ελάφι».¹²

Δεν ισχύει κάτι τέτοιο, όμως. Αυτό το λέω με τη θλιβερή έννοια της ανισότητας που υπάρχει ανάμεσά μας. Εγώ δεν ανήκω στους κόλπους αυτής της ένδοξης επετείου! Η υψηλόφρων ανεξαρτησία σας απλώς αποκαλύπτει την αχανή απόσταση που μας χωρίζει. Τα ιερά αγαθά για τα οποία εσείς πανηγυρίζετε σήμερα δεν είναι κοινά για όλους. Η πολύτιμη κληρονομιά της δικαιοσύνης, της ελευθερίας, της ευημερίας και της ανεξαρτησίας που σας κληροδότησαν οι πρόγονοί σας ανήκουν μόνον σε εσάς, όχι σε μένα. Το ηλιόφως που έφερε σε σας ζωή και θαλπωρή, σε μένα έφερε βουρδουλιές και θάνατο. Αυτή η τετάρτη Ιουλίου είναι *δική σας*, όχι *δική μου*. Εσείς μπορείτε να πανηγυρίζετε, εγώ πρέπει να θρηνώ. Να σύρετε έναν αλυσοδεμένο άνθρωπο στον κατάφωτο ναό της ελευθερίας και να του ζητάτε να ψάλει μαζί σας χαρμόσυνους ύμνους, θα ήταν χλεύη απάνθρωπη και βέβηλη ειρωνεία. Γι' αυτό μου ζητήσατε να μιλήσω εδώ σήμερα, συμπολίτες, για να με χλευάσετε; Εάν είναι έτσι, αυτό δεν συμβαίνει για πρώτη φορά. Σας προειδοποιώ, λοιπόν, ότι είναι επικίνδυνο να αντιγράφετε το παράδειγμα ενός έθνους για τα εγκλήματα του οποίου, ο Παντοδύναμος το συνέτριψε απ' τα ουράνια με μια Του ανάσα, αφανίζοντάς το! Μπορώ σήμερα κιόλας να αρχίσω θρηνώ γοερά το ξεκλήρισμα ενός πολύπαθου λαού!

«Στης Βαβυλώνας τα ποτάμια, εκεί καθόμασταν και κλαίγαμε, καθώς θυμόμασταν τη Σιών. Στης όχθης τις ιτιές είχαμε τις κιθάρες μας κρεμάσει. Εκεί μας γύρευαν τραγούδια εκείνοι που μας αιχμαλώτισαν, και οι διώκτες μας γυρεύαν από μας ωδές χαράς. Μας λέγαν: 'Τραγουδήστε μας απ' τα τραγούδια της Σιών'. Μα πώς να τραγουδήσουμε τις ωδές του Κυρίου σε ξένη γη; Αν σε ξεχάσω Ιερουσαλήμ, να παραλύσει το δεξί μου χέρι. Η γλώσσα μου ας κολλήσει στο λαρύγγι μου, αν δε σε θυμηθώ.»¹³

Συμπολίτες! Πάνω από την παράφορη χαρά για το έθνος σας, εγώ ακούω μύριους πένθιμους θρήνους! Για χιλιάδες, οι αλυσίδες, αν χθες ήταν βαριές κι οδυνηρές, σήμερα γίνονται ακόμη πιο αβάσταχτες από τις γιορτινές κραυγές που φτάνουν στ' αυτιά τους. Εάν λησμονήσω, εάν τη σημερινή ημέρα δεν θυμηθώ τα καταματωμένα παιδιά της οδύνης «ας παραλύσει το δεξί μου χέρι! Η γλώσσα μου ας κολλήσει στο λαρύγγι μου!». Αν τα λησμονήσω, αν παραβλέψω τα δεινά τους και συμμετάσχω κι εγώ στο λαϊκό αίσθημα θα ήταν η πιο σκανδαλώδης και φρικτή προδοσία και θα άξιζα τη μομφή ενώπιον Θεού και ανθρώπων. Το θέμα της ομιλίας μου, λοιπόν συμπολίτες, είναι η ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ. Θα εξετάσω αυτήν την ημέρα και τα δημοφιλή

¹² “[...] lame man leap as an hart.”, Ησαΐας 35:6.

¹³ “By the rivers of Babylon, there we sat down. Yea! we wept when we remembered Zion. We hanged our harps upon the willows in the midst thereof. For there, they that carried us away captive, required of us a song; and they who wasted us required of us mirth, saying, Sing us one of the songs of Zion. How can we sing the Lord’s song in a strange land? If I forget thee, O Jerusalem, let my right hand forget her cunning. If I do not remember thee, let my tongue cleave to the roof of my mouth.”, Ψαλμοί 137: 1-6

χαρακτηριστικά της από τη σκοπιά του δούλου. Από αυτήν τη θέση του Αμερικάνου δούλου, κάνοντας τα δεινά του δεινά μου, θα φωνάξω δίχως δισταγμό, με όλη μου την ψυχή, ότι αυτό το έθνος, με τον χαρακτήρα και τη στάση του, ποτέ δεν φάνταζε πιο ζοφερό από όσο σήμερα, την 4η Ιουλίου! Όπου και να στραφούμε, είτε στις διακηρύξεις του χθες είτε στις εξαγγελίες του σήμερα, η στάση αυτού του έθνους δεν παύει να είναι φρικτή και εξοργιστική. Η Αμερική σφάλλει για το παρελθόν, σφάλλει στο παρόν και δεσμεύεται επισήμως να σφάλλει και στο μέλλον. Σήμερα έχοντας στο πλευρό μου τον Θεό και τον διαλυμένο και καταματωμένο δούλο, στο όνομα της οργισμένης ανθρωπότητας, στο όνομα της ελευθερίας που βρίσκεται σιδηροδέσμια, στο όνομα του Συντάγματος και της Βίβλου για τα οποία αδιαφορούν και καταπατούν, θα τολμήσω να στηλιτεύσω και να καταγγείλω, με όλη μου τη δύναμη οτιδήποτε εξυπηρετεί τη διαιώνιση της δουλείας –αυτό το ανοσιούργημα, το όνειδος της Αμερικής! «Δεν θα μασήσω τα λόγια μου, δεν θα αναζητήσω δικαιολογίες»,¹⁴ θα χρησιμοποιήσω την πιο αυστηρή γλώσσα που ξέρω και, παρόλα αυτά, κανείς άνθρωπος με κρίση απροκατάληπτη ή που δεν είναι κατά βάθος δουλοκτήτης δεν θα μπορεί να μην αναγνωρίσει ότι κάθε λέξη που βγαίνει από το στόμα μου είναι ορθή και δίκαιη.

Νομίζω, όμως, ότι ακούω κάποιον από το ακροατήριο να λέει ότι γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο ούτε εγώ αλλά ούτε και τα αδέρφια μου που αγωνίζονται για την κατάργηση της δουλείας δεν καταφέρνουμε να δημιουργήσουμε ευνοϊκή εντύπωση στον κοινό νου. Εάν επιχειρηματολογούσαμε περισσότερο και καταγγέλλαμε λιγότερο, εάν χρησιμοποιούσαμε περισσότερο την πειθώ και λιγότερο τη μομφή θα είχαμε περισσότερες πιθανότητες να επιτύχουμε τον σκοπό μας. Εγώ όμως αντιτείνω ότι όταν όλα είναι ξεκάθαρα δεν χρειάζεται να επιχειρηματολογήσει κανείς. Γιατί, για ποιο ακριβώς σημείο της πίστης στην κατάργηση της δουλείας θα πρέπει να επιχειρηματολογήσω; Για ποιο σημείο αυτού του θέματος ο λαός αυτής της χώρας χρειάζεται διαφώτιση; Πρέπει να επιχειρήσω να αποδείξω ότι ο δούλος είναι άνθρωπος; Σε αυτό το σημείο υπάρχει ήδη συμφωνία. Κανείς δεν το αμφισβητεί. Αυτό είναι κάτι που και οι ίδιοι οι δουλοκτήτες αναγνωρίζουν όταν θεσπίζουν νόμους για την κυβέρνησή τους. Το αναγνωρίζουν όταν ορίζουν ποινές για την απείθεια από την πλευρά του δούλου. Υπάρχουν εβδομήντα δύο παραπτώματα στην Πολιτεία της Βιρτζίνια τα οποία, αν διαπράξει μαύρος (ακόμη και από αμέλεια) υπόκειται σε θανατική ποινή, ενώ η ίδια ποινή ισχύει μόνο για δύο από αυτά τα παραπτώματα αν διαπραχθούν από λευκό. Αυτό δεν σημαίνει ότι ο δούλος αναγνωρίζεται ως ηθικό, νοήμον και υπεύθυνο ον; Όλοι αναγνωρίζουν την ανθρώπινη φύση του δούλου. Αποδεικνύεται από το γεγονός ότι νομικοί κώδικες στον Νότο βρίθουν από νομοθεσίες που απαγορεύουν, επισείοντας αυστηρά πρόστιμα και ποινές, να του διδάξει κάποιος γραφή και ανάγνωση. Εάν μπορεί κανείς να μου δείξει έναν τέτοιο νόμο που να αναφέρεται σε ζώα, τότε ίσως δεχτώ να επιχειρηματολογήσω για την ανθρώπινη φύση του δούλου. Όταν τα σκυλιά στους δρόμους σας, τα πουλιά στον αέρα, τα πρόβατα στους λόφους σας, τα ψάρια στη θάλασσα και τα ερπετά που σέρνονται δεν θα μπορούν να διακρίνουν τη διαφορά μεταξύ ενός δούλου κι ενός ζώου, τότε θα συζητήσω μαζί σας για το κατά πόσον ο δούλος είναι άνθρωπος!

¹⁴ Αναφορά στον Γουίλιαμ Λούντ Γκάρρισον, εκδότη της εφημερίδας *The Liberator*, και στη δήλωσή του στο πρώτο της φύλλο «I am in earnest – I will not equivocate – I will not excuse – I will not retreat a single inch – AND I WILL BE HEARD».

Προς το παρόν, αρκεί να σας διαβεβαιώσω για την ισότιμη ανθρώπινη αξία της νέγρικης φυλής. Δεν είναι εντυπωσιακό ότι ενώ οργώνουμε, φυτεύουμε και θερίζουμε χρησιμοποιώντας όλα τα είδη των μηχανικών εργαλείων, ότι ενώ χτίζουμε σπίτια, κατασκευάζουμε γέφυρες, φτιάχνουμε πλοία σμιλεύοντας μέταλλα όπως ο μπρούτζος, ο σίδηρος, ο χαλκός, το ασήμι και το χρυσάφι, ότι ενώ διαβάζουμε, γράφουμε και κάνουμε υπολογισμούς δουλεύοντας ως ταμίες, έμποροι και γραμματείς, ότι ενώ κάποιοι από εμάς είναι δικηγόροι, γιατροί, ιερείς, ποιητές, συγγραφείς, εκδότες, ρήτορες και δάσκαλοι, ότι ενώ συμμετέχουμε σε κάθε είδους ανθρώπινα εγχειρήματα, όπως σε ορυχεία χρυσού στην Καλιφόρνια, σε φαλαιοθηρικά στον Ειρηνικό, στην εκτροφή προβάτων και αγελάδων, ζούμε, ταξιδεύουμε, ενεργούμε, σκεφτόμαστε, κάνουμε σχέδια, έχουμε οικογένειες, γυναίκες και παιδιά και πάνω απ' όλα πιστεύουμε και προσευχόμαστε στον Θεό των Χριστιανών και προσβλέπουμε στην αθανασία και τη μετά θάνατον ζωή, μας ζητούν να αποδείξουμε ότι είμαστε άνθρωποι!

Θέλετε να σας αποδείξω με επιχειρήματα ότι ο άνθρωπος έχει δικαίωμα να είναι ελεύθερος; Ότι είναι ο αυτοδίκαιος κάτοχος του σώματός του; Αυτά τα έχετε ήδη διακηρύξει. Πρέπει να σας αποδείξω με επιχειρήματα ότι η δουλεία είναι λάθος; Είναι αυτό ερώτημα για Ρεπουμπλικανούς; Είναι κάτι που πρέπει να διευθετηθεί με κανόνες λογικής και τεκμηριωμένη επιχειρηματολογία, σαν να είναι θέμα που προσεγγίζεται με μεγάλη δυσκολία, επειδή περιλαμβάνει αμφιλεγόμενη εφαρμογή κάποιων δυσνόητων αρχών της δικαιοσύνης; Πώς θα φαινόμουν σήμερα εάν, ενώπιον Αμερικανών, έκανα διάλεξη αναλύοντας ξανά και ξανά τον λόγο για τον οποίο η ελευθερία είναι φυσικό δικαίωμα του ανθρώπου; Αν χρησιμοποιούσα αναφορές, παραδείγματα υπέρ και κατά και συμπεράσματα. Εάν το έκανα αυτό, θα γελοιοποιούσα τον εαυτό μου και θα υποτιμούσα την νοημοσύνη σας. Δεν υπάρχει άνθρωπος σε ολόκληρη τη γη που να μην καταλαβαίνει ότι το να είναι δούλος δεν είναι ορθό για τον ίδιο.

Θα έπρεπε, δηλαδή, να αποδείξω με επιχειρήματα ότι δεν είναι ορθό οι άνθρωποι να γίνονται κτήνη, να στερούνται την ελευθερία τους, να δουλεύουν απλήρωτοι, να αγνοούν τη συγγένειά τους με άλλους συνανθρώπους τους, να τους χτυπούν με παλούκια, να τους μαστιγώνουν, να τους φοράνε αλυσίδες, να τους κυνηγούν με σκυλιά, να τους πουλάνε σε παζάρια, να διαλύουν τις οικογένειές τους, να τους σπάνε τα δόντια, να τους καίνε τη σάρκα με πυρακτωμένα σίδερα, να λιμοκτονούν για να μάθουν να υπακούν και να υποτάσσονται στα αφεντικά τους; Πρέπει να αποδείξω με επιχειρήματα ότι ένα σύστημα βουτηγμένο στο αίμα και στη διαφθορά είναι *δεν είναι ορθό*; Όχι! Δεν θα το κάνω. Έχω καλύτερες ασχολίες για να αφιερώσω τον χρόνο και τις δυνάμεις μου από αυτά τα επιχειρήματα.

Τι απομένει, τότε; Μήπως ότι η δουλεία δεν είναι θεϊκής προέλευσης, ότι δεν την καθιέρωσε ο Θεός, ότι κάνουν λάθος οι θρησκευτικοί μας λειτουργοί; Ακόμη και να το σκεφτεί κανείς είναι βλασφημία. Αυτό που είναι απάνθρωπο δεν μπορεί να είναι θεϊκό! Ποιος μπορεί να παραθέσει λογικά επιχειρήματα για να αποδείξει μια τέτοια πρόταση! Αυτοί που μπορούν, ας το κάνουν: εγώ δεν μπορώ. Ο καιρός γι' αυτά έχει παρόλθει.

Σε καιρούς σαν τους σημερινούς απαιτείται καυστική ειρωνεία και όχι πειθώ. Αλλοίμονο! Αν είχα την ικανότητα και μπορούσα ν' ακουστώ σε ολόκληρο το έθνος σήμερα ένας πύρινος χείμαρρος σαρκαστικής χλεύης, καυστικής καταγγελίας, περιφρονητικού σαρκασμού και ανελέητης μομφής θα έβγαινε από μέσα μου. Γιατί

φωτιά χρειαζόμαστε και όχι το φως· όχι απαλή δροσιά, αλλά αστραπές. Χρειαζόμαστε τη θύελλα, τον σίφουνα και τον σεισμό. Πρέπει να αφυπνίσουμε το αίσθημα του έθνους· πρέπει να ξεσηκώσουμε τη συνείδηση του έθνους· πρέπει να ξεσκεπάσουμε τον καθωσπρεπισμό του έθνους· πρέπει να αποκαλύψουμε την υποκρισία του έθνους· να φέρουμε στο φως και να καταγγείλουμε τα εγκλήματα που διαπράττει κατά Θεού και ανθρώπων.

Τι σημαίνει η δική σας 4η Ιουλίου για τον Αμερικανό δούλο; Θα σας πω: είναι η ημέρα που του φανερώνει, περισσότερο από όλες τις υπόλοιπες ημέρες του χρόνου, την κραυγαλέα αδικία και τη βαρβαρότητα που ασταμάτητα υφίσταται. Γι' αυτόν η δική σας γιορτή είναι ψέμα· η ελευθερία για την οποία καυχιέστε, βδελυρό προνόμιο· το μεγαλείο του έθνους σας, κενόδοξη αλαζονεία· οι πανηγυρισμοί σας κενοί και άψυχοι· η αποκήρυξη των τυράννων, ανυπέρβλητο θράσος· οι φωνές σας για ελευθερία και ισότητα, φτηνή κοροϊδία· οι προσευχές και οι ψαλμωδίες σας, τα κηρύγματα και οι ευχαριστίες σας με όλη τη θρησκευτική επιδεικτικότητα και επισημότητα, γι' αυτόν είναι παχιά λόγια, απάτη, θράσος, ασέβεια και υποκρισία –ένα λεπτό πέπλο που κουκουλώνει εγκλήματα που θα ντρόπιαζαν κι ένα έθνος βαρβάρων. Δεν υπάρχει σε ολόκληρη τη γη, αυτήν εδώ τη στιγμή άλλο έθνος που να ευθύνεται για πιο απεχθείς και αιμοσταγείς πράξεις, από τον λαό των Ηνωμένων Πολιτειών.

Πηγαίνετε παντού, ψάξτε όπου θέλετε, δείτε όλα τα μοναρχικά και αυταρχικά κράτη της Ευρώπης, πηγαίνετε μέχρι τη Νότια Αμερική, αναζητείστε μία προς μία όλες τις μορφές κακοποίησης και, όταν βρείτε και την τελευταία βάλτε δίπλα στις καθημερινές πρακτικές αυτού του έθνους τα δικά σας δεδομένα, και τότε θα συμφωνήσετε με μένα ότι καμία χώρα δεν μπορεί να συγκριθεί με την Αμερική ως προς την απεχθή βαρβαρότητα και την ξεδιάντροπη υποκρισία της.

ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΟΥΛΕΜΠΟΡΙΟ

Πάρτε για παράδειγμα το αμερικανικό δουλεμπόριο που, όπως μαθαίνουμε από τις εφημερίδες, είναι ιδιαίτερα επικερδές αυτή τη στιγμή που μιλάμε. Ο πρώην γερουσιαστής Μπέντον μας λέει ότι η τιμή των ανθρώπων σήμερα είναι υψηλότερη από ποτέ. Αναφέρει δε αυτό το γεγονός για να αποδείξει ότι η δουλεία δεν κινδυνεύει. Αυτό το είδος εμπορίου είναι μία από τις ιδιομορφίες των αμερικανικών θεσμών. Διεξάγεται σε όλες τις μικρές και μεγάλες πόλεις της μισής συνομοσπονδίας· οι διακινητές αυτού του φρικτού κυκλώματος αποκομίζουν εκατομμύρια. Σε μερικές πολιτείες, το εμπόριο αυτό είναι η βασική πηγή πλούτου. Αποκαλείται (σε αντίθεση με το ξένο δουλεμπόριο) «το εσωτερικό δουλεμπόριο». Είναι επίσης πιθανό να το ονομάζουν έτσι για να μην του αποδώσουν τη φρίκη με την οποία αναλογίζονται το ξένο δουλεμπόριο. Αυτό το εμπόριο εδώ και καιρό η σημερινή κυβέρνηση το έχει αποκηρύξει, ως πειρατικό. Το έχουν αποκηρύξει με διαπρύσιους λόγους, από υψηλές θέσεις του έθνους, ως ειδεχθές λαθρεμπόριο. Για τη σύλληψη και την εξάλειψή του, το έθνος σήμερα συντηρεί μια στρατιωτική μοίρα με τεράστιο κόστος στις αφρικανικές ακτές. Παντού στη χώρα μας, μπορούμε με ασφάλεια να μιλάμε για το ξένο δουλεμπόριο, ως ένα απάνθρωπο κύκλωμα που αντιβαίνει στους νόμους Θεού και ανθρώπων. Η εξάλειψή και εξολόθρευσή του είναι καθήκον που το αναγνωρίζουν ακόμη και οι ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ μας. Για να το εξαλείψουν, κάποιοι από αυτούς συμφώνησαν οι έγχρωμοι αδελφοί τους (θεωρητικά ελεύθεροι) να φύγουν από τη χώρα και να εγκατασταθούν στη δυτική ακτή της Αφρικής! Είναι αξιοσημείωτο,

ωστόσο, το γεγονός ότι παρά τη σφοδρή απέχθεια των Αμερικανών προς όσους ασχολούνται με το ξένο δουλεμπόριο, κανείς δεν καταγγέλλει τους ανθρώπους που ασχολούνται με το δουλεμπόριο μεταξύ των πολιτειών· η επιχείρησή τους δε θεωρείται αξιοσέβαστη.

Δείτε πώς διεξάγεται αυτό το εσωτερικό δουλεμπόριο, το αμερικανικό δουλεμπόριο που υποστηρίζει η αμερικανική πολιτική και η αμερικανική θρησκεία. Εδώ θα δείτε άντρες και γυναίκες να εκτρέφονται σαν γουρούνια για πούλημα. Ξέρετε τι είναι ο χοιροβοσκός; Εγώ θα σας δείξω τους ανθρωπο-βοσκούς. Κατοικούν σε όλες τις Νότιες Πολιτείες. Τριγυρίζουν στη χώρα και συνωστίζονται στις λεωφόρους του έθνους οδηγώντας ορδές από κοπάδια ανθρώπων. Θα δείτε κάποιους από αυτούς τους χονδρέμπορους ανθρωπίνης σάρκας, οπλισμένους με πιστόλια, μαστίγια και σουγιάδες να σαλαγούν μια ομάδα εκατό αντρών, γυναικών και παιδιών από το Πότομακ στο σκλαβοπάζαρο της Νέας Ορλεάνης. Αυτοί οι εξαθλιωμένοι άνθρωποι πρόκειται να πουληθούν μεμονωμένα ή κατά ομάδες, ανάλογα με τις επιθυμίες των αγοραστών. Είναι λίπασμα για τα βαμβακοχώραφα, τροφή στους φονικούς ζαχαρόμυλους. Δείτε τη θλιβερή πομπή καθώς πορεύεται με κουρασμένο βήμα και το απάνθρωπο κάθαρμα που τους οδηγεί. Ακούστε τον πώς ουρλιάζει και πώς βρίζει με λόγια που σηκώνουν την τρίχα καθώς σπρώχνει μπροστά τους φοβισμένους ομήρους του! Δείτε εκείνον τον γέρο με τις γκριζες, λεπτές τούφες. Στρέψτε το βλέμμα σας, αν έχετε την καλοσύνη, σ' εκείνην τη νεαρή μητέρα, με τους γυμνούς ώμους κάτω από τον καυτό ήλιο, τ' αλμυρά της δάκρυα να στάζουν στο μέτωπο του μωρού που κρατά στην αγκαλιά της. Δείτε κι εκείνο το δεκατριάχρονο κορίτσι που κλαίει με λυγμούς, ναι! με λυγμούς καθώς σκέφτεται τη μάνα της που αποχωρίστηκε με βία! Το κοπάδι κινείται με αργό ρυθμό. Η ζέστη και η στεναχώρια έχουν ρουφήξει σχεδόν τους όλη τη δύναμη· άξαφνα ακούγεται ένας δυνατός κρότος σαν πυροβολισμός· ακούγεται η κλαγγή από τις δέστρες και το κροτάλισμα των αλυσίδων· σ' αυτιά σας αντηχεί μια κραυγή που φτάνει μέχρι το μεδούλι ξεσκίζοντας τα σωθικά σας! Ο κρότος που ακούσατε βγήκε από το μαστίγιο· η κραυγή που ακούσατε ήταν από τη γυναίκα με το μωρό. Βάδιζε αργά αγκομαχώντας από το βάρος του παιδιού της και το βάρος των αλυσίδων! Εκείνη η χαρακιά στον ώμο της λέει να προχωρήσει. Ακολουθήστε το κοπάδι στη Νέα Ορλεάνη. Παρακολουθήστε τη δημοπρασία· δείτε ανθρώπους να τους περιεργάζονται σαν άλογα· δείτε τα σώματα των γυναικών να εκτίθενται χυδαία και απάνθρωπα στο αποκρουστικό βλέμμα των Αμερικάνων αγοραστών δούλων. Δείτε να πουλάνε αυτό το κοπάδι και αυτό να σκορπίζει για πάντα· και ποτέ μην λησμονήσετε τα σπαρακτικά αναφιλητά που βγαίνουν από αυτό το σκορπισμένο πλήθος. Πείτε μου πολίτες, ΠΟΥ ΑΛΛΟΥ, σε ολόκληρο τον πλανήτη, μπορείτε να γίνετε μάρτυρες ενός αθλιότερου, και πιο αποτροπιαστικού θεάματος από αυτό. Κι όμως αυτό δεν ήταν παρά μόνο μια ματιά στο αμερικανικό δουλεμπόριο όπως γίνεται, αυτήν τη στιγμή, στο μεγαλύτερο μέρος των Ηνωμένων Πολιτειών.

Γεννήθηκα και μεγάλωσα με αυτές τις εικόνες και με αυτό το θέαμα. Για μένα το αμερικανικό δουλεμπόριο είναι μια φρικτή πραγματικότητα. Όταν ήμουν παιδί, αισθανόμουν συχνά να με διαπερνά το ρίγος της φρίκης. Το σπίτι μου ήταν στην οδό Φίλποτ, στο Φελς Πόιντ, στη Βαλτιμόρη κι έβλεπα από την αποβάθρα τα δουλεμπορικά πλοία στην είσοδο του λιμανιού, αγκυροβολημένα μακριά από την ακτή, φορτωμένα με ανθρώπινα σαρκία να περιμένουν να φυσήξει ούριος άνεμος προς το Τσέσαπικ. Εκείνη την εποχή, υπήρχε εκεί μια μεγάλη αποθήκη δούλων στην αρχή της οδού Πρατ,

που ανήκε στον Όστιν Γουόλντφολκ. Αυτός έστελνε πράκτορες σε κάθε πόλη και χωριό του Μέριλαντ· η άφιξή τους ανακοινωνόταν από τις εφημερίδες ή με φανταχτερά φυλλάδια με τίτλο ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΝΕΓΡΩΝ ΜΕ ΜΕΤΡΗΤΑ. Αυτοί οι άνθρωποι ήταν γενικά καλοντυμένοι και οι τρόποι τους γοητευτικοί. Πάντοτε έτοιμοι για πιωτό, γλέντι και τζόγο. Η μοίρα πολλών δούλων καθορίστηκε από το «άνοιγμα» ενός τραπουλόχαρτου· και πολλά παιδιά αρπάχτηκαν από την αγκαλιά της μάνας τους εξαιτίας κάποιου στοιχήματος που είχαν βάλει ενώ βρίσκονταν μεθυσμένοι σαν ζώα.

Οι σαρκέμποροι μαζεύουν δέκα δέκα τα θύματά τους και τα οδηγούν αλυσοδεμένα στην κεντρική αποθήκη στη Βαλτιμόρη. Όταν συγκεντρώσουν εκεί έναν ικανοποιητικό αριθμό, ναυλώνεται ένα πλοίο για να μεταφέρει αυτό το δύσμοιρο τσούρμο στο Μομπάιλ ή τη Νέα Ορλεάνη. Συνήθως τους οδηγούν από τα κρατητήρια στο πλοίο τη νύχτα μες στο σκοτάδι, καθώς μετά τις κινητοποιήσεις κατά της δουλείας, είναι κάπως πιο προσεκτικοί.

Πολλές φορές πεταγόμενοι μες στη βαθιά νύχτα από τον ήχο των βημάτων που σέρνονταν βαριά και τις κραυγές της αλυσοδεμένης ορδής που θρηνούσε καθώς περνούσε έξω από την πόρτα μας. Ο πόνος που ένιωθα στην παιδική μου ψυχή ήταν αβάσταχτος· και με παρηγορούσε όταν το έλεγα το πρωί στην αφεντικίνα μου κι εκείνη μου έλεγε ότι αυτό το έθιμο ήταν άθλιο· ότι μισούσε κι αυτή τον ήχο των αλυσίδων και τις σπαρακτικές κραυγές. Αισθανόμουν αγαλλίαση που κάποιος ένιωθε την ίδια φρίκη με μένα.

Συμπολίτες, αυτό το εγκληματικό κύκλωμα σήμερα, σε αυτήν εδώ τη δέθεν δημοκρατία βρίσκεται σε πλήρη λειτουργία. Μες στη μοναξιά της ψυχής μου βλέπω τη σκόνη που σηκώνεται στις λεωφόρους του Νότου· βλέπω τα ματωμένα ίχνη· ακούω τους οδυρμούς της αλυσοδεμένης ανθρωπότητας στον δρόμο για τα σκλαβοπάζαρα, όπου τα θύματα πουλιούνται σαν *άλογα, πρόβατα και γουρούνια* και παραδίδονται με κλωτσιές στον πλειοδότη. Εκεί βλέπω τους πιο τρυφερούς δεσμούς να κόβονται χωρίς έλεος προς ικανοποίηση της λαγνείας, των καπρίτσιων και της απληστίας των αγοραστών και των εμπόρων ανθρώπων. Αυτό το θέαμα αρρωσταίνει την ψυχή μου.

Αυτή είναι η χώρα που οι Πατέρες σας αγαπήσαν;
Γι' αυτήν την ελευθερία αγωνιστήκαν;
Αυτή είναι η γη που πάνω της πατήσαν;
Σ' αυτούς τους τάφους μέσα κοιμηθήκαν;¹⁵

Απομένει, ωστόσο, κάτι ακόμα πιο απάνθρωπο, ελεεινό και εξωφρενικό που πρέπει να γνωρίζετε.

Το Αμερικανικό Κογκρέσο με νόμο που ψήφισε πριν από σχεδόν δύο χρόνια,¹⁶ εθνικοποίησε τη δουλεία στην πιο φρικτή και αποκρουστική μορφή της. Με τον νόμο

¹⁵ John Greenleaf Whittier (1807-1892), *The Poetical Works in Four Volumes. Stanzas for the Times* (1892).

"Is this the land your Fathers loved,
The freedom which they toiled to win?
Is this the earth whereon they moved?
Are these the graves they slumber in?"

¹⁶ Πρόκειται για τον «Νόμο για τους Δραπέτες-Δούλους» που ψηφίστηκε στις 18 Σεπτεμβρίου 1850 και κατέστησε την ομοσπονδιακή κυβέρνηση υπεύθυνη για τη σύλληψη των δούλων που είχαν δραπετεύσει σε ολόκληρη την επικράτεια των Ηνωμένων Πολιτειών, παραβλέποντας την επιθυμία τοπικών δικαστηρίων και αστυνομικών υπηρεσιών. Καθώς ο νόμος είχε αναδρομική ισχύ, οι δούλοι

αυτό, η γραμμή των Μέισον και Ντίξον σβήστηκε.¹⁷ η Νέα Υόρκη έγινε Βιρτζίνια· το να μπορεί κάποιος να έχει στην κατοχή του, να κυνηγά και να πουλά άνδρες, γυναίκες και παιδιά για δούλους δεν είναι πλέον μόνο πολιτειακός θεσμός αλλά θεσμός όλων των Ηνωμένων Πολιτειών. Η δυνατότητα αυτή συνυπάρχει με την Αστερόεσσα και την Αμερικανική Χριστιανική Θρησκεία. Όπου υπάρχουν αυτές, υπάρχει μαζί και ο αδίστακτος κυνηγός δούλων. Όπου βρίσκονται αυτές, η ανθρώπινη φύση δεν είναι ιερή. Είναι το πουλί στο στόχαστρο του κυνηγού. Με αυτό το άθλιο και αισχρό διάταγμα όλων των εποχών, διακυβεύεται η ελευθερία και η υπόσταση κάθε ανθρώπου. Ολόκληρη η επικράτεια τους ρεπουμπλικανικής δημοκρατίας σας είναι κυνηγότοπος ανθρώπων. Όχι κλεφτών ή ληστών, εχθρών της κοινωνίας γενικώς αλλά, ανθρώπων που δεν έχουν διαπράξει κανένα έγκλημα. Οι νομοθέτες σας έδωσαν εντολή σε όλους τους νομοταγείς πολίτες να συμμετάσχουν σε αυτό το σατανικό άθλημα. Ο δικός σας Πρόεδρος, ο δικός σας υπουργός των Εσωτερικών, οι δικοί σας προύχοντες και ευγενείς, και ο κλήρος σάς επιβάλουν, ως χρέος που οφείλετε στην ελεύθερη και ένδοξη χώρα σας και στον Θεό που πιστεύετε να κάνετε αυτήν την ανόσια πράξη. Τουλάχιστον σαράντα Αμερικανοί [πολίτες] έχουν συλληφθεί τα τελευταία δύο χρόνια, και χωρίς καμία προειδοποίηση τους πέρασαν αλυσίδες, τους απήγαγαν και τους καταδίκασαν σε δουλεία και σε φρικτά βασανιστήρια. Κάποιοι από αυτούς είχαν γυναίκες και παιδιά να θρέψουν· αλλά κανείς δεν το έλαβε αυτό υπόψη. Το δικαίωμα του κυνηγού στη λεία του υπερτερεί του δικαιώματος στον γάμο και όλων των δικαιωμάτων αυτής της πολιτείας, συμπεριλαμβανόμενου του δίκαιου του Θεού! Για τους μαύρους δεν υπάρχει ούτε νόμος ούτε δικαιοσύνη, ούτε ανθρωπιά ούτε θρησκεία. Ο «Νόμος για τους Δραπέτες-Δούλους» καθιστά την έκφραση ΕΥΣΠΛΑΧΝΙΑΣ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΕΓΚΛΗΜΑ· και δωροδοκεί τους δικαστές που τους δικάζουν. Κάθε Αμερικανός ΔΙΚΑΣΤΗΣ ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΔΕΚΑ ΔΟΛΛΑΡΙΑ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΘΥΜΑ ΠΟΥ ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ σε δουλεία και πέντε όταν αποτυγχάνει. Με αυτό το καταχθόνιο διάταγμα δύο καθάρματα αρκούν να δώσουν όρκο στο δικαστήριο για να βρεθεί ο πιο ευσεβής και υποδειγματικός μαύρος στις δαγκάνες της δουλείας! Η δική του μαρτυρία δεν έχει καμία αξία. Δεν μπορεί να φέρει κανέναν μάρτυρα να τον υπερασπιστεί. Ο πρόεδρος του αμερικανικού δικαστηρίου είναι υποχρεωμένος από τον νόμο να ακούσει μόνο μία πλευρά· και αυτή η συγκεκριμένη πλευρά είναι του δυνάστη. Δεν πρέπει ποτέ να σταματήσουμε να μιλάμε γι' αυτήν την αχρειότητα. Πρέπει όλος ο κόσμος να μάθει ότι στην τυραννοκτόνα, αντιβασιλική, φιλολαϊκή, δημοκρατική, χριστιανική Αμερική τα δικαστήρια απαρτίζονται από δικαστές που ασκούν τα καθήκοντά τους υπό καθεστώς φανερά και καταφανούς δωροδοκίας και είναι υποχρεωμένοι, για να αποφασίσουν για την ελευθερία ενός ανθρώπου, να ακούσουν μόνο τους μάρτυρες κατηγορίας!

Αυτός ο «Νόμος για τους Δραπέτες-Δούλους» είναι μοναδικός στα χρονικά της τυραννικής νομοθεσίας όσον αφορά την κατάφωρη παραβίαση του δικαίου, την ξεδιάντροπη αδιαφορία για τους τρόπους εφαρμογής του νόμου, τις πανούργες

που είχαν καταφύγει στον Βορρά πριν από το 1850 και οι οποίοι για χρόνια ζούσαν ως ελεύθεροι πολίτες μπορούσαν να συλληφθούν και να οδηγηθούν στο Νότο από κυνηγούς κεφαλών. Καταγγέλλοντας τον νόμο αυτό ως παραβίαση του φυσικού δικαίου, οι υποστηρικτές της απελευθέρωσης των μαύρων καλούσαν σε ανυπακοή ως κάτι που επιβαλλόταν για λόγους συνείδησης.

¹⁷ Η γραμμή Μέισον & Ντίξον, αρχικά υπήρξε το όριο ανάμεσα στο Μέριλαντ και την Πενσυλβάνια, τον Βορρά και τον Νότο. Στην περίοδο πριν τον αμερικανικό εμφύλιο πόλεμο, η γραμμή αυτή και ο ποταμός Οχάιο θεωρούνταν ως διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στις δουλοκτητικές πολιτείες στα νότια και των ελεύθερων πολιτειών στα βόρεια.

διατάξεις για να παγιδευτεί ο ανυπεράσπιστος και τη σατανική του πρόθεση. Αμφιβάλω αν υπάρχει άλλο έθνος στον πλανήτη που να έχει το θράσος και την αθλιότητα να εντάξει έναν τέτοιο νόμο στη νομοθεσία του. Εάν υπάρχει άνθρωπος σε αυτήν τη συνάθροιση που διαφωνεί μαζί μου σε αυτό το θέμα κι αισθάνεται ότι μπορεί να διαψεύσει τις δηλώσεις μου, ευχαρίστως να τον αντιμετωπίσω οποτεδήποτε και οπουδήποτε επιλέξει.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Προσωπικά θεωρώ ότι ο νόμος αυτός παραβιάζει κατάφωρα τη χριστιανική ελευθερία και την ίδια άποψη θα είχαν οι εκκλησίες και οι ιερείς της πατρίδας μας αν δεν εθελουφλούσαν ή δεν ήταν εγκληματικά αδιάφοροι.

Την ίδια στιγμή που ευχαριστούν τον Θεό για το ότι μπορούν να απολαμβάνουν την πολιτική και θρησκευτική τους ελευθερία, για το δικαίωμά τους να λατρεύουν τον Θεό ανάλογα με τις επιταγές της δικής τους συνείδησης, σιωπούν πλήρως για έναν νόμο που στερεί από τη θρησκεία τη βασική της σημασία και την ευτελίζει σε έναν κόσμο που κείτεται στην αθλιότητα. Εάν αυτός ο νόμος αφορούσε τον «*δυόσμο, τον άνηθον και το κύμινον*»¹⁸ –αν περιέστελλε το δικαίωμα στις ψαλμωδίες, τη συμμετοχή στη θεία κοινωνία ή σε κάποια θρησκευτική τελετή, θα τον κατακεραύνωναν από χίλιους άμβωνες. Κατακραυγή θα ξεσηκωνόταν από τις εκκλησίες, απαιτώντας *κατάργηση! κατάργηση, εδώ και τώρα!* Και θα δυσκολευτεί ο πολιτικός που πιστεύει ότι οι άνθρωποι θα τον ψηφίσουν χωρίς να έχει αυτό το σύνθημα χαραγμένο στο λάβαρό του. Επιπλέον, αν αυτό το αίτημα δεν γινόταν αποδεκτό, θα προστίθετο ακόμη μία Σκωτία στην ιστορία της θρησκευτικής ελευθερίας και οι βλοσυροί παλαιοπρεσβυτεριανοί της Εκκλησίας της Σκωτίας¹⁹ θα καταδικάζονταν στην αφάνεια. Η πόρτα όλων των ναών θα είχαν σκαλισμένο από έναν Τζον Νοξ,²⁰ η φωνή του θα ακουγόταν από όλους τους άμβωνες και ο Φίλμορ²¹ θα είχε την ίδια αντιμετώπιση που είχε η όμορφη αλλά ύπουλη βασίλισσα Μαίρη της Σκωτίας από τον Νοξ. Το γεγονός ότι η εκκλησία της χώρας μας (με ελάχιστες εξαιρέσεις) δεν θεωρεί τον «Νόμο για τους Δραπέτες-Δούλους» ως κήρυξη πολέμου ενάντια στη θρησκευτική ελευθερία, σημαίνει ότι για την εκκλησία η θρησκεία είναι απλή τυπολατρία, κενή τελετή, και όχι ζωτική αρχή που απαιτεί καλосύνη και φιλευσπλαχνία, δικαιοσύνη, αγάπη και φιλάνθρωπα αισθήματα. Θεωρεί τη θυσία ανώτερη από τη φιλευσπλαχνία· τις ψαλμωδίες ανώτερες από την εφαρμογή του δικαίου· τις τελετουργικές συγκεντρώσεις ανώτερες από τις ηθικές επιταγές. Η λειτουργία που τελείται από

¹⁸ “Did this law concern the ‘*mint, anise, and cumin...*’”, Κατά Ματθαίον 23:23.

¹⁹ Covenanters στο πρωτότυπο. Μέλη θρησκευτικού και πολιτικού κινήματος της Σκωτίας του 17ου αιώνα που υποστήριζαν την Πρεσβυτεριανή Εκκλησία της Σκωτίας και την πρωτοκαθεδρία των ηγετών της σε θρησκευτικές υποθέσεις. Το όνομα προέρχεται από τη Διαθήκη, έναν βιβλικό όρο για δεσμό ή συμφωνία με τον Θεό.

²⁰ John Knox (1514, 1572). Σκωτσέζος θεολόγος και συγγραφέας, ηγέτης της Προτεσταντικής Μεταρρύθμισης. Θεωρείται ο ιδρυτής του Πρεσβυτεριανισμού και της αντίστοιχης εκκλησίας στην Σκωτία. Υπήρξε ένας από τους φλογρότερους αντίπαλους της καθολικής βασίλισσας της Σκωτίας, Μαρίας Α΄. Συνδεόταν φιλικά με τον Καλβίνο από τον οποίο επηρεάστηκε στη διαμόρφωση των θεολογικών του απόψεων.

²¹ Millard Fillmore (1800-1874). 13ος πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής γνωστός για τον συμβιβασμό του 1850, καθώς προσπαθώντας να συμφιλιώσει τον Βορρά και τον Νότο των Ηνωμένων Πολιτειών υπέγραψε τον Νόμο για τους Δραπέτες-Δούλους. Διετέλεσε πρόεδρος των ΗΠΑ από τις 9 Ιουλίου 1850 έως τις 4 Μαρτίου 1853.

εκείνους που αρνούνται να δώσουν άσυλο στον άστεγο, ψωμί στον πεινασμένο, ρούχα στον φτωχό και που προστάζουν υπακοή σε έναν νόμο που απαγορεύει αυτές τις φιλεύσπλαχνες πράξεις είναι κατάρα για το ανθρώπινο γένος και όχι ευλογία. Η Βίβλος απευθύνεται σε όλους αυτούς ως «γραμματείς και Φαρισαίοι, υποκριτές· επειδή, αποδεκατίζετε τον *δυόσμο*, και τον *άνηθο* και το *κύμινο*· αφήσατε, όμως, τα βαρύτερα του νόμου: την κρίση και το έλεος και την πίστη.»²²

Η ΕΥΘΥΝΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ.

Όμως η εκκλησία αυτής της χώρας όχι μόνο αδιαφορεί για τα δεινά που υφίστανται οι δούλοι αλλά, επιπλέον, παίρνει το μέρος του δυνάστη. Έχει αναδειχθεί σε προπύργιο της αμερικανικής δουλοκτησίας και προστάτης των Αμερικανών κυνηγών δούλων. Πολλοί από τους πιο εύγλωπτους Ιερείς που στέκονται ως φάρος στον δρόμο της εκκλησίας νομιμοποιούν ξεδιάντροπα ολόκληρο το δουλοκτητικό σύστημα με τη θρησκεία και τη Βίβλο. Διδάσκουν ότι αρμόζει σε έναν άνθρωπο να είναι δούλος· ότι η σχέση αφέντη και δούλου είναι θέσφατο· ότι να επιστρέφεις στον αφέντη του έναν δραπετή-δούλο είναι σαφώς καθήκον όλων όσων πιστεύουν στον Ιησού Χριστό· κι αυτή η τρομερή βλασφημία προσφέρεται στον κόσμο για χριστιανοσύνη.

Εγώ από τη μεριά μου θα έλεγα καλώς ήλθες απιστία! Καλώς ήλθες αθεΐα! Καλώς ήλθες οτιδήποτε! οτιδήποτε άλλο είναι προτιμότερο από το Ευαγγέλιο *όπως διδάσκεται από αυτούς τους Ιερείς!* Μετατρέπουν την ίδια τη θρησκεία σε εργαλείο τυραννίας και απάνθρωπης κτηνωδίας και καταφέρνουν να συγκεντρώνουν, στη δική μας εποχή, περισσότερους άπιστους ακόμη και από όλα τα αθεϊστικά κείμενα του Τόμας Πέιν,²³ του Βολταίρου²⁴ και του Μπόλινμπροκ²⁵ μαζί! Οι ιερείς αυτοί μετατρέπουν τη θρησκεία σε ψυχρό και άκαρδο πράγμα, χωρίς ηθικές αρχές ούτε αισθήματα φιλευσπλαχνίας. Απομυζούν την ομορφιά από τη θεϊκή αγάπη και μετατρέπουν τη θρησκεία σε ένα πελώριο, άθλιο κι αποκρουστικό κουφάρι. Η θρησκεία αυτή απευθύνεται σε δυνάστες, τυράννους, ανθρωποκλέφτες και *αποβράσματα*. Δεν πρόκειται για εκείνη την άνωθεν «*καθαρή κι αμόλυντη*

²² "...scribes, Pharisees, hypocrites, who pay tithe of *mint, anise, and cummin*, and have omitted the weightier matters of the law, judgment, mercy and faith.", Κατά Ματθαίον 23:23.

²³ Thomas Paine (1737-1809). Άγγλος πολιτικός ακτιβιστής, φιλόσοφος, πολιτικός θεωρητικός και υποστηρικτής της Αμερικανικής Επανάστασης. Το 1793-1794 κυκλοφόρησε κείμενό του με τίτλο «The Age of Reason» όπου υποστήριζε ότι ο ντεϊσμός προωθεί την λογική και την ελεύθερη σκέψη, ασκούσε κριτική κατά της θεσμοθετημένης θρησκείας γενικά και του χριστιανικού δόγματος ειδικότερα.

²⁴ Voltaire (ψευδώνυμο για το François-Marie Arouet 1694-1778). Γάλλος συγγραφέας, ιστορικός και φιλόσοφος, διάσημος για το πνεύμα του, τις επιθέσεις του κατά της Καθολικής Εκκλησίας και την υπεράσπιση της ανεξιθρησκείας, της ελευθερίας του λόγου και του διαχωρισμού εκκλησίας και κράτους. Θεωρείται κεντρική μορφή και ενσάρκωση του Διαφωτισμού του 18ου αιώνα. Υπήρξε επίσης δοκιμιογράφος και κορυφαίος εκπρόσωπος του ντεϊσμού.

²⁵ Henry St John, 1st Viscount Bolingbroke (1678-1751). Άγγλος πολιτικός, ηγέτης των Τόρις και πολιτικός φιλόσοφος. Υποστήριξε την Εκκλησία της Αγγλίας παρά τις αντιθρησκευτικές απόψεις του και την αντίθεσή του στην θεολογία. Υποστήριξε την εξέγερση των Ιακωβιτών το 1715, με σκοπό την εκθρόνιση του Γεώργιου Α' και διέφυγε στη Γαλλία. Στην Αγγλία επέστρεψε το 1723. Στα έργα του συγκαταλέγονται τα: *On the Idea of a Patriot King, On the Spirit of Patriotism, The State of Parties at the Accession of George I.*

θηρσκειά»,²⁶ η οποία είναι «πρώτα πρώτα γνήσια..., ύστερα ειρηνική, αγαθή, πειστική, γεμάτη ευσπλαχνία και καλούς καρπούς, αμερόληπτη και ειλικρινής».²⁷ Αυτή η θηρσκειά παίρνει το μέρος των πλουσίων εις βάρος των φτωχών· επαινεί τους κομπορρήμονες έναντι των ταπεινών· χωρίζει το ανθρώπινο είδος σε δύο τάξεις, των τυράννων και των δούλων· λέει στον αλυσοδεμένο, μέινε εκεί και στον δυνάστη, συνέχιζε να τον δυναστεύεις· είναι η θηρσκειά που λατρεύουν οι ληστές και οι εξανδραποδιστές του ανθρώπινου είδους· ο Θεός της είναι προκατειλημμένος,²⁸ αρνείται την πατρότητα της ανθρώπινης φυλής και ποδοπατάει στο χώμα τη θεμελιώδη αλήθεια της αδελφосύνης των ανθρώπων. Μπορούμε να πούμε με σιγουριά ότι όλα αυτά ισχύουν στην εκκλησία και τη θηρσκειυτική λατρεία του λαού της χώρας και του έθνους μας – θηρσκειά, εκκλησία και λατρεία από τις οποίες, βάσει θεόπνευστης σοφίας, πιστεύουμε ακράδαντα ότι το βλέμμα του Θεού αποστρέφεται με βδελυγμία. Με τα λόγια του Ησαΐα, θα μπορούσε επίσης κανείς να πει στην αμερικανική εκκλησία: «Πάψτε πια να προσφέρετε ανώφελες θυσίες· μ' αηδιάζει το θυμίαμα. Νουμηνίες και Σάββατα, προσκλήσεις σε γιορταστικές συνάξεις, ασέβειες μαζί με πανηγυρικές λατρείες δεν μπορώ να τ' ανεχθώ. Απεχθάνομαι τις νουμηνίες σας και τις γιορτές σας! Για μένα είναι φορτίο· μου είναι βαρετό να τις ανέχομαι. Όταν υψώνετε τα χέρια σας, κλείνω τα μάτια μου να μη σας βλέπω. Κι όταν απανωτές λέτε τις προσευχές σας, εγώ δεν τις ακούω, γιατί ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΣΑΣ ΕΙΝΑΙ ΣΤΟ ΑΙΜΑ ΒΟΥΤΗΓΜΕΝΑ. [...] πάψτε να κάνετε το κακό. Μάθετε το καλό να κάνετε, τη δικαιοσύνη επιδιώξτε, τον καταπιεσμένο βοηθήστε· το δίκιο αποδώστε στο ορφανό, υποστηρίξτε την υπόθεση της χήρας.»²⁹

Η αμερικανική εκκλησία είναι ένοχη, αν κανείς τη δει σε σχέση με αυτά που κάνει για να στηρίξει τη δουλοκτησία· αλλά είναι απείρως πιο ένοχη όσον αφορά αυτά που θα μπορούσε να κάνει για να την καταργήσει.

Το αμάρτημα για το οποίο είναι ένοχη είναι και της ολιγωρίας αλλά και της διάπραξης. Ο Άλμπερτ Μπαρνς³⁰ εξέφρασε απλώς αυτό που η κοινή λογική κάθε ανθρώπου που παρακολουθεί την πραγματική κατάσταση εκλαμβάνει ως αληθές, όταν δήλωσε ότι: «Η εκκλησία δεν θα είχε τη δύναμη να στηρίξει τη δουλεία ούτε για μία ώρα εάν δεν την στήριζε ήδη στους κόλπους της».

Εάν τα θηρσκειυτικά έντυπα, οι άμβωνες, τα κατηχητικά, οι συνάξεις, οι σπουδαίες εκκλησιαστικές, ιεραποστολικές ενώσεις, οι Βιβλικές ενώσεις και τα φυλλάδια ένωναν

²⁶ “pure and undefiled religion”, Επιστολή Ιακώβου 1:27

²⁷ “first pure, then peaceable, easy to be entreated, full of mercy and good fruits, without partiality, and without hypocrisy.”, Επιστολή Ιακώβου 3:17.

²⁸ “...it makes God a respecter of persons, ...” Πράξεις Αποστόλων 10:34.

²⁹ “Bring no more vain ablations; incense is an abomination unto me: the new moons and Sabbaths, the calling of assemblies, I cannot away with; it is iniquity even the solemn meeting. Your new moons and your appointed feasts my soul hateth. They are a trouble to me; I am weary to bear them; and when ye spread forth your hands I will hide mine eyes from you. Yea! when ye make many prayers, I will not hear. YOUR HANDS ARE FULL OF BLOOD; cease to do evil, learn to do well; seek judgment; relieve the oppressed; judge for the fatherless; plead for the widow.”, Ησαΐας 1.13-1.17.

³⁰ Albert Barnes (1798–1870). Πρεσβυτεριανός θεολόγος, ιερέας και συγγραφέας. Την εποχή που ο Ντάγκλας εκφώνησε τον λόγο δύο κείμενά του το “Notes on the New Testament” και το “Scriptural Views of Slavery” ήταν πολύ διαδεδομένα. Όπως και ο Φ. Ντάγκλας, ο Μπαρνς αναφερόταν στους δεσμούς αλληλεξάρτησης μεταξύ χριστιανικής πίστης και δουλοκτησίας και ιδιαίτερα στην υποκρισία με την οποία χρησιμοποιούνταν οι χριστιανικές αξίες για τη διατήρηση της δουλείας. (πληροφορίες από τον ιστότοπο: <https://www.owleyes.org/text/what-to-the-slave-is-the-fourth-of-july/read/text-of-douglass-speech#root-132/141635>)

τις τεράστιες δυνάμεις τους υπέρ της απελευθέρωσης των δούλων και στρέφονταν κατά των δουλοκτητών, όλο αυτό το εγκληματικό και αιμοσταγές σύστημα θα διαλυόταν στον άνεμο· και το γεγονός ότι δεν το κάνουν τους βαρύνει με τη φρικτότερη ευθύνη που μπορεί να συλλάβει ο ανθρώπινος νους.

Όσοι μέμφονται το εγχείρημα της απελευθέρωσης των δούλων, μας ζητούν να μην αναφέρουμε την εκκλησία, να μην αναφέρουμε τους κληρικούς· αλλά, πώς, ρωτάμε μπορεί να γίνει κάτι τέτοιο; Στην κορύφωση των προσπαθειών μας για τη απελευθέρωση των δούλων βρίσκουμε απέναντί μας την εκκλησία και τους ιερείς της χώρας· και είμαστε αναγκασμένοι είτε να πολεμήσουμε είτε να τραπούμε σε φυγή. Μακάρι να ήξερα, από ποιο στρατόπεδο ξεκίνησε μια τόσο φονική φωτιά μέσα στις γραμμές μας, τα τελευταία δυο χρόνια, αν όχι από τον άμβωνα του Βορρά; Εκλεκτοί Αμερικανοί θεολόγοι εμφανίστηκαν ως υπερασπιστές του δυνάστη –άνδρες που έχουν διακριθεί για τη δήθεν ευλάβεια και την ευρυμάθειά τους. Ο ΛΟΡΝΤ από το Μπάφαλο, ο ΣΠΡΙΝΓΚ απ'τη Νέα Υόρκη, ο ΛΑΘΡΟΠ στο Όμπερν, ο ΚΟΞ και ο ΣΠΕΝΣΕΡ στο Μπρούκλιν, ο ΓΚΑΝΕΤ και ο ΣΑΡΠ στη Βοστώνη, ο ΝΤΙΟΥΙ στην Ουάσινγκτον και άλλοι σπουδαίοι στυλοβάτες της θρησκείας σε αυτήν τη χώρα,³¹ συνειδητά μας διδάσκουν, απαρνώμενοι πλήρως την εξουσία *Εκείνου*, από τον οποίο ισχυρίζονται ότι χρίστηκαν ιερείς, ενάντια στο παράδειγμα των Εβραίων και τα διδάγματα των Αποστόλων, ότι *οφείλουμε να υπακούμε στους νόμους των ανθρώπων πριν από τον νόμο του Θεού*.

Η βλασφημία αυτή καταβάλλει τον νου μου· και πώς τέτοιοι άνθρωποι θεωρούνται «υποδείγματα και εκπρόσωποι του Ιησού Χριστού» είναι για μένα μυστήριο που αφήνω σε άλλους να ξεδιαλύνουν. Όταν αναφέρομαι στην αμερικανική εκκλησία, ωστόσο, πρέπει να διευκρινίσω ότι εννοώ την *πλειονότητα* των θρησκευτικών οργανώσεων της χώρας μας. Υπάρχουν και εξαιρέσεις, κι ευχαριστώ τον Θεό γι' αυτό. Διασκορπισμένοι στις πολιτείες του Βορρά υπάρχουν ενάρετοι και ευγενείς άνδρες, εκ των οποίων ο Χένρυ Γουάρντ Μπίτσερ από το Μπρούκλιν, ο Σάμιουελ Τζ. Μεί από τις Συρακούσες και ο αξιότιμος φίλος μου (ο αιδεσιμότατος Ρ.Ρ. Ρέιμοντ)³² εδώ μαζί μου στο βήμα αυτό, είναι λαμπρά παραδείγματα· επιτρέψτε μου να πω, επίσης, ότι αυτοί οι άνθρωποι έχουν επιφορτιστεί με το καθήκον να μεταδώσουν σε εμάς τη θρησκευτική προσήλωση και τον ζήλο και να μας ενθαρρύνουν στη σπουδαία αποστολή της απελευθέρωσης του δούλου από τις αλυσίδες του.

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ ΚΑΙ Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Μένει έκπληκτος κανείς από τη διαφορά ανάμεσα στη στάση της αμερικανικής εκκλησίας προς το κίνημα της κατάργησης της δουλείας και σε αυτή των εκκλησιών της Αγγλίας προς ένα παρόμοιο κίνημα σε αυτήν τη χώρα. Η εκεί εκκλησία, πιστή στην αποστολή της καλυτέρευσης, της προόδου και της βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης του ανθρώπινου είδους αμέσως όρθωσε το ανάστημά της, φρόντισε τις πληγές του δούλου των Δυτικών Ινδιών και του έδωσε πίσω την ελευθερία του. Εκεί, το ζήτημα της χειραφέτησης υπήρξε σημαντικό θρησκευτικό ζήτημα. Το διεκδίκησαν, εν ονόματι της ανθρωπότητας και σύμφωνα με τον νόμο του αληθινού Θεού.³³ Ο Σαρπ,

³¹ Επιφανείς ιερείς και θεολόγοι του Βορρά που κατά τον Ντάγκλας θα έπρεπε να απολογηθούν στη χριστιανική κοινότητα για τα κηρύγματά τους υπέρ της δουλείας.

³² Στο πρωτότυπο το όνομα αναφέρεται σε υποσημείωση.

³³ "...according to the law of the living God.", Προς Εβραίους 10:31.

ο Κλάρκσον, ο Γουάιλμπερφορσε, ο Μπάξτον, ο Μπάρτελς και ο Νιμπς είναι εξίσου διάσημοι για την ευλάβεια όσο και για τη φιλευσπλαχνία τους. Εκεί το κίνημα κατά της δουλείας δεν ήταν κίνημα ενάντια στην εκκλησία, διότι η εκκλησία είχε καταβάλει πλήρως το μερτικό της στις διώξεις αυτού του κινήματος: έτσι, λοιπόν, το κίνημα ενάντια στη δουλεία σε τούτη τη χώρα θα πάψει να είναι ενάντια στην εκκλησία όταν η στάση της εκκλησίας ετούτης της χώρας πάψει να είναι εχθρική απέναντι σε αυτό το κίνημα και γίνει φιλική.

Πολίτες της Αμερικής! οι ρεπουμπλικάνοι πολιτικοί αλλά και η ρεπουμπλικανική θρησκεία σας πέφτουν σε κατάφωρες αντιφάσεις. Καυχιέστε για τον φιλελευθερισμό σας, για τον ανώτερο πολιτισμό σας και τον αγνό χριστιανισμό σας ενώ ολόκληρη η πολιτική εξουσία αυτού του έθνους (όπως ενσαρκώνεται στα δύο μεγάλα πολιτικά κόμματα) έχει επίσημα δεσμευτεί να στηρίζει και να διαιωνίζει τη δουλεία τριών εκατομμυρίων συμπατριωτών σας. Εξαπολύετε αφορισμούς στους εστεμμένους τυράννους της Ρωσίας και της Αυστρίας και υπερηφανεύεστε για τους δημοκρατικούς σας θεσμούς, ενώ οι ίδιοι δέχεστε να είστε *εργαλεία* και *δεσμοφύλακες* των τυράννων της Βιρτζίνια και της Καρολίνα. Προσκαλείτε στη γη σας όσους δραπετεύουν από την καταπίεση άλλων χωρών, τους τιμάτε με επίσημα δείπνα, τους επευφημείτε, τους ζητωκραυγάτε, τους κάνετε προπόσεις, τους απευθύνετε χαιρετισμούς, τους παρέχετε προστασία και ξηλώνετε τις τσέπες σας γι' αυτούς· για τους δραπέτες, όμως, της δικής σας χώρας ανακοινώνετε δημοσίως τα ονόματά τους, τους κυνηγάτε, τους συλλαμβάνετε, τους πυροβολείτε και τους σκοτώνετε. Απολαμβάνετε την εκλεπτυσμένη και καθολική παιδεία σας και παρόλα αυτά συντηρείτε ένα τόσο απάνθρωπο και φριχτό σύστημα που στιγματίζει για πάντα τον χαρακτήρα του έθνους –ένα σύστημα που ξεκίνησε με δίψα για πλούτο, στηρίχτηκε με υπεροψία και διαιωνίστηκε μέσα στην κτηνωδία. Χύνετε τα δάκρυά σας για την Ουγγαρία³⁴ και η θλιβερή ιστορία των αυθαιρεσιών της γίνεται μοτίβο για τους ποιητές, του πολιτικούς και τους ρήτορές σας, μέχρι του σημείου οι θαρραλέοι γιοί σας να ξεσηκώνονται να πάρουν τα όπλα για να υπερασπιστούν το δίκιο της ενάντια στους δυνάστες της· αλλά για τα χιλιάδες δεινά των Αμερικάνων δούλων, επιβάλετε αυστηρή σιωπή, και ανακηρύσσετε εχθρούς του κράτους όσους τολμούν να παρουσιάσουν αυτά τα δεινά στον δημόσιο διάλογο! Ενθουσιάζεστε όταν ακούτε για την απελευθέρωση της Γαλλίας ή της Ιρλανδίας, αλλά στην ιδέα της απελευθέρωσης των υποδουλωμένων στην Αμερική στέκεστε ψυχροί σαν πάγος. Κάνετε διεξοδικές συζητήσεις για την αξιοπρέπεια στην εργασία και, παρόλα αυτά, συντηρείτε ένα σύστημα που, στον πυρήνα του, τη στιγματίζει. Προτάσσετε τα στήθη σας στη λαίλαπα του βρετανικού πυροβολικού για να καταργήσετε έναν φόρο της πεντάρας για το τσάι³⁵ και παρόλα αυτά ξαφρίζετε μέχρι και το τελευταίο φαρδίني³⁶ από τους μαύρους εργάτες της χώρας σας, που με τόσο κόπο έχουν κερδίσει. Ισχυρίζεστε ότι « [ο Θεός]

³⁴ Πρόκειται για την Ουγγρική επανάσταση του 1848-9 με ηγέτη της τον Λάγιος Κόσουτ (Lajos Kossuth), ο οποίος χάρη σε παρέμβαση της αμερικανικής κυβέρνησης είχε ταξιδέψει στις ΗΠΑ, το 1851-2, μετά την εξορία του στην Τουρκία. Προτομή του βρίσκεται στο Καπιτώλιο με την επιγραφή "Father of Hungarian Democracy, Hungarian Statesman, Freedom Fighter, 1848-1849".

³⁵ Φορολογία στην τιμή του τσαγιού που επιβλήθηκε με διάταγμα της Βρετανίας το 1767 και αποτελούσε μέρος της οικονομικής διάσωσης της Βρετανικής Εταιρείας των Ανατολικών Ινδιών από τη χρεοκοπία. Το γεγονός αυτό εξαγρίωσε τις αμερικανικές αποικίες, καθώς συμβόλιζε το δικαίωμα του βρετανικού κοινοβουλίου επιβολής φορολογίας στις αποικίες.

³⁶ Αγγλικό χάλκινο νόμισμα της βικτωριανής περιόδου (1838-1901) που αντιστοιχούσε με το ένα τέταρτο της αγγλικής πέννας. Θεωρούνταν ευτελές νόμισμα.

δημιούργησε από έναν άνθρωπο όλα τα έθνη των ανθρώπων και τους εγκατέστησε πάνω σ' όλη τη γη»³⁷ και μας έδωσε την εντολή να αγαπάμε ο ένας τον άλλο.³⁸ κι όμως μισείτε θανάσιμα (και υπερηφανεύεστε γι' αυτό το μίσος) όλους τους ανθρώπους που το δέρμα τους δεν έχει το ίδιο χρώμα με το δικό σας. Διακηρύττετε ενώπιον όλου του κόσμου και όλος ο κόσμος σας το αναγνωρίζει ότι δέχεστε «τις εξής αλήθειες ως αυταπόδεικτες, πως όλοι οι άνθρωποι δημιουργούνται ίσοι· και προικίζονται από τον δημιουργό τους με συγκεκριμένα απαραβίαστα δικαιώματα· μεταξύ των οποίων είναι το δικαίωμα στη ζωή, το δικαίωμα στην ελευθερία, και το δικαίωμα στην επιδίωξη της Ευτυχίας»³⁹ και παρόλα αυτά, συντηρείτε σε καθεστώς δουλείας, η οποία, σύμφωνα με τον δικό σας Τόμας Τζέφερσον «είναι εκατό φορές χειρότερη από την καταπίεση εναντίον της οποίας οι προπάτορές σας εξεγέρθηκαν», το ένα έβδομο των κατοίκων της χώρας σας.

Συμπολίτες! Δεν θα αναλύσω περισσότερο τις εθνικές σας αντιφάσεις. Το γεγονός ότι υπάρχει δουλεία σε αυτήν τη χώρα αποδεικνύει περίτρανα ότι ο ρεπουμπλικανισμός σας είναι απάτη, η ανθρωπιά σας φτηνή πρόφαση και η χριστιανικότητά σας ψέμα. [Η δουλεία] πλήττει το ηθικό σας κύρος στο εξωτερικό· διαφθείρει τους πολιτικούς σας στη χώρα. Κατατρώει τα θεμέλια της θρησκείας· κάνει το όνομά σας περίγελο και συνώνυμο της κοροϊδίας.⁴⁰ Είναι εχθρός που επιβουλεύεται την κυβέρνησή σας, ο μόνος που κλονίζει σοβαρά και απειλεί την Ένωσή σας. [Η δουλεία] βάζει εμπόδια στην πρόοδό σας· είναι εχθρός της εξέλιξης, θανάσιμη απειλή της παιδείας· καλλιεργεί την υπεροψία, θρέφει την ανηθικότητα, υποθάλπει το έγκλημα, είναι κατάρα για τη γη που βρίσκεται· κι όμως, εσείς γατζώνεστε απ' αυτήν σαν σανίδα σωτηρίας για τις ελπίδες σας. Προσέξτε! Προσέξτε! Ένα τρομερό φίδι είναι κουλουριασμένο στον κόρφο του έθνους σας! Το ιοβόλο ερπετό τρέφεται από το τρυφερό στήθος της νεαρής σας δημοκρατίας· για όνομα του Θεού, ξεκολλήστε από πάνω σας και πετάξτε μακριά το αποτρόπαιο κτήνος και με το βάρος των είκοσι εκατομμυρίων συνθλίψτε το και αφανίστε το για πάντα!

ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Αλλά για όλα όσα μόλις τώρα κατήγγειλα μου απαντούν ότι, στην πραγματικότητα, τα εγγύαται και τα νομιμοποιεί το Σύνταγμα των Ηνωμένων Πολιτειών· ότι το δικαίωμα

³⁷ "that, of one blood, God made all nations of men to dwell on the face of all the earth, ...", Πράξεις Αποστόλων 17:26.

³⁸ "...and hath commanded all men, everywhere to love one another", Επιστολή Ιωάννου Α' 3:23.

³⁹ Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας των ΗΠΑ (για τη μετάφραση: <https://bit.ly/33Etdvh>)

⁴⁰ "it makes your name a hissing, and a bye-word to a mocking earth": αναφορά του Ντάγκλας στο ποίημα του J. G. Whittier, *The Struggle for Freedom*,

Just God! And shall we calmly rest,
The Christian's scorn—the heathen's mirth—
Content to live the lingering jest
And by-word of a mocking earth?
Shall our own glorious land retain
That curse which Europe scorns to bear?
Shall our own brethren drag the chain
Which not even Russia's menials wear?

<https://www.poetryfoundation.org/poets/john-greenleaf-whittier>

κατοχής και άγρας δούλων είναι μέρος του Συντάγματος που περιέγραψαν οι ένδοξοι Πατέρες αυτού του Κράτους.

Τότε, εκτός των άλλων που είπα προηγουμένως, οι πρόγονοί σας εξευτελίζονται, εξευτελίζονται οικτρά [διότι]

«... πλανούνε με διπλονόητα λόγια τους ανθρώπους...»⁴¹

Και είναι οι χειρότεροι απατεώνες της ανθρωπότητας και όχι έντιμοι και ειλικρινείς άνδρες όπως τους ανακήρυξα προηγουμένως. Σε αυτό το συμπέρασμα καταλήγουμε αναπόφευκτα, και δεν μπορούμε να το παραβλέψουμε. Αλλά διαφωνώ με εκείνους που επιρρίπτουν την ευθύνη γι' αυτόν τους τον ξεπεσμό στους συντάκτες του Συντάγματος των Ηνωμένων Πολιτειών. Αυτό είναι *τυμβωρυχία*, τουλάχιστον κατά τη δική μου γνώμη. Δεν είναι τώρα η στιγμή να αναλύσουμε λεπτομερώς το ζήτημα του Συντάγματος –ούτε είμαι σε θέση να το εξετάσω όπως του αρμόζει. Με το θέμα αυτό έχουν ασχοληθεί με αριστοτεχνική επιδεξιότητα ο αιδεσιμότατος Λίσαντερ Σπούνερ, ο Γουίλλιαμ Γκούντελ, ο αιδεσιμότατος Σάμιουελ Σίγουαλ και, τελευταίος αν και εξίσου σημαντικός, ο αιδεσιμότατος Γκέριτ Σμιθ. Οι κύριοι αυτοί, εδώ και μία ώρα, έχουν υπερασπιστεί, κατά τη γνώμη μου, πλήρως και με σαφή τρόπο το Σύνταγμα από κάθε απόπειρα στήριξης της δουλείας.

Συμπολίτες! Δεν υπήρχε κανένας λόγος να επιτρέψουν οι Βόρειοι να τους επιβληθεί με τόσο ολέθριο τρόπο ο φιλοδουλοκτητικός χαρακτήρας του Συντάγματος. Πιστεύω ακράδαντα ότι αυτό το νομικό κείμενο δεν περιέχει καμία εντολή, νομιμοποίηση ή επικύρωση αυτού του φρικτού πράγματος· αλλά εάν το ερμηνεύσουμε όπως *αρμόζει*, το Σύνταγμα είναι ένα ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΟΥ ΔΟΞΑΖΕΙ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ. Διαβάστε το προοίμιό του, δείτε τους σκοπούς του. Είναι η δουλεία ανάμεσα σε αυτούς; Βρίσκεται στην πύλη του οίκου ή έσωθεν αυτού; Τίποτα από τα δυο. Παρότι δεν προτίθεμαι να σχολιάσω αυτό το ζήτημα σήμερα εδώ, επιτρέψτε μου να αναρωτηθώ: δεν είναι κάπως περίεργο το γεγονός ότι εάν το Σύνταγμα προορίζεται, από τους συντάκτες του και εφαρμοστές του, για νομικό κείμενο υπέρ της δουλοκτησίας δεν αναφέρονται πουθενά οι λέξεις *δουλεία*, *δουλοκτησία* ή *δούλος*; Τι θα μπορούσαμε να σκεφτούμε για ένα κείμενο που έχει συνταχθεί, έχει *νομικά* συνταχθεί προκειμένου να παραχωρηθεί στην πόλη του Ρότσεστερ ένα κομμάτι γης, στο οποίο δεν γίνεται καμία αναφορά σε γη; Υπάρχουν ορισμένοι κανόνες ερμηνείας για την ορθή κατανόηση όλων των νομικών κειμένων. Οι κανόνες αυτοί έχουν πλέον καθιερωθεί. Είναι κανόνες απλοί, της κοινής λογικής που εσείς, εγώ, ο καθένας μας μπορεί να κατανοήσει και να εφαρμόσει χωρίς να έχει αφιερώσει χρόνια σε νομικές σπουδές. Αμφισβητώ την άποψη ότι το ζήτημα της συνταγματικότητας ή μη της δουλείας δεν αφορά τον λαό. Θεωρώ ότι κάθε Αμερικανός πολίτης έχει δικαίωμα να διαμορφώνει άποψη για το Σύνταγμα, να διαδίδει αυτήν την άποψη και να χρησιμοποιεί όλα τα έντιμα μέσα για να καταστήσει αυτήν την άποψη κυρίαρχη. Δίχως αυτό το δικαίωμα, η ελευθερία ενός Αμερικανού πολίτη θα ήταν το ίδιο αβέβαιη όσο και ενός Γάλλου. Ο πρώην αντιπρόεδρος Ντάλας⁴² μας λέει ότι το Σύνταγμα είναι κάτι

⁴¹ “To palter with us in a double sense:

And keep the word of promise to the ear,

But break it to the heart.” (Μάκβεθ, Σκηνή 7^η, μτφ. Κ. Καρθαίος, Εκδ. Πατάκης, Αθήνα 2013, 7^η έκδ.)

⁴² George Mifflin Dallas (1792-1864). 11ος αντιπρόεδρος και μέλος του Δημοκρατικού κόμματος.

Υποστήριζε ότι η ισχύς του Συντάγματος έγκειτο στο ότι είναι ένα απλό και κατανοητό κείμενο με την έννοια ότι όλοι οι άνθρωποι, ανεξαρτήτως ηλικίας ή κοινωνικής τάξης θα πρέπει να μπορούν να το διαβάσουν και να το κατανοήσουν. [πληροφορίες αντλημένες από <https://bit.ly/3IJ7hgo>]

που κανένας Αμερικανός δεν χρειάζεται να κάνει υπερβολική προσπάθεια να κατανοήσει ή να εφαρμόσει. Επιπλέον, λέει ότι, το Σύνταγμα είναι γραμμένο με απλές και κατανοητές λέξεις και απευθύνεται στη μέση, απλοϊκή αντίληψη των συμπολιτών μας. Ο γερουσιαστής Μπέριεν μας λέει ότι το Σύνταγμα είναι ο θεμελιώδης νόμος, στον οποίο υπάγονται όλοι οι άλλοι νόμοι. Ο χάρτης των ελευθεριών μας, τον οποίο κάθε πολίτης ως ατομικό συμφέρον πρέπει να κατανοεί πλήρως. Κατά τον ίδιο τρόπο αντιλαμβάνονται το Σύνταγμα σύμφωνα με τη μαρτυρία τους οι γερουσιαστές Μπριζ, Λιούις Κας και πολλοί άλλοι αναγνωρισμένοι εξέχοντες νομικοί. Θεωρώ, λοιπόν, ότι δεν είναι θράσος για έναν πολίτη να σχηματίζει άποψη για αυτό το νομικό κείμενο.

Τώρα, το κείμενο του Συντάγματος σε απλή ανάγνωση, δεν πιστεύω ότι περιέχει την παραμικρή αναφορά υπέρ της δουλείας. Από την άλλη πλευρά, ωστόσο, θα δει κανείς ότι περιέχει αρχές και σκοπούς που αντιτίθενται πλήρως στην ύπαρξή της.

Κατανοώ ότι έχω ήδη κρατήσει το κοινό μου πάρα πολύ. Στο μέλλον ευχαρίστως, δοθείσης της ευκαιρίας, να παρουσιάσω μια πλήρη και ενδελεχή εξέταση αυτού του θέματος.

Επιτρέψτε μου να πω, κλείνοντας, ότι πέρα από τη ζοφερή εικόνα της κατάστασης του έθνους που σας παρουσίασα σήμερα, δεν έχω χάσει τις ελπίδες μου γι' αυτήν τη χώρα. Γίνονται διεργασίες οι οποίες αναπόφευκτα θα οδηγήσουν στην κατάρρευση της δουλείας. «*Το χέρι του Κυρίου θα σας σώσει*»,⁴³ και το τέλος της δουλείας είναι βέβαιο. Σταματώ, λοιπόν, στο σημείο όπου ξεκίνησα, με *ελπίδα*. Παίρνω κουράγιο από τη Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας, από τις σπουδαίες αρχές της και από το πνεύμα των αμερικανικών θεσμών και, ταυτόχρονα, η ψυχή μου αγαλλιάζει από το ζωντανό ρεύμα της εποχής. Τα έθνη δημιουργούν πλέον διαφορετικές σχέσεις μεταξύ τους από αυτές που είχαν σε άλλες εποχές. Κανένα έθνος πλέον δεν μπορεί να απομονωθεί από τον υπόλοιπο κόσμο και να ακολουθεί την πεπατημένη οδό των προγόνων του ανεμπόδιστα. Εκείνος ο καιρός έχει *παρέλθει*. Στο παρελθόν, έθιμα με μοχθηρό χαρακτήρα καθιερωμένα για πολύ καιρό μπορούσαν να περιχαρακωθούν και να προβούν στο σατανικό έργο τους εν μέσω κοινωνικής ατιμωρησίας. Η γνώση τότε ήταν περιορισμένη και την απολάμβαναν οι λίγοι προνομιούχοι, ενώ η πλειονότητα ήταν βυθισμένη σε πνευματικό σκότος. Σήμερα όμως η ανθρωπότητα συναλλάσσεται διαφορετικά. Περιτειχισμένες πόλεις και αυτοκρατορίες είναι πλέον αναχρονιστικές. Η χείρα του εμπορίου έχει σαρώσει τις πύλες της ισχυρής πόλης. Ο ανθρώπινος νους διαπερνά τις πιο σκοτεινές γωνιές του πλανήτη. Ανοίγει δρόμους πάνω και μέσα από τη θάλασσα και πάνω στη γη. Ταξιδεύει με τον άνεμο, τον ατμό και την αστραπή. Οι ωκεανοί πια δεν χωρίζουν αλλά συνδέουν τα έθνη. Το ταξίδι από τη Βοστώνη στο Λονδίνο είναι πια σαν εκδρομή. Οι αποστάσεις έχουν σχεδόν εκμηδενιστεί. —Οι σκέψεις και οι ιδέες από τη μια πλευρά του Ατλαντικού ακούγονται δυνατά μέχρι την άλλη.

Ο μακρινός και υπέροχος Ειρηνικός ξεδιπλώνεται με μεγαλείο στα πόδια μας. Η Ουράνια Αυτοκρατορία,⁴⁴ το μυστήριο όλων των εποχών έχει πια λυθεί. «*Γεννηθήτω Φως*» είπε ο Παντοδύναμος και το φως Του δεν έχει χάσει ακόμη τη δύναμή του. Καμία βαναυσότητα, καμία ωμότητα είτε για ηδονή, διασκέδαση ή απληστία μπορεί πλέον

⁴³ "The arm of the Lord is not shortened,...", Ησαΐας 59:1.

⁴⁴ Celestial Empire/Ουράνια Αυτοκρατορία, παλαιά ονομασία για την Κίνα βασισμένη στη μετάφραση της λέξης Tianchao, μιας από τις πολλές ονομασίες που χρησιμοποιούσαν καθώς ο ουρανός στην Κίνα θεωρείται ο ύψιστος θεός.

να μείνει κρυφή στο παντοδύναμο φως. Ο κόσμος πρέπει να δει τα σιδερένια παπούτσια και τα αχρηστεμένα πόδια στην Κίνα γιατί αντιβαίνουν στη φύση.⁴⁵ *Η Αφρική πρέπει να ξεσηκωθεί και να φορέσει την ανύφαντη φορεσιά της. «Η Αιθιοπία γρήγορα θα εκτείνει τα χέρια της στον Θεό.»*⁴⁶ Με τον Γουίλιαμ Λόιντ Γκάρισον και τον διακαή του πόθο ενώνω κι εγώ τη φωνή μου και σας καλώ να με ακολουθήσετε με όλη σας την ψυχή:⁴⁷

Με το καλό η λύτρωση θά'ρθει
Σ' ολόκληρο τον κόσμο!
Όταν ο σκλάβος απ' τη βαριά αλυσίδα λυτρωθεί
και να λυγίσει πια δεν χρειαστεί
Και τον τυραννικό ζυγό
που σαν κτήνος του φορούσαν
από πάνω του τινάζει
Θά'ρθει ο καιρός που η λευτεριά στον θρόνο της θά'ρθει
και ο άνθρωπος τις μάχες του
ξανά θα τις κερδίσει.

Με το καλό η μέρα θά'ρθει που αίμα ανθρώπου
Θα πάψει να κυλά!
και σ' ολόκληρη τη γη
η αδελφοσύνη το δίκιο της θα βρει
και στο κακό, καλό θα αντιγυρνούν
Όχι οδόντα αντί οδόντα
Θά'ρθει η μέρα που όλες οι έχθρες στο τέλος τους θα φτάσουν
Κι ο εχθρός, πιστός φίλος
θα γίνει

Με το καλό η ώρα, η δοξασμένη θά'ρθει

⁴⁵ Εδώ ο Ντάγκλας αναφέρεται στο κινέζικο έθιμο θραύσης και περιδέσης των πελμάτων των νεαρών κοριτσιών με σκοπό να αλλάξουν το σχήμα και το μέγεθός τους σε σχήμα λωτού. Στην όψιμη αυτοκρατορική Κίνα τα περιδεμένα πόδια θεωρούνταν σύμβολο κύρους και γυναικείας ομορφιάς, ωστόσο, επρόκειτο για επώδυνη πρακτική που εμπόδιζε τις γυναίκες να κινηθούν και είχε ως αποτέλεσμα μόνιμες αναπηρίες.

⁴⁶ "Ethiopia shall stretch out her hand unto God." Ψαλμοί 68:32. Σύμφωνα με την έκδοση της Αγίας Γραφής της Ελληνικής Βιβλικής Εταιρείας ο στίχος αυτός στα εβραϊκά είναι ασαφής και μπορεί να αποδοθεί ως: Θα 'ρθουν απεσταλμένοι από την Αίγυπτο· απ' την Αιθιοπία με δώρα θα τιμήσουν το Θεό. («Αιθιοπία» ήταν το όνομα πολλών σκλάβων γυναικών από την Αφρική αλλά και ονομασία που χρησιμοποιούταν γενικώς για τους μαύρους του Νότου τον 19ο αιώνα.)

⁴⁷ Με το ποίημα του Γουίλιαμ Λόιντ Γκάρισον, "The Triumph of Freedom", ο Ντάγκλας έκλεισε τη δίωρη ομιλία του στο Κορίνθιαν Χολ, ως επιτομή όλων όσων πίστευε για την απελευθέρωση των δούλων. Η αναφορά του αυτή αποκτά ιδιαίτερη σημασία αν αναλογιστούμε ότι έναν χρόνο πριν την ομιλία, ο Ντάγκλας είχε έρθει σε οριστική ρήξη με την ομάδα του Γκάρισον καθώς είχε διαφωνήσει για την ερμηνεία του Αμερικανικού Συντάγματος για το κατά πόσον ήταν υπέρ ή κατά της δουλείας. Σε αντίθεση με τον Γκάρισον, ο οποίος πίστευε ότι το κείμενο του Συντάγματος υποστήριζε τη δουλεία και κατά συνέπεια πρόκρινε την ηθική επιχειρηματολογία για την κατάργησή της, ο Ντάγκλας υποστήριζε ότι το κείμενο του Συντάγματος ήταν κατά της δουλείας και, επομένως, θα μπορούσε να αξιοποιηθεί πολιτικά μέσω της ερμηνευτικής διεύρυνσης του ιδανικού της ελευθερίας με στόχο τη συμπερίληψη των Αφροαμερικάνων. (Για περισσότερες πληροφορίες για τη ρήξη αυτή, βλ. James A. Colaiaco, *Frederick Douglass and the Fourth of July*, Palgrave Macmillan 2006, σελ. 17-19)

όταν στη γη κανείς
την εξουσία του αφέντη δεν θα ασκεί
Ούτε στον τύραννο εμπρός το κεφάλι του θα σκύβει
Κι όλοι στο ύψος του Ανθρώπου θα σταθούν
Από γέννα ίσοι!
Αυτή η ώρα θε να 'ρθει στον έναν και σε όλους
κι απ' το κλουβί ο δούλος
Θα λευθερωθεί

Μέχρι ο χρόνος, η μέρα, η ώρα αυτή να 'ρθει
Με το μυαλό, με την ψυχή και με τα δυο μου χέρια θα παλεύω
Να σπάσω το ραβδί, τη δέστρα να ξεσκίσω,
τη λεία απ' το στόμα του αρπακτικού ν' αρπάξω—
Και μάρτυς μου ο Θεός!
κίνδυνο και κόστος ποτέ να μην λογιάσω
και το πόστο μου αυτό ποτέ να μην αφήσω.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Πρόλογος

Σκοπός της μετάφρασης είναι η παρουσίαση στον Έλληνα αναγνώστη ενός κειμένου που μπορεί να χρονολογείται πριν από ενάμιση –και παραπάνω– αιώνα, ωστόσο, τα αιτήματα που εκφράζονται σε αυτό εξακολουθούν να είναι επίκαιρα, ενώ η επιχειρηματολογία που ακολουθείται παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για σύγχρονες διεκδικήσεις. Δεν αναφέρομαι στις παραπομπές από τη Βίβλο, αλλά στα επιχειρήματα εκείνα που –μέσα από την ανάγνωση και την ερμηνεία του αμερικανικού Συντάγματος– καταδεικνύουν την υποκρισία ενός φιλελεύθερου και δημοκρατικού κράτους, όπως ήθελαν να παρουσιάζονται οι ΗΠΑ τότε (και όχι μόνον τότε), απέναντι σε αιτήματα ισονομίας και ισοπολιτείας. Επομένως, το Κείμενο Στόχος δεν προορίζεται για αναπαράσταση της ρητορικής ομιλίας, αλλά για ιστορική ανάγνωση-καταγραφή μιας επιχειρηματολογίας χειραφέτησης.

Όπως αναφέρει η Christiane Nord: «Ένα κείμενο αποκτά σημασία από τον δέκτη του και για τον δέκτη του. Διαφορετικοί δέκτες [...] προσδίδουν διαφορετική σημασία στο ίδιο γλωσσικό υλικό που τους προσφέρει το κείμενο». (Nord 2014: 79) Εδώ δέκτης της μετάφρασης είναι ο σύγχρονος Έλληνας αναγνώστης που διαθέτει γενικές ιστορικές γνώσεις για την ύπαρξη του δουλοκτητικού συστήματος των ΗΠΑ τον 19^ο αιώνα, αλλά όχι τα ιστορικά γεγονότα και τα πρόσωπα που αναφέρονται στο Κείμενο Πηγή. Στην ίδια κατηγορία –δηλαδή, της μη εξοικείωσης του Έλληνα αναγνώστη– εντάσσω εδώ και τις αναφορές σε αποσπάσματα από τη Βίβλο –διαδεδομένη ρητορική στρατηγική των Αφροαμερικανών υποστηρικτών της κατάργησης της δουλείας από τον 18^ο αιώνα μέχρι και τον 20^ο (π.χ. του Μάρτιν Λούθερ Κίγκ). Λαμβάνοντας υπόψη, τις πολιτισμικές διαφορές και τις γενικές γνώσεις του αναγνώστη του Κειμένου Στόχος (ΚΣ), καθώς και τις επικοινωνιακές περιστάσεις (ιστορική ανάγνωση) του ΚΣ θεώρησα απαραίτητη, στη μεταφραστική διαδικασία, την παροχή συνοπτικών πραγματολογικών πληροφοριών με υποσέλιδες σημειώσεις.

Από τις δύο εκδοχές του κειμένου –την πλήρη και τη συντομευμένη– επέλεξα να μεταφράσω την πλήρη, όπως αυτή αποτυπώνεται στο φυλλάδιο που δημοσίευσε ο ίδιος ο Ντάγκλας και κυκλοφόρησε το 1852 μία εβδομάδα μετά την ομιλία του διότι εκεί αναπτύσσεται όλη η επιχειρηματολογία του και συμπυκνώνεται ο τρόπος σκέψης του. Εκεί παρατηρούμε ότι ο Ντάγκλας έχει δώσει συγκεκριμένους τίτλους σε κάθε μία ενότητα ανάλογα με το θέμα για το οποίο πρόκειται μιλήσει και χρησιμοποιεί συγκεκριμένη μορφοποίηση, τα οποία διατήρησα στη μετάφραση. Υποθέτω ότι ο Ντάγκλας είχε προετοιμάσει ήδη το κείμενο για δημοσίευση αφού όπως γνωρίζουμε το επεξεργαζόταν τρεις εβδομάδες πριν την ομιλία.

Το «πακέτο μεταφραστικών οδηγιών»

Σύμφωνα με την κειμενική τυπολογία της Reiss, το ΚΠ ανήκει στα εκφραστικά κείμενα, καθώς: «Οι υφολογικές επιλογές του συγγραφέα συμβάλλουν στη σημασία του κειμένου, ασκώντας αισθητική επίδραση στον αναγνώστη. Η επίδραση αυτή πρέπει να ληφθεί υπόψη στη μεταφραστική διαδικασία» (Nord 2014: 92). Παρότι ο σκοπός του ΚΣ είναι διαφορετικός από αυτόν του ΚΠ, η διατήρηση του ύφους του ΚΠ και της μορφοποίησης του κειμένου είναι σημαντική στον προσδιορισμό του «πακέτου οδηγιών». Σύμφωνα δε με τη λειτουργική τυπολογία της μετάφρασης, η μετάφραση είναι τεκμηριωτική και συνεπώς τα λειτουργικά στοιχεία του κειμένου πρέπει να παραμείνουν ως έχουν. Ως λειτουργικά στοιχεία στο συγκεκριμένο κείμενο λαμβάνονται τα ρητορικά σχήματα του Ντάγκλας (προστακτική, ερωτήσεις στο ακροατήριο, περιγραφές, μεταφορές κ.ά.) αλλά και οι πραγματολογικές αναφορές σε πρόσωπα και γεγονότα.

Οι γενικές οδηγίες που ακολούθησα είναι οι εξής:

- Προσθήκη εξωκειμενικών στοιχείων με τη μορφή υποσέλιδων σημειώσεων κυρίως για την αντιμετώπιση πραγματολογικών μεταφραστικών προβλημάτων. Πρόκειται για: α) πραγματολογικές πληροφορίες για πρόσωπα και γεγονότα όπως, για παράδειγμα, οι Τόρις, το Ηπειρωτικό Κογκρέσο του 1776, ο Γουίλιαμ Λόιντ Γκάρισον κ.ά., β) αναφορά των συγκεκριμένων εδαφίων από τη Βίβλο, γ) αναφορά (με τη σχετική βιβλιογραφική τους παραπομπή) των πρωτότυπων ποιητικών στίχων που μετάφρασα η ίδια με σκοπό την άμεση πρόσβαση του Έλληνα αναγνώστη σε αυτά, δ) βιβλιογραφική αναφορά των δόκιμων ελληνικών μεταφράσεων που χρησιμοποίησα.
- Διατήρηση του ρητορικού ύφους του Ντάγκλας ως προς: α) την ένταση και την ειρωνία, (προστακτικές-προτροπές, β' πρόσωπο πληθυντικού, παραλήψεις, ερωτήσεις, παραστατικές περιγραφές, επαναλήψεις) β) την έμφαση στα ρητορικά δίπολα, γ) τις μεταφορές.
- Διατήρηση της μορφοποίησης της πρώτης δημοσίευσης του κειμένου (πλάγια γράμματα, αλλαγές παραγράφων με μικρότερα στοιχεία, τίτλοι ενοτήτων κ.λπ.).
- Μετάφραση του ποιήματος στο τέλος της ομιλίας. Θεωρώ ότι το συγκεκριμένο ποίημα δεν προσδίδει επιπλέον πληροφορία στον Έλληνα αναγνώστη και αναγνωρίζω ότι μπορεί να υπάρχει ο κίνδυνος ακόμη και δημιουργίας σύγχυσης ως κάτι ξένο ως προς το κείμενο που έχει προηγηθεί. Ωστόσο, έπρεπε να διατηρηθεί η πιστότητα στο πρωτότυπο κείμενο, και επιπλέον, η απαγγελία του ποιήματος του Γκάρισον στη συγκεκριμένη χρονική συγκυρία έχει ιστορική σημασία. Για τους λόγους αυτούς επιχείρησα μία απόπειρα μετάφρασής του, περιγράφοντας σε υποσημείωση τη σημασία αυτή στον Έλληνα αναγνώστη.

Παραδείγματα εφαρμογής

Πριν προχωρήσω στην παρουσίαση κάποιων παραδειγμάτων εφαρμογής των παραπάνω οδηγιών, θα αναφερθώ στην περίπτωση των βιβλικών αποσπασμάτων για να περιγράψω τη λειτουργική θέση τους στην ομιλία και να αιτιολογήσω τη χρήση της νεοελληνικής γλώσσας στην απόδοσή τους.

- Τα παραθέματα από τη Βίβλο

Τα Βιβλικά παραθέματα είναι παραδοσιακά χαρακτηριστικό της αφροαμερικανικής θρησκευτικής έκφρασης. Στόχος αυτής της ρητορικής στρατηγικής είναι η σκιαγράφηση των αφροαμερικανών με τρόπο που να συνδέει τη δική τους ιστορία με την ιστορία βιβλικών προσώπων και, ιδιαίτερα, με την υποδούλωση των Εβραίων και το πέρασμά τους από την Αίγυπτο στη Γη της Επαγγελίας. Αξίζει να αναφερθεί ότι οι γαιοκτήμονες του Νότου προκειμένου να αιτιολογήσουν θρησκευτικά και ηθικά το δουλοκτητικό σύστημα πρόβαλλαν την ιστορία του Χαμ, γιού του Νώε, από το κεφάλαιο της Γένεσης, υποστηρίζοντας ότι ο Νώε τον είχε καταραστεί να είναι δούλος των άλλων δύο λευκών αδελφών του. Ο Χαμ, που το όνομά του προέρχεται από εβραϊκή λέξη για να περιγράψει το μαύρο και το θερμό, ήταν γενάρχης των Χαμιτών, κατοίκων της Αφρικής.

Ο Ντάγκλας αξιοποιεί αυτήν την παράδοση απευθυνόμενος στο κοινό του, μαύρους και λευκούς. Χρησιμοποιεί –χαραριστικό παράδειγμα μεταξύ άλλων– το απόσπασμα από τους Ψαλμούς (Ψαλμοί 137: «Στα ποτάμια της Βαβυλώνας...») για να συνδέσει το κίνημα για την απελευθέρωση των μαύρων με την Έξοδο και τη λύτρωση του εβραϊκού λαού, ενώ με αποσπάσματα από τις Επιστολές των Αποστόλων προσπαθεί να επαναφέρει στη μνήμη του λευκού ακροατηρίου του τις ηθικές προσταγές του χριστιανισμού και ταυτόχρονα να στηλιτεύσει τη θέση της αμερικανικής εκκλησίας στο αντιδουλοκτητικό κίνημα.

Για τη μετάφραση των βιβλικών αποσπασμάτων χρησιμοποίησα την έκδοση της Ελληνικής Βιβλικής Εταιρείας (*Αγία Γραφή*, Ελληνική Βιβλική Εταιρεία, Αθήνα 1997). Προτίμησα να χρησιμοποιήσω αυτήν την έκδοση στη νέα ελληνική γλώσσα διότι η αρχαϊζουσα γλώσσα της έκδοσης των Εβδομήκοντα ή των πρωτοτύπων της Καινής Διαθήκης θα ξένιζε τον αναγνώστη αφού η μετάφραση του υπόλοιπου κειμένου είναι στη δημοτική. Παρόλα αυτά με προβληματίσε το κατά πόσον είναι απαραίτητη η εξωκειμενική παράθεση των αποσπασμάτων αυτών στην αρχαϊζουσα, με τη μορφή υποσημειώσεων. Αναρωτήθηκα εάν ο Έλληνας αναγνώστης είναι πιο εξοικειωμένος με αυτήν τη μορφή μέσα από τα χριστιανικά τελετουργικά (από την εκκλησιαστική ανάγνωση των Ευαγγελίων, για παράδειγμα). Κατέληξα ότι μια τέτοια σύνδεση στο ΚΣ δεν εξυπηρετεί τον σκοπό της μετάφρασης που είναι η ιστορική καταγραφή της χειραφετητικής επιχειρηματολογίας του Φρέντερικ Ντάγκλας και, επιπλέον, επιβαρύνει το ΚΣ με εξωκειμενικά στοιχεία. Από αυτήν τη σκοπιά τα βιβλικά αποσπάσματα θα μπορούσαν να ενταχθούν στα υφολογικά-λειτουργικά στοιχεία του ΚΠ. Ωστόσο, θεώρησα απαραίτητο να προσθέσω στην υποσημείωση που αναφέρεται η παραπομπή του αποσπάσματος στην Αγία Γραφή, το πρωτότυπο κείμενο από τη μετάφραση του King James που χρησιμοποιεί ο Ντάγκλας, για την περίπτωση που θελήσει ο αναγνώστης να το αναζητήσει.

Ενδεικτικό παράδειγμα της επιλογής μου είναι η πρώτη βιβλική αναφορά του Ντάγκλας:

ΚΠ: “Even Mammon seems to have quitted his grasp on this day.”

ΚΣ: «Ακόμη και ο θεός του χρήματος μοιάζει να έχει ελευθερώσει από την αρπάγη του αυτήν τη μέρα.»

Κατά Ματθαίον 6:24

Απόδοση των Εβδομήκοντα: «...ού δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾶ.»

Απόδοση της έκδοσης της Ελληνικής Βιβλικής Εταιρείας: «Δεν μπορείτε να είστε δούλοι και στον Θεό και στο χρήμα».

Η χρήση του βιβλικού ονόματος «μαμωνά» από τη μετάφραση των Εβδομήκοντα είναι μεν πιστή στο ΚΣ, ωστόσο, θεωρώ ότι είναι άγνωστη στο ευρύ κοινό και θα χρειαζόταν επεξηγηματική σημείωση. Επιπλέον, ο «θεός του χρήματος» της νεοελληνικής απόδοσης μεταφέρει καλύτερα το νόημα του Ντάγκλας με άμεσο τρόπο χωρίς να αποξενώνει τον αναγνώστη.

- β' πρόσωπο πληθυντικού (προσωπική και κτητική αντωνυμία)
 - ΚΠ: “The rich inheritance of justice, liberty, prosperity and independence, bequeathed by your fathers, is shared by you, not by me. The sunlight that brought life and healing to you, has brought stripes and death to me. This Fourth [of] July is yours, not mine. You may rejoice, I must mourn.”
 - ΚΣ: «Η πολύτιμη κληρονομιά της δικαιοσύνης, της ελευθερίας, της ευημερίας και της ανεξαρτησίας που σας κληροδότησαν οι πρόγονοί σας ανήκουν μόνον σε εσάς, αλλά όχι σε μένα. Το ηλιόφως που έφερε σε σας ζωή και θαλπωρή, σε μένα έφερε βουρδουλιές και θάνατο. Αυτή η τετάρτη Ιουλίου είναι δική σας, όχι δική μου. Εσείς μπορείτε να πανηγυρίζετε, εγώ πρέπει να θρηνώ.»

Ενώ ο Ντάγκλας απευθύνεται στο ακροατήριό του με την προσφώνηση «συμπολίτες» - “fellow-citizens” (και, άρα, θέτει τον εαυτό του σε ισότιμο επίπεδο ως πολίτη), ταυτόχρονα χρησιμοποιεί β' πρόσωπο διαχωρίζοντας τη θέση του από αυτό, αφού αποτελείται –αν όχι αποκλειστικά– από λευκούς. Όπως έχει πει ξεκάθαρα πιο πάνω: «Εγώ δεν ανήκω στους κόλπους αυτής της ένδοξης επετείου!». Κατά μία έννοια θα μπορούσε να ενταχθεί στην κατηγορία των ρητορικών διπόλων και μάλιστα ως το βασικότερο δίπολο μεταξύ ομιλητή-ακροατηρίου.

Αυτό το μοτίβο ισχυρής διαφοροποίησης, παρότι απευθύνεται σε ένα οικείο και φιλικό προσκείμενο ακροατήριο, διατρέχει όλη την ομιλία παίρνοντας διάφορες αποχρώσεις: άλλοτε περιγραφικό -υπενθυμίζοντας ιστορικά γεγονότα- άλλοτε καταγγελτικό και καυστικό και, στο τέλος της ομιλίας, αισιόδοξο και ενθαρρυντικό για το μέλλον του αμερικανικού έθνους.

Το β' πρόσωπο, ένα από τα κύρια συστατικά της ρητορικής στρατηγικής του Ντάγκλας στη συγκεκριμένη ομιλία, μεταφέρθηκε σε όλες τις περιπτώσεις στο ΚΣ.

- Προστακτική κλίση-προτροπές, ευθείες ερωτήσεις
 - ΚΠ: "They seized upon eternal principles, and set a glorious example in their defense. Mark them!"
 - ΚΣ: «Εμειναν πιστά αφοσιωμένοι σε διηνεκείς αξίες και τις υπερασπίστηκαν δίνοντας ένα λαμπρό παράδειγμα. Ακολουθήστε το!»
 - ΚΠ: "Oh! be warned! be warned! a horrible reptile is coiled up in your nation's bosom;"
 - ΚΣ: «Προσέξτε! Προσέξτε! Ένα τρομερό φίδι είναι κουλουριασμένο στον κόρφο του έθνους σας!»
 - ΚΠ: "Do you mean, citizens, to mock me, by asking me to speak to-day?"
 - ΚΣ: «Γι' αυτό μου ζητήσατε να μιλήσω εδώ σήμερα, συμπολίτες, για να με χλευάσετε;»

Ο Ντάγκλας είναι εξοικειωμένος με το ακροατήριό του, αφού δεν είναι η πρώτη φορά που δίνει ομιλία στο Κορίνθιαν Χολ. Ο λόγος που χρησιμοποιεί είναι άμεσος: τους προτρέπει, τους παρακινεί, τους απευθύνει ερωτήσεις σαν να έχει τον κάθε έναν από αυτούς και όλους μαζί απέναντί του. Αυτό το σχήμα δημιουργεί μια θεατρικότητα, μία παραστατικότητα στα λόγια του και αυτό προσπάθησα να μεταφέρω στη μετάφραση.

- Ειρωνία
 - ΚΠ: "I think the American side of any question may be safely left in American hands
 - ΚΣ: «Δεν κινδυνεύω να κατηγορηθώ ότι συκοφαντώ τους Αμερικανούς εάν πω ότι την υπεράσπιση οποιουδήποτε αμερικανικού ζητήματος μπορούν εγγυημένα να την αναλάβουν οι ίδιοι.»

Χρησιμοποίησα το «εγγυημένα» για την απόδοση του "safely", και όχι την έκφραση «με ασφάλεια» γιατί περιγράφει την έννοια της αποτελεσματικότητας και της αξιοπιστίας μιας μεθόδου, όπως ειρωνικά και σαρκαστικά, περιγράφει ο Ντάγκλας τον τρόπο διδασκαλίας της αμερικανικής ιστορίας.

- ρητορικά δίπολα

- ΚΠ: “above your national, tumultuous joy, I hear the mournful wail of millions!”
- ΚΣ: Πάνω από την παράφορη χαρά για το έθνος σας, εγώ ακούω μύριους πένθιμους θρήνους!
- ΚΠ: “For it is not light that is needed, but fire; it is not the gentle shower, but thunder. We need the storm, the whirlwind, and the earthquake.”
- ΚΣ: Γιατί φωτιά χρειαζόμαστε και όχι φως· όχι απαλή δροσιά, αλλά αστραπές. Χρειαζόμαστε τη θύελλα, τον σίφουνα και τον σεισμό.

Προσπάθησα να μεταφέρω την έννοια των διπόλων με τα ζεύγη «φως – φωτιά» και «απαλή δροσιά – αστραπές». Η ένταση εδώ δημιουργείται μέσα από τη δημιουργία των αντίστοιχων εικόνων και αυτός ήταν ο στόχος μου στην απόδοση.

- Μεταφορές

- ΚΠ: “As the sheet anchor takes a firmer hold, when the ship is tossed by the storm, so did the cause of your fathers grow stronger, as it breasted the chilling blasts of kingly displeasure.”
- ΚΣ: «Όπως η άγκυρα γαντζώνεται πιο γερά όταν το πλοίο χτυπιέται από την καταιγίδα, έτσι δυνάμωνε κι ο αγώνας των προγόνων σας όταν ερχόταν αντιμέτωπος με τα τρομακτικά χτυπήματα της βασιλοπρεπούς δυσαρέσκειας.»

Σύμφωνα με κάποιους μελετητές του, για τη μεταφορά αυτή εμπνεύστηκε από το έργο *Μόμπι Ντικ*, του Χέρμαν Μέλβιλ, που είχε εκδοθεί το 1851, για να περιγράψει τη μάχη επιβίωσης του καλού ενάντια στο κακό στη θάλασσα (McFeely 2017: 137).

- λογοπαίγνια

- ΚΠ: «The madness of this course, we believe, is admitted now, even by England; but we fear the lesson is wholly lost on our present ruler.»
- ΚΣ: «Πιστεύουμε ότι σήμερα, ακόμη και η Αγγλία έχει πάρει το μάθημά της από αυτόν τον παραλογισμό· για τους σημερινούς κυβερνώντες μας, όμως, φοβούμαστε ότι το μάθημα αυτό πήγε εντελώς χαμένο.»

Λογοπαίγνιο με το “course” που έχει επιπλέον τη διπλή έννοια της «πορείας» και του «μαθήματος» με το “lesson”. Δεν ήταν δυνατή η μεταφορά του λογοπαίγνιου στο ΚΣ διότι δεν υπάρχει λέξη που να συνδυάζει και τα δύο νοήματα. Επέλεξα να θυσιάσω την έννοια της πορείας και να κρατήσω την έννοια του μαθήματος για να διατηρήσω την

έμφαση της επόμενης πρότασης και τη νοηματική σύνδεση με την επόμενη πρόταση και τη λέξη "lesson".

- ΚΠ: "With them, nothing was "settled" that was not right. With them, justice, liberty and humanity were "final;" "
- ΚΣ: «Γι' αυτούς τίποτα δεν ήταν «μόνιμο» αν δεν ήταν και δίκαιο. «Οριστικό» γι' αυτούς ήταν η δικαιοσύνη, η ελευθερία και η ανθρωπιά.»

Υποθέτω ότι εδώ ο Ντάγκλας κάνει λογοπαίγνιο με το "settler" – «άποικος». Δεν ήταν εφικτό να διατηρηθεί στη μετάφραση· επέλεξα να το αποδώσω ως «μόνιμο» για συνδεθεί νοηματικά με το "final" – «οριστικό».

- Επαναλήψεις

- ΚΠ: "Cling to this day — cling to it, and to its principles, with the grasp of a storm-tossed mariner to a spar at midnight."
- ΚΣ: «Γραπώστε αυτήν την ημέρα – γραπωθείτε απ' αυτήν και τις αρχές της, όπως ο θαλασσοδαρμένος ναυτικός το κατάρτι τα μεσάνυχτα.»

Εδώ επέλεξα να επαναλάβω τη λέξη «grasp» με την έννοια του «γραπώνω» και όχι το «cling» που έχει την πιο ήπια έννοια του «κρατάω γερά». Με τον τρόπο αυτό, απέφυγα να χρησιμοποιήσω δύο φορές μια περιφραστική απόδοση που θα βάραινε το κείμενο.

- ΚΠ: America is false to the past, false to the present, and solemnly binds herself to be false to the future.
- ΚΣ: Η Αμερική σφάλλει για το παρελθόν, σφάλλει στο παρόν και δεσμεύεται επισήμως να σφάλλει και στο μέλλον.

Ακολούθησα το ίδιο σκεπτικό για το «false», όπως και παραπάνω. Χρησιμοποίησα το «σφάλλει» αντί του «κάνει λάθος» για λόγους οικονομίας της μετάφρασης αλλά και διότι θεωρώ ότι μεταφέρει το ύφος της ομιλίας.

- ΚΠ: Standing with God and the crushed and bleeding slave on this occasion, I will, in the name of humanity which is outraged, in the name of liberty which is fettered, in the name of the constitution and the Bible, which are disregarded and trampled upon, dare to call in question and to denounce, with all the emphasis I can command, everything that serves to perpetuate slavery — the great sin and shame of America!

- ΚΣ: Σήμερα έχοντας στο πλευρό μου τον Θεό και τον διαλυμένο και καταματωμένο δούλο, στο όνομα της οργισμένης ανθρωπότητας, στο όνομα της ελευθερίας που βρίσκεται σιδηροδέσμια, στο όνομα του Συντάγματος και της Βίβλου για τα οποία αδιαφορούν και καταπατούν, θα τολμήσω να στηλιτεύσω και να καταγγείλω, με όλη μου τη δύναμη οτιδήποτε εξυπηρετεί τη διαιώνιση της δουλείας – αυτό το ανοσιούργημα, το όνειδος της Αμερικής!

Εδώ ο Ντάγκλας με την επανάληψη αυξάνει την ένταση στο ύφος της ομιλίας του. Οι επιλογές που είχα ήταν ανάμεσα στο «εν ονόματι» και το «στο όνομα» και επέλεξα το δεύτερο διότι ήθελα να αποφύγω αρχαϊζουσα γλώσσα.

- ΚΠ: The madness of this course, we believe, is admitted now, even by England; but we fear the lesson is wholly lost on our present ruler. Oppression makes a wise man mad. Your fathers were wise men, and if they did not go mad, they became restive under this treatment.
- ΚΣ: Πιστεύουμε ότι σήμερα, ακόμη και η Αγγλία έχει πάρει το μάθημά της από αυτόν τον παραλογισμό· για τους σημερινούς κυβερνώντες μας, όμως, φοβούμαστε ότι το μάθημα αυτό πήγε εντελώς χαμένο. Η καταπίεση ωθεί και τον πιο συνετό άνθρωπο στον παραλογισμό. Οι πρόγονοί σας ήταν σοφοί άνθρωποι και ακόμη κι αυτοί που δεν παραλογίστηκαν άρχισαν να δυσανασχετούν με αυτήν τη μεταχείριση.

Εδώ προσπάθησα να διατηρήσω την επανάληψη του “mad” και του “madness” με τη λέξη «παραλογισμό» και «παραλογίζομαι».

- ΚΠ: For who is there so cold, that a nation’s sympathy could not warm him? Who so obdurate and dead to the claims of gratitude, that would not thankfully acknowledge such priceless benefits? Who so stolid and selfish, that would not give his voice to swell the allelujahs of a nation’s jubilee, when the chains of servitude had been torn from his limbs?
- ΚΣ: Γιατί ποιος μπορεί να είναι τόσο ψυχρός που η συμπόνοια ενός ολόκληρου έθνους να μην μπορεί να ζεστάνει; Ποιος, τόσο ανένδοτος και αχάριστος που να μην αναγνωρίζει με ευγνωμοσύνη τέτοια ανεκτίμητα οφέλη; Ποιος, τόσο απαθής κι εγωιστής που να μην ενώνει τη φωνή του με τους πανηγυρισμούς της απελευθέρωσης ενός έθνους, όταν τα δεσμά που τον κρατούσαν δεμένο χειροπόδαρα έχουν σπάσει;

Διατήρησα την επανάληψη του “who....so...” με το «ποιος, τόσο....» διακινδυνεύοντας η επανάληψη αυτή να κουράσει τον αναγνώστη. Θεώρησα, όμως, ότι είναι απαραίτητο να μείνω πιστή στο ΚΠ διότι εκεί ο Ντάγκλας επισημαίνει με πλάγια γράμματα το “who” την πρώτη φορά που εμφανίζεται και συνεπώς ήθελε να της δώσει ιδιαίτερη έμφαση.

- μετάφραση των ποιημάτων

Η γενική οδηγία που ακολούθησα στη μετάφραση των δύο ποιημάτων που βρίσκονται μέσα στο κείμενο (βλ. παρακάτω) αλλά και στο ποίημα στο τέλος της ομιλίας ήταν η απόδοση των λέξεων εκείνων που είχαν –κατά την κρίση μου– τη βαρύνουσα σημασία σε κάθε στίχο. Σε δεύτερο επίπεδο ήταν η προσπάθεια μεταφοράς του ρυθμού του πρωτότυπου, κάτι που δεν ήταν όλες τις φορές εφικτό.

- ΚΣ: “Trust no future, however pleasant,
Let the dead past bury its dead;
Act, act in the living present,
Heart within and God overhead.”
- ΚΠ: «Στο αύριο θάρρητα μην βάζεις, όσο κι αν αυτό σε τέρπει,
άψυχο είναι το χθες, κι ας θάψει τους νεκρούς του·
Στο ζωντανό το σήμερα, να δράσεις εσύ πρέπει,
με του Θεού τη χάρη και την καρδιά στον νου σου.»

Απόσπασμα από το ποίημα του Henry Wadsworth Longfellow, *A Psalm of Life - What the heart of the young man said to the psalmist*. Προσπάθησα να δημιουργήσω ομοιοκαταληξία γύρω από τις έννοιες “future”, “past” και “present”, χρησιμοποιώντας με μεταφορική σημασία το «αύριο», το «χθες» και το «σήμερα».

- ΚΣ: “Is this the land your Fathers loved,
The freedom which they toiled to win?
Is this the earth whereon they moved?
Are these the graves they slumber in?”
- ΚΠ: «Αυτή είναι η χώρα που οι Πατέρες σας αγαπήσαν;
Γι’ αυτήν την ελευθερία αγωνιστήκαν;
Αυτή είναι η γη που πάνω της πατήσαν;
Σ’ αυτούς τους τάφους μέσα κοιμηθήκαν;»

Απόσπασμα από το ποίημα του John Greenleaf Whittier, *Stanzas for the Times* (1892). Στη μετάφραση προσπάθησα να αποδώσω κυρίως τα “your Fathers loved”, “toiled”, “whereon they moved”, “graves”. Προσπάθησα με τη μεταφορά του τόνου στην παραλήγουσα να δημιουργήσω ομοιοκαταληξία.

Επίλογος

Με την ομιλία του αυτή, ο Φρέντερικ Ντάγκλας συμπυκνώνει την επιχειρηματολογία του για το όραμά του για την Αμερική. Ο ίδιος είχε γράψει στον φίλο και συνοδοιπόρο του Γκέριτ Σμιθ ότι δούλευε ασταμάτητα το κείμενο για τρεις εβδομάδες.

Έχοντας συνείδηση των διπλών ταυτοτήτων που τον καθόριζαν, αφενός του μαύρου –από τη μητέρα του– και του λευκού –από τον πατέρα του– και αφετέρου του δούλου και του πρόσφατα ελεύθερου –καθώς μόλις λίγα χρόνια πριν είχε απαλλαγεί από τον φόβο της σύλληψης και της βίαιης επιστροφής του στον Νότο, προσπάθησε να τις γεφυρώσει με την ίδια του την υπόσταση στον αγώνα για την απελευθέρωση των δούλων. Αξιοποίησε τη μικτή καταγωγή του για να καταρρίψει τις φυλετικές προκαταλήψεις. Ως «γέφυρα» μεταξύ δύο φυλών συνεργάστηκε και με τις δύο κοινότητες (λευκή και μαύρη) για την κατάργηση της δουλείας αντλώντας από τις παραδόσεις και των δύο φυλών, του Διαφωτισμού και της Βίβλου.

Σύμφωνα με κάποιους μελετητές του, ο Ντάγκλας ενσαρκώνει και εκφράζει έναν «τρίτο χώρο» στην αμερικανική κουλτούρα και πολιτική –αλλά και στο παγκόσμιο απελευθερωτικό κίνημα, αναδεικνύοντας μια «πολυφυλετική δημόσια σφαίρα» με βαθιές ιστορικές ρίζες. Η φιλοσοφία του αποκτά στο τέλος μια βαθιά ορθολογική κριτική όλων των μορφών φυλετισμού και οι λύσεις που προτείνει αντλούνται από θρησκευτικά, φιλοσοφικά κείμενα και το δίκαιο το Συντάγματος ειδωμένα με μια ματιά συμπεριληπτική. Οραματιζόταν μια πολυφυλετική δημοκρατία συμπερίληψης και όχι αφομείωσης (Stephens 1997: 176).

Με τη μετάφρασή μου αυτή ελπίζω να κατάφερα να μεταφέρω αυτή την οπτική, και να δείξω στον Έλληνα αναγνώστη ότι οι αξίες αυτές –παρότι έχει περάσει ενάμιση αιώνας– εξακολουθούν να ισχύουν και να είναι προτάγματα της δικής μας εποχής.

Βιβλιογραφία

- Colaiaco, J. A. (2006). *Frederick Douglass and the Fourth of July*. New York: Palgrave Macmillan.
- Douglass, F. (2009). *Narrative of the Life of Frederick Douglass an American Slave: Written by Himself*. Cambridge (Mass.): The Belknap Press of Harvard University Press.
- Green, A. (2020). *First Edition Pamphlet of Frederick Douglass’ “What to the Slave is the 4th of July?” (1852)*. Ημερομηνία ανάκτησης 11 Απριλίου 2022, από τον ιστότοπο <https://publicdomainreview.org/collection/frederick-douglass-fourth-july-speech>.
- Kohn, M. (Μάιος 2005). Frederick Douglass’s Master-Slave Dialectic, *The Journal of Politics*, 67: 2, 497-514.
- McFeely, W. S. (2017). *Frederick Douglass*. New York-London: W.W. Norton & Company.
- Nord, Ch. (2014). *Η μετάφραση ως στοχευμένη δραστηριότητα: Εισαγωγή στις λειτουργικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Δίαυλος.
- Stephens, G. (1997). Frederick Douglass’ multiracial abolitionism: “Antagonistic cooperation” and “redeemable ideals” in the July 5 speech, *Communication Studies*, 48: 3, 175-194.

